

1/2015

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
JANUAR – PROSINEC



HIT

HUNTING
INDIVIDUAL PROTECTION
TARGET SPORTS

LOV - OSEBNA ZAŠČITA - STRELSKI ŠPORT

Vodilni sejem
namenjen lovstvu,
osebni zaščiti, obrambi
in strelskemu športu



FIERA DI VICENZA

14. DO 16. FEBRUAR 2015

Hit-show.com



FIERA DI VICENZA



DOBRO POČUTJE NI NAKLJUČJE

Planika
TREKKING



Informacije o prodajnih mestih z izdelki planika trekking si lahko ogledate na naši internetni strani www.planika.si

PLANIKA TURNIŠČE, d.o.o.
Prešernova ulica 4,
9224 Turnišče

Telefon: + 386 2 572 38 66
Faks: + 386 2 572 38 51
www.planika.si

ZIMSKI LOVSKI KOMPLET

NEPREMOČLJIV, NEPREPIHLJIV, NEŠUMEČ

Komplet je narejen za lov pri zelo nizkih temperaturah. Je izredno udoben in dokaj lahek. Zunanja in notranja stran je iz naravnih materialov, podloga in membrana pa iz najboljših materialov za toplotno izolacijo, vodotesnost in neprepiljivost. Zaradi njegove funkcionalnosti ga boste radi nosili tudi v vsakdanjem življenju.



Cena kompleta: **239,00 EUR**
Jakna: **157,00 EUR**
Hlače: **119,00 EUR**

INFORMACIJE IN NAROČILA

BELUGA, d.o.o., LJUBLJANA; Tel: 01/25 10 880 ali 041/72 60 11



LOVEC



Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik XCVIII., št. 1
januar – prosinec

Lovec je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.

Glasilo izdaja



Lovska zveza Slovenije

Priprava in tisk
Tiskarna Evrografis, d. o. o.,
Maribor
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik

Arpad Köves

Odgovorni urednik

Boris Leskovic

Bojan Avbar, Franc Černigoj,
Edvard Lenarčič, Boštjan Pokorny,
in Branko Vasa

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic

Tehnični urednik Milan Samar

Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovec izhaja praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 9,5% stopnji.

Besedila za objavo obvezno pošljite
po e-pošti v Wordovem formatu,
uradne dopise pa podpisane in žigo-
sane naknadno tudi po navadni pošti.
Fotografije sprejemamo v formatu
jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji
(velikost 1-2 MB; 300 dpi); lahko
tudi na CD. Pošiljatelj naj pripiše
tudi svojo telefonsko številko.

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p. p. 505
1001 Ljubljana

e-naslov: lovec@lovska-zveza.si

Tel.: (01) 24-10-922

Faks: (01) 24-10-927

Predstavitvene strani LZS:

http://www.lovska-zveza.si

Cene malih oglasov:

do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed
5 €, od 25 do 30 besed 6 €.

Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.

Male oglase je treba poslati pisno
in plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d. d., Ljubljana:
02010-0015687097.



Foto: M. Armak – Griča

IZ VSEBINE:

A. Köves:	Veseli smo tudi vaših mnenj in predlogov	4
IZ DNEVNEGA TISKA		6
M. Toš:	Kako dolgo še »povprek in počez?«	8
M. Marenče:	Živalski svet naših gora	9
B. Krže:	Divji prašiči – premalo znani znanci	14
R. Erhatič Širnik:	Koristi od vidre: plemenito krzno, postna jed in še talija	16
PO LOVSKEM SVETU		18
B. Leskovic:	Afriška lovška druženja	18
F. Wakounig:	62. zasedanje Delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora (DSLZJAP)	24
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska ...	26
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		27
S. Šušnik:	Seklova preža	27
F. Černigoj:	Izid javnega natečaja za literarna besedila (2014) z lovsko tematiko	28
LOVSKA ORGANIZACIJA		29
S. F. Kropce:	Zakorakali smo v zadnje leto mandata	29
S. Mrlak:	Prednovoletna novinarska konferenca	31
B. Leskovic:	Črnačeva slikarska razstava <i>Življenje pusti sledi</i>	32
B. Peternelj:	60 let LD Javornik - Postojna	32
V. Macerl:	60 let LD Čemšenik	33
F. Rotar:	60 ustvarjalnih let LD Mislinja	34
M. Toš:	Kobanski lovski pozdrav v Slovenskih gorah	35
A. Raspet:	Strelstvo v LD Porezen - Cerkno	35
V. Hace:	Strelska liga in bazenski tekmi z ZLD Kočevje	36
M. Krašovic:	Nova streha na lovskem domu Rinka	37
A. Verhovnik:	Poklon pri spomeniku NOB na Vrheh	37
J. Škrlič:	25. tradicionalni skupni lov ZLD Notranjske z gosti	37
A. Verhovnik:	Šesto srečanje častnikov, lovcev in vojakov v Slovenj Gradcu	38
F. Rotar:	Koraki v tretje desetletje kulturnega ustvarjanja	39
A. Ivančič:	Perkov križ 1974-2014	40
B. Avbar:	Za prvič divji prašič in lisica	41
B. Kovač - Danč:	Tradicionalno srečanje LD Zeleni vrh - Vuzenica in LD Orlica - Vuhred	41
MLADI IN LOVSTVO		42
M. Mali:	Lovski tabor za osnovnošolce tudi na Gorenjskem	42
JUBILANTI		43
LOVSKI OPRTNIK		44
Š. Kutoš:	Bobri tudi že na Goričkem!	44
F. Ekar:	Rezbarije Staneta Novaka	44
A. Podbevšek:	V parku Risnjak je preža namenjena turistom	45
T. Vrščaj:	Lovka Maja – ponos belokranjskih lovcev	46
F. Veberič:	Nekaj posebnih trofej tudi v LD Negova	47
I. Sajko:	Krst v LD Kobilje	47
Z. Kosmač:	Vzrok: pomrznitev uhljev in rogljev	47
F. Černigoj:	Boris Žagar: Bohinjska znamenja	47
V SPOMIN		50
LOVSKA KINOLOGIJA		51
S. Mrlak:	Srečanje vodstev Kinološke zveze Slovenije in Lovske zveze Slovenije	51
B. Leskovic:	Zgoščenka/film o lovski kinologiji – posneta za uporabo v javnem interesu	51
D. Poljanšek:	Državni tekmi za terierje, B-preizkušnja in VUP za jazbecarje LKD Ljubljana	52
J. Šumak:	PNZ psov jamarjev v umetnem rovu in na planem	54
J. Širc:	Državna tekma lovskih psov v vodnem delu – CACT	54
F. Krnjak:	Državna ŠPP ptičarjev – 35. memorial Bogdana Sežuna	55
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	56

SLIKA NA NASLOVNICI:

Rjavi medved – *Ursus arctos*

Foto: O. Naglost

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17. 9. 2004
in št. 81/2014

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladici obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozol, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozol, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12. a

Divji prašič

merjasec:

1. 1.–31. 12.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Sakal

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 1.–31. 12.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–28. 2.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Soja

1. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

1. 8.–28. 2.

Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave

Veseli smo tudi vaših mnenj in predlogov

Leto 2014 je za nami. Zagotovo si ga bomo zapomnili predvsem po nevšečnostih in nesrečah že velikih razsežnostih, ki so nas prizadele. Poleg žleda v začetku leta, o katerem smo že pisali, pa do večkratnih poplav, ki so zelo prizadejale domala večino krajev po naši državi. Še enkrat je narava pokazala, da ji človek s svojim nespametnim početjem ne more ukazovati, vsaka napaka z nepremišljenimi posegi v naravo se še kako maščuje. Vremenske nevšečnosti pa niso prizadele samo ljudi, ampak tudi naravo, živalstvo in rastlinstvo. Neizbežni skrajni naravni vplivi so se odrazili tudi na divjadi. Zato smo morali biti tudi lovci v okviru našega poslanstva upravljanja z divjadjo, varstvom narave in okolja še toliko bolj aktivni na tistih območjih, ki so jih prizadele poplave in žled. Menim in prepričan sem, da smo delo, povezano z odpravljanjem posledic, opravili več kot dobro.

Z zaključkom leta 2014 smo prišli v novo leto in s tem pred nove izzive časa. V začetku leta se naše lovske organizacije pripravljajo na sklic rednih letnih občnih zborov, kjer bodo sprejemali načrtovane usmeritve dela za tekoče leto na področju društvene dejavnosti in tudi na področju urejanja lovišč in upravljanja z divjadjo. Pri tem moramo biti pozorni in predvidljivi, postaviti si moramo smeje cilje, od katerih bodo odvisna naša celoletna prizadevanja. Ob tem se lahko ozremo tudi na opravljeno delo v minulem letu in skušajmo ovrednotiti naš prispevek k zaupanemu nam poslanstvu. To velja za delo v lovskih družinah pa tudi za našo krovno organizacijo, ki skrbi za nemoten potek dela.

V minulem letu je bilo delo naše krovne organizacije pestro in dinamično, o čemer smo vas sproti obveščali; naj vas samo spomnim na uvodnika podpredsednika mag. Lada Bradarča in Ivana Malešiča. S čim vse smo se na ravni LZS ukvarjali v minulem letu, sta v prejšnjih številkah našega glasila podrobno pisala tudi predsednik LZS mag. Srečko Felix Kropce in direktor strokovnih služb Srečko Žerjav. Nekaterih zadev ne bi rad ponavljal, poudaril bi le dejstvo, da v vsakem primeru vodstvo naše krovne organizacije skuša čim bolj uresničevati konstruktivne pobude svojih članic ter usmerjati lovstvo po taki poti, kot nam jo narekuje sodoben način življenja, lovci v sobivanju z naravo in s sodobnim načinom upravljanja z divjadjo in njenim okoljem. Prizadevati si moramo za uresničevanje realno postavljenih ciljev. Pojavlja se vse več paravarstvenikov živali in narave, ki imajo kaj malo ali pa ničesar skupnega s pravim varstvom obojega. A kljub temu: zaradi všečnosti, v imenu določenih igralcev, želijo postaviti svoje cilje pred naše. Hočejo nam dokazovati, kar je že samo po sebi samoumevno, saj drugače tako ne more biti! Ne gre pavšalno, brez pravih dokazov kritizirati našega načrtnega dela. Nedvomno moramo poskrbeti za prostoživeče živali, kadar jih pretresajo naravne ujme, po drugi strani pa moramo tudi sodelovati z vsemi uporabniki prostora, ki bijejo z naravnimi nevšečnostmi svojo bitko. Ločnica med bivanjem in sobivanjem z divjadjo mora biti vendarle v vsakem trenutku jasna, tu ni prostora za pogajanja. Vse več je primerov, ko nastajajo nesorazmerja, zato je pomembno, da se opredelimo odločno, razumno in strokovno. To naj bo tudi naše temeljno vodilo.

Lovske organizacije do začetka leta pripravljajo načrte dela

za tekoče leto, ki jih lovske organizacije sprejemajo na občnih zborih. To velja tudi za našo krovno lovsko organizacijo. UO LZS je na svoji dvajseti seji konec novembra v prostorih turistične kmetije Tratnik v kraju Pongrac sprejel vsebinski in finančni načrt dela za leto 2015. V tem letu se bo iztekel tudi štiriletni mandat funkcionarjem LZS, kar pomeni, da bo konec tega leta volilni Občni zbor LZS. Menim, da je zato še toliko pomembneje, da se opravi čim več načrtovanih nalog in ciljev srednjeročnega načrta oziroma uresniči vizije lovstva v določenem obdobju. Ali bo večina teh ciljev uresničena ali ne, bomo vsekakor ocenili na koncu mandata. V vsakem primeru je treba upati na čim boljši rezultat.

Podrobnejše informacije o sprejetem vsebinskem in finančnem načrtu LZS za leto 2015 lahko preberemo na spletnih straneh LZS, zato naj na kratko napišem še nekaj besed o Uredništvu za lovsko založništvo pri LZS.

Vsem je znano, da se Uredništvo za lovsko založništvo ukvarja z izdajanjem glasila Lovec ter knjig dveh knjižnih zbirk, poimenovanih Zlatorogova knjižnica in Strokovna knjižnica. Založništvo je gotovo ena od pomembnejših dejavnosti, na katero smo lovci lahko izredno ponosni. Z glasilom Lovec že stoletje dokazujemo, da je lovцем »veliko mar« za kulturo pisane besede, ki nima samo informativnega značaja, ampak je veliko več. Glasilo Lovec, ki izhaja v obliki revije, skoraj neprekinjeno izhaja že 105 let (izhajalo ni praktično le med obema svetovnima vojnama), ki vseskozi ohranja svojo sporočilno vrednost ne glede na spremembe v času in razvoju družbe nasploh. Lovska revija je tako dragocen pričevalec preteklosti na nekem območju pod Alpami, ki je preživela od cesarja, kralja do sodobne družbe. Vseskozi z bogato preprosto slovensko besedo in leksiko ohranja in predstavlja bistveno nit: lov, lovstvo, živaloslovje in varstvo narave na Slovenskem. Naloga glasila Lovec je prvenstveno lovsko strokovna, izobraževalna in informativna, ki naj bi med drugim skrbela tudi za lep slovenski jezik, poljudno predstavljanje stroke, dvigala stopnjo zavesti, lovske etike in kulturo slovenskih lovcev. Zato se v uredništvu vseskozi trudimo, da glasilo ne samo da ohranja svojo sporočilno vrednost, ampak tudi svojo zunanjo obliko in kakovost, kar pa seveda nekaj stane. V uredništvu smo vedno veseli kakršnega koli dobrega predloga, tako po morebitni posodobitvi ali dopolnitvi vsebine in oblike glasila kot tudi vseh spremljajočih zadev. Med njimi bi izpostavil dve. Eno je kakovost tiska, za katero smo v uredništvu prepričani, da mora ostati na taki ravni še naprej. To pa ne pomeni, da se npr. pri izbiri tiskarne ne odločamo skrajno racionalno. Da to počnemo prav, nam povedo tudi večinski odzivi bralcev, ki prispejo na naslov našega uredništva. Pojavljajo se namreč tudi drugačni, celo skrajni predlogi, naj bi Lovca izdajali samo v elektronski obliki. Mnenje uredniškega odbora in tudi večinsko mnenje bralcev je, naj glasilo zaenkrat še naprej izhaja v konvencionalni, torej tiskani obliki. Sicer pa je že zdaj mogoče najti vsakomesečne objave vsebine glasila tudi na spletu LZS. Tako je revija Lovec v elektronski obliki dostopna slovenskemu bralcu po vsem svetu, od avstralskih farm do argentinskih pamp pa vse tja do kanadskih prostranstev, kjer marsikje živi in dela slovenski človek, lovec. Revija, kot estetsko dovršen

zvezek, pa menimo, da mora izhajati še naprej v taki obliki in morda vezana po letnikih krasiti knjižne police domov lovcev, pa tudi knjižne police čitalnic in knjižnic.

Nekoliko naj se ustavim še pri pisanju uvodnikov za glasilo Lovca. Nepisano pravilo je, da jih v glavnem, ne pa tudi nujno, pripravljajo najbolj odgovorni v naši krovni organizaciji, to je vse od predsednika LZS, članov uredniškega odbora, do predsednikov ali članov komisij in predsednikov ali članov delovnih skupin. Pisali naj bi o aktualnih in perečih temah zdajšnjega stanja v naši lovski organizaciji, o ključnih dogodkih ipd. Tako se velikokrat pojavi pred nami vprašanje, ali je mnenje uvodničarja uradno stališče Lovske zveze Slovenije ali ne? Odgovor je, da to tudi ni nujno, saj ima vsak pravico, da na zmeren in kritičen predstavi svoje poglede in stališča glede aktualnih zadev. Pluralnost idej in predloge moramo vendarle spoštovati tudi lovci. Uradna stališča pa moramo večkrat približati bralcem naše revije prav mi uvodničarji.

Tudi na področju lovskega založništva smo vsako leto priča novim izdajam strokovne literature. Po obsežnem projektu prejšnje številke Zlatorogove knjižnice, to je lovskega priručnika/enciklopedije Divjad in lovstvo, se naprej trudimo, da bo

vsako leto zagledala luč sveta nova knjiga. Tako bodo člani v kratkem prejeli 38. knjigo z naslovom Varovanje in urejanje življenjskega okolja divjadi avtorja Mirana Hafnerja. Konec leta pa načrtujemo izdajo že naslednje knjige iz omenjene zbirke; to bo knjiga Stopinje in sledovi prostoživečih živali dveh biologov: dr. Mihe Krofla in dr. Huberta Potočnika. Ob tej knjigi bo sočasno izšel tudi strokovno-upravljavski dodatek z naslovom Ocenjevanje starosti parkljarjev po čeljustnicah avtorjev dr. Boštjana Pokornjaja in dr. Ide Jelenko (povsem pripravljen je tudi rokopis leposlovnega dela Franca Černigoja Po sledu za besedo, ki bi ga bi prav tako lahko izdali, če bo na voljo dovolj sredstev). Menimo, da bo s tem zbirka Zlatorogove knjižnice bogatejša za dve ali tri nove izvrstne knjige, ki bodo dodane v naš lovski mozaik in za katere smo prepričani, da jih bodo lovci in drugi ljubitelji narave z veseljem prebrali.

Naj končam z mislijo: »Razum in ljubezen do narave in živali naj nas spremlja skozi vse leto.« Pa dober pogled in lovski zdravo!

*Dr. Arpad Köveš,
predsednik Uredniškega odbora za založništvo LZS*

Foto: J. Papež – Griča



V letu 2015 želimo vsem bralcem našega glasila obilo zdravja, delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva, tudi pri varstvu divjadi, njenega okolja in na lovu!

Uredništvo Lovca

Upravni odbor LZS



Foto: J. Pop

DANES 421 MILIJONOV PTIC MANJ KOT PRED TRIDESETIMI LETI

STA, 3.11. 2014 – V Evropi po ocenah živi 421 milijonov ptic manj kot pred tridesetimi leti, sedanje ravnanje z okoljem pa ni trajnostno in bi bilo lahko pogubno za številne vrste, kaže objavljena študija v strokovni reviji *Ecology Letters*. Populacija ptic se je zmanjšala zaradi sodobnih načinov kmetovanja ter uničevanja ekosistemov, izpostavlja omenjena študija, ki ob tem še ugotavlja, da je 90 % vsega zmanjšanja števila ptic pomenilo zmanjšanje populacije najbolj razširjenih vrst ptic, kot so jerebice, škrjanci, vrabci in škorci. Po drugi strani so se celo povečale populacije nekaterih redkejših ptic zaradi prizadevanj za ohranitev in pravno zaščito v zadnjih letih. Znanstvenik Richard Inger z univerze v Exteru je za omenjeno revijo povedal, da je tako zmanjšanje najbolj razširjenih vrst ptic zakrbljujoče, ker gre za skupino ptic, od katerih imajo največ koristi ljudje. »Znatna izguba razširjenih vrst ptic bi bila lahko pogubna za človeško družbo,« je poudaril. Soavtor študije Richard Gregory iz britanskega kraljevega združenja za varstvo ptic pa je opozoril, da »so nam ptice po vsej Evropi v opomin, saj je jasno, da

naš način ravnanja z okoljem ni trajnosten za številne vrste, ki jih poznamo.« Znanstveniki so vsa odkritja ugotovili z analizo podatkov o 144 vrstah evropskih ptic iz petindvajsetih držav. Članek na to temo je objavil tudi mariborski Večer.

V SLOVENIJI USTRELILI SRNJAKA SAMOROGA IN PRISTALI V NATIONAL GEOGRAPHICU

Dnevnik, 13.11. 2014, (tp) – Morda se zdi, kot da je prišel iz pravljice, a srnjak z enim rogom, ki spominja na samoroga, je bil nekoč še kako resničen. Avgusta 2014 ga je ustrelil lovec iz Celja, fotografija srnjakove lobanje z deformiranim rogom – v mladosti je srnjak najbrž imel dva roga, ki sta se zaradi poškodbe zrasla –, pa je pristala na spletni strani ugledne revije National Geographic. Verodostojnost lobanje in enega roga je potrdil dr. Boštjan Pokorny z velenjskega ekološkega inštituta Erico in povedal, da kaj takšnega v življenju še ni videl. Po njegovi strokovni oceni sta se roga pri uplenjenem srnjaku združila in zrasla v en ogromen rog na vrhu lobanje.

O redki trofeji je poročala tudi nacionalna agencija STA, MMC RTV SLO, 24ur.com, POP TV in Sveta na kanalu A.

O STRELJANJU VOLKOV BO ODLOČALO USTAVNO SODIŠČE

Dnevnik, 6. 11. 2014, (Vanja Alič) – Leta 2013 volkov v Sloveniji prvič ni bilo dovoljeno streljati. Čeprav se škoda drastično zmanjšuje, je pristojno ministrstvo vseeno dovolilo odstrel petih osebkov teh strogo zavarovanih velikih zveri. Avtor opozarja, da odločitev ministrstva ni bila dokončna in da bo zadnje besedo o tem imelo celo ustavno sodišče. V nadaljevanju obširnega članka med drugim piše, da je po odločitvi ministrstva o odstrelu petih volkov v letu 2014 završalo v naravovarstvenih krogih. Med drugim so zahtevali celo presojo ustavnosti in zakonitosti tega sklepa, saj so po njihovem mnenju pristojne državne službe v Sloveniji glede volka sistematično kršile Evropske habitatne direktive. Strokovnjaki so ob tem opozorili, da je pri precejšnjem povečanju odstrela pri volku in tudi medvedu najbolj problematično, da za nobeno od obeh vrst za zadnja leta nimamo podatkov o stanju populacije. »Zadnji dve

sezoni se monitoring za volkove sploh ne izvaja več, za medveda pa imamo zadnjo zanesljivo oceno številčnosti iz leta 2007! Trenutno torej precej slabo poznamo dogajanje v obeh populacijah, s tako pomanjkljivimi podatki pa je seveda upravljanje zavarovanih vrst zelo težavno,« je za Dnevnik povedal dr. Miha Krofel z Oddelka za gozdarstvo na ljubljanski biotehnični fakulteti. Pri volku se kot pomemben razlog za odstrel še vedno navaja preprečevanje škode, čeprav vsi podatki s terena jasno kažejo, da je trajnostni odstrel popolnoma neučinkoviti ukrep za zmanjšavanje napadov volkov na živino. In zakaj so na Zavodu za gozdove Slovenije kljub občutnemu zmanjševanju škode predlagali vnovični odstrel volkov? »Večja populacija potrebuje uravnavanje. Sicer se lahko zgodi, da bo škoda močno narasla. Z odstrelom se tudi zmanjšuje krivolov. To ni slovenski unikum, to dokazujejo raziskave po svetu. Prepovedan sadež je namreč najslajši,« je pojasnil Marko Jonozovič, vodja Oddelka za lovstvo in gozdne živali pri ZGS.

GASILEC UMRL V LOVSKI NESREČI

Delo, 11. 11. (Mi. K.) – Ameriški gasilec Bruce Ellyson je s prijatelji odšel na lovski po-

hod v nacionalni gozd Shoshone. Ellyson je uporabljal izredno močno lovsko puško Winchester, kalibra 0,270 (.270 Win.). Tragična in nenavadna nesreča se je zgodila, ko je 39-letni gasilec svoje orožje, ne da bi nastavil varovalko, prislonil na avtomobil. Puška pa je zdrsnila na tla in se sprožila. Izstreljena krogla je prestrelila obe Ellysonovi nogi. Nesrečnega prostovoljnega gasilca so z reševalnim vozilom odpeljali v lokalno bolnišnico, kjer so ga takoj operirali in ga nato po operaciji s helikopterjem prepeljali v območno bolnišnico v Montani, kjer pa je podlegel poškodbam. V lovskih nesrečah je v ZDA med letoma 2002 in 2007 po uradnih podatkih umrlo 265 ljudi.

NAMESTO OVAC NA PLANINAH OSTAJAJO LE ZVERI

Delo, 13.11. 2014, (Blaž Račič) – Kmetijska svetovalka s Kmetijsko-gozdarskega zavoda Kranj Matilda Klinar je ocenila, da se je še pred osmimi leti na planinah na Zgornjem Gorenjskem paslo okoli 3.000 ovac, v letu 2014 pa le še 1.800. Ovčereja je zanimiva panoga, saj rejci v času poletne paše na planinah z njo nimajo nobenih posebnih skrbi; tako si izboljšajo materialni položaj.

Zaradi napadov rjavega medveda in volka, pa tudi zaradi posledic gospodarske krize in manjšega odkupa ovac plahnijo motivi za ovčerejo. V članku je avtor objavil tudi podatek, da je agencija za okolje v zadnjih šestih letih izdala šest odločb za usmritev rjavega medveda, vendar so uresničili le eno. Medveda je zelo težko najti in še težje ujeti, je povedal Blaž Černe, vodja Odseka za gozdne živali in lovstvo na blejski enoti Zavoda za gozdove Slovenije. Na Gorenjskem živi šest medvedov. Miha Krofel iz organizacije Slowolf pa je povedal, da se na območju Jelovice in Pokljuke zadržuje en volk, razmere pa se zadnja leta niso spremenile.

BOLEZEN MODRIKASTEGA JEZIKA ŽE BLIZU SLOVENIJE

STA, 17.11. 2014 – Bolezen modrikastega jezika, ki prizadene govedo, drobnico, jelenjad in srnjad, se je pojavila tudi v madžarskem kraju Gödre, ki je od Slovenije oddaljen 120 kilometrov. Zaradi bližine opaženega primera boleznij je Uprava za varno hrano opozorila vse rejce drobnice in goveda na območju Murske Sobote in Ptuja, naj bodo pozorni na morebitne klinične znake boleznij. Letošnja jesen je

namreč s toplim vremenom poskrbela, da se bolezen zelo hitro širi v vzhodnem delu Evrope; imajo jo že v Romuniji, Bolgariji in na Madžarskem, sredi lanskega novembra pa so jo odkrili tudi že na Hrvaškem. Bolezen modrikastega jezika je bolezen živali, za katero so dovzetni vsi prežvekovalci, vključno z ovcami, govedom, jelenjadjo in srnjadjo, kozami in kamelidi (predstavniki kamel). Ni pa nevarna za konje ali prašiče, pa tudi ne za ljudi. Za bolezen so značilne spremembe ustne in nosne sluznice ter roževine parkljev. Povzročajo jo virusi, ki ga širijo nekatere vrste krvosesih mušic. Za bolezen so značilni povišana telesna temperatura živali, slabo počutje, apatičnost, temu pa sledijo razjede na ustni sluznici in roževini. Najbolj značilen znak boleznij je modrikast jezik.

LOV Z UJEDAMI

MMC RTV SLO, 17. 11. 2014, (Goran Rován) – Pred desetimi leti je lov z ujedami spet postal zakonita oblika lova in zdaj je v dveh sokolarskih društvih že štirideset sokolarjev, ki imajo okrog šestdeset »lovskih« ujed. Le-teh je pri nas še več, saj jih nekateri ne uporabljajo za lov. Sokolarstvo se je razvilo v Aziji pred več kot tisoč leti, v Sloveniji pa se lahko pohvalimo, da ima kar 800-letno tradicijo. Zapise o

sokolarstvu na Slovenskem zasledimo že vse od leta 1120 pa do 1954. Potem je ta oblika lova pri nas nekako zamrla in so jo čez pol stoletja obudili ponovno. Vilma Alina Šoba, predsednica Sokolarske zveze Slovenije, je pojasnila, da se je sokolarstvo s spremembo lovskega zakona (2004) ponovno uvedlo kot zakonita oblika lova in je ena najstarejših oblik lova pri nas sploh. Najprej so s sokoli lovili predvsem aristokrati, pozneje, tako kot dandanes, pa lahko lovijo vsi, ki imajo lovski in hkrati tudi sokolarski izpit. Seveda je pri tem za sokolarje ulov manj pomemben, pač pa ohranjanje naše kulturne dediščine. Sokolarstvo je namreč vpisano v Unescov seznam nematerialne dediščine. Viktor Šegrt, predsednik hrvaškega sokolarskega kluba iz Karlovca, je ob tem opozoril, da so tudi naši južni sosede ponosni, da so pri njih prepoznali sokolarstvo kot del nematerialne kulturne dediščine, zato je na seznamu zavarovanih kulturnih dobrin. Tradicija sokolarjenja je v svetu zelo razvita. Je izvorna oblika lova, selektivna, z majhnim odstotkom plena, morda le okoli sedem, osem odstotkov. Sokolarji so tudi zelo aktivni in edini pravi zaščitniki ujed, saj vedo, kako vzgajati ptice ujede, kako jih pripraviti za vrnitev v naravo, če je njihova populacija ogrožena.



Kragulj – *Accipiter gentilis*

Kako dolgo še »povprek in počez?«

Že dalj časa zelo pozorno in analitično spremljam dnevni tisk, radio in TV in se ne morem načuditi enostranskosti, ko je treba poudarjati, da je na primer storilec nekega kaznivega dejanja lovec. Član zelene bratovščine torej. Pri tem absolutno prednjačijo tako imenovani »rumeni mediji«, ki z bombastičnimi naslovi in s še bolj bombastičnimi dnevnimi napovedniki ne varčujejo z oznakami, kot je na primer: Lovec ubil ljubico in sebe ali pa Lovec v besu ljubosumja ubil ženo in še bi lahko naštevati. Grozljivo, porečete. Ja, res je grozljivo, takšno stigmatiziranje povprek in počez. In zveni, kot da smo vsi lovci morilci in kriminalci, kar je seveda daleč od resnice. Ne morem razumeti uredniške politike, ki meni nič tebi nič ne varčuje z oznako, da je bil storilec tega ali onega kaznivega dejanja lovec. Lahko se strinjam z nasprotniki mojega mnenja, da najbrž ni nič hudega, če se bralcem, poslušalcem in gledalcem pove, da je kaznivo dejanje (ali pa tudi prekršek) storil lovec. Če je to v kontekstu poročila ali reportaže, ne pa da je to zgolj bombastična naslovna poanta, ki nas vse po vrsti meče v isti koš. Lovci smo različni ljudje, z dobrimi in slabimi »manirami«. Takšni pač smo in takšne nas mora družba sprejemati za svoje. In med množico se vedno najde posameznik, ki s svojim značajem ali dejanji odstopa od povprečja. Pri tem ni in ne bo pomoči. So pač tudi takšni, ki v navalu besa in neprištevnosti pograbijo za lovsko puško in ustrelijo in s tem povzročijo žrtve, po navadi med družinskimi člani, sosedi, znanci in tudi prijatelji. To je vse res, kot je res tudi to, da so nekateri posamezniki dalj časa znani kot razgrajči, zlasti še, ko pregloboko pogledajo v kozarec. In takrat bi lahko storili tudi kaj najhujšega. Pogosto

svoj srd in jezo v takšnem stanju tudi udejanjijo, pri čemer poznamo celo primere, da so žrtve takih hudih dejanj njihovi lovski tovariši. Med njimi tu in tam tudi ljudje, ki so terjali red in odgovornost in se zaradi tega prenapetežem preprosto zamerili. Vsega tega je bilo v preteklosti skoraj preveč. In nikjer ne piše, da se to ne bo dogajalo tudi v prihodnje.

Ob spremljanju tovrstnih časopisnih poročil in komentarjev ne manjka sočnih oznak, kadar se kateri med nami spozabi, slabo oceni in se preceni ter ob nepravem času pritisne na petelina. Tega je žal še nekaj na paleti naših neljubih »dogodljajev.« Nesreče pri lovu in na lovu so se dogajale, se dogajajo in se bodo še dogajale. Verjamem, da jih bo vedno manj, saj tovrstna odgovornost pridobiva

na pomenu. Okoliščine teh nesrečnih dogodkov so zelo različne in jih je treba zelo tankočutno obravnavati. In krivdo ocenjevati posamezno, ne pa skupinsko, kar se v medijskih sodbah večkrat pripeti. Da smo vsi lovci krivi – kaj bi na primer rekli kolegi gasilci, če bi jih tako stigmatizirali? O mnogih pravnih posledicah nesreč na lovu smo v Lovcu v preteklosti prebiral zelo tehtne prispevke in komentarje naših uglednih pravnih strokovnjakov, ki aktivno delujejo v vrstah zelene bratovščine. Sam nisem pravnik in nimam pravnega znanja, zato na to temo nimam pravice modrovati. In tudi ne bom modroval ali komur koli solil pameti. Lahko pa se strinjam z vsemi, ki vedno znova opozarja(m)jo, da je treba biti pri ravnanju z orožjem skrajno previden, obziren in dosledno upoštevati vse vidike varnosti. To slišim pred vsakim jesenskim lovom in tako je edino prav. Odločno podpiram takšna opozorila, ki mi tudi kot dolgoletnemu lovcu niso nikoli odveč. Pre-

govor pravi, da se živemu človeku lahko vse zgodi in tudi – »da lahko celo prazna puška počí.« Lovci pri vsem tem nismo nobene izjeme. Da si moramo bolj prizadevati za lastni ugled in samospoštovanje, je že stara resnica – ob njej pa grenko spoznanje, da nas kritična družba in še bolj kritična nelovska javnost vendarle pogosto enostransko označujeta kot »morilce, tatore, lopove.«? To pa so prehude nalepke, ki bi morale slediti točno določeni osebi, torej posamezniku in ne skupini ali celo organizaciji. Prepogosto stigmatiziranje v dnevnem tisku bo zagotovo del medijske prakse tudi v prihodnje, saj je treba časopis prodati. K temu mnogo prispeva udaren naslov, čeprav se pogosto izkaže, da je pod njim vsebina, ki nima ne repa in ne glave. Pomembno je, da smo ga prodali in bili med prvimi na medijski sceni. Najbrž lahko vsi skupaj upamo in pričakujemo, da bodo imeli mediji v prihodnje manj tovrstnih priložnosti in da bomo znali tudi v lastnih vrstah še pravočasno opozoriti, kaj se lahko zgodi, če nekomu »počí film«. Zadeva sploh ni enostavna, je zelo kompleksna in še kako občutljiva, a nikoli ni odveč nekaj več previdnosti, ko gre za naš skupni ugled in priložnost, da si ga okrepimo s preventivnim opozorilom pristojnim organom. Nekaj tovrstnih priložnosti je v preteklosti že bilo – a takrat naslovi v rumenem tisku tega niso poudarjali. Poskušajmo jim torej v prihodnje dajati čim manj tovrstnih priložnosti in zato toliko več primerov pozitivne prakse – o naših lovskogospodarskih in naravovarstvenih uspehih, bogatem kulturnem poslanstvu in še čem. Ni malo tega, kar bi si zaslužilo medijsko pozornost – ne bodimo preveč skromni in zaprti vase, pač pa odprta knjiga, po kateri bodo ljudje vse bolj spraševali. Če bodo med njimi še mladi, smo »ubili dve muhi na en mah« – najbrž veste, na kaj merim?

Dr. Marjan Toš

*LD Dobrava
v Slovenskih goricah*



Foto: M. Krofaj – Diana



Pogled na Triglav z Lipanskega vrha

Živalski svet naših gora

Med gamsi in ruševci

Bil je eden tistih dni, ki so novembru dali pregovorno ime o pustem, deževnem in meglenem mesecu, zato obiskovalcev gora ni bilo prav veliko. Čas gorskega miru in samote je bil; tako zelo drugačen od poletnih, pa tudi septembrskih in oktobrskih sončnih dni. Zato pa so toliko bolj oživel pravi prebivalci gorskega sveta, **gamsi**.

Po stezi, ki so jo že pred desetletji zgradili poklicni lovski čuvaji v tako značilno speljanih okljukih in že kar lepo število let ni več služila le Tončku, lovskemu čuvaju in naravovarstvenemu nadzorniku Triglavskega narodnega parka (TNP), ampak vedno bolj planincem in rekreativcem, ki so v gore zahajali zaradi doživetij v neokrnjeni naravi ali pa s pogledom, uprtim v tla in na uro, ki je kazala čas in število srčnih utripov, je stopal samotni popotnik. Da steza že dolgo ni bila več lovska, so pričale številne bližnjice, ki so ustvarjale vtis neurejenosti in neučakanosti, priti čim hitreje na izbrani vrh in še hitreje z njega ter brez občutka za lepo in spoštovanja do graditeljev poti. Stopal je počasi, se ustavljal, prisluhnil v rahel dež, med katerim so naletavale posamezne snežinke, s pogledom v nasprotni breg, ki ga je veter vsake toliko časa obrisal megle. Stezo in okolico je dobro poznal še iz mladih let.

Kot planinec in alpinistični začetnik je po tej stezi hodil na severno stran gore, kjer se je vzpenjala mogočna stena, ki so jo s svojimi smermi zaznamovali znameniti plezalci tiste dobe.

Prispel je na sedelce, na katerem je bila na levi strani velika skala in ob njej na grobo stesano že razpadajoče macesno-vo deblo, na desni vzpenjajoč greben, porasel z rušjem, nižje doli pa melišče.

Na njegovem robu je še stala solnica, vrezana v staro macesново deblo, pod njo pa ogolela tla in številni gamsji iztrebki. Čeprav je bila solnica opuščena, saj tod že več kot dve desetletji niso lovili, so sveži sledovi pričali, da so gamsi solnico še vedno pogosto obiskovali. Tod se je namreč razprostiral narodni park, in to v območju najstrožjega varstva, kjer je bila »narava prepuščena naravi«. Kadar koli



Množično pohodništvo in druge oblike rekreativnih dejavnosti ljudi v visokogorju vedno bolj negativno vplivajo na življenje in vedenje gamsov.

je popotnik slišal govoriti o »prepuščanju narave naravi«, se je vedno znova vprašal, kaj to pravzaprav pomeni. Zagovorniki »prepuščanja« to razlagajo z izključevanjem tistih človekovih dejavnosti, ki naravo spreminjajo, ji nekaj odvzamejo ali dodajo. Iz lastnih izkušenj pa je vedel, da hoja, zlasti po brezpotjih v najbolj vitalnih življenjskih okoljih prostoživečih živali v katerem koli času leta in uri dneva, nikakor ni dejavnost, ki ne bi nič

policami, ko sta s Stankom, skrita pod skrivenčnim macesnom, opazovala trop gamsov. Orel se je prepeljal nenadoma čez nasprotni skalni rob in strmoglavil v strmo travniče pod njim, kjer se je pasla koza in ji odnesel kozliča, trop pa je brezglavo odvihral v zavetje manjšega gozdiča. Bilo je v času, ko je orlič na robu skalne police, kjer je bilo veliko gnezdo, spleteno iz dračja in vej, zbiral pogum za svoj prvi polet. V tem gnezdu

na melišču pa so na kratko tekali gamsi. Sedemnajst jih je naštel. Med njimi je takoj prepoznal starejšega kozla - prskača in dva mlajša, ki sta se poskušala približati tropu. Enemu je uspelo, potem pa se je začela gonja. Starejši je pognal mlajšega in prej kot v minuti sta bila na grebenu. Do tja gor bi potreboval najmanj pol ure hitre hoje, je razmišljal, gamsa pa sta v še krajšem času privihrala nazaj k tropu, ki se je začel premikati po stezi proti sedelcu. Popotniku je pihal veter v obraz, torej ga gamsi niso mogli dobiti v nos. Gams namreč odlično voha, vidi pa le premikajoč se predmet in če ga ne prepozna, se mu rad zvedavo približa in pri tem udarja s prednjo nogo ob tla. In res, trije kozli so prišli prav na sedelce in le nekaj metrov stran meketaje prešli na drugo stran, ne da bi se zmenili za nepovabljenega gosta. Trop je ostal na stezi nedaleč pod sedelcem. Kozli se očitno niso menili za okolico, opraviti so imeli le sami s seboj in kozami.

Potegnil je zahodnik in z njim je v kosmih začelo snežiti, vendar se popotniku zato ni nič bolj mudilo. Takšnega vremena je bil vajen. Napolnil ga je neskončen mir. Zopet se je potopil v zanj tako značilno premišljevanje. Spomnil se je nešteti razgovorov s potomci slavnih Trentarjev, zdaj naravovarstvenih nadzornikov v TNP, ki so opravljali tudi lovskočuvaške naloge. V njih je prepoznal globoko navezanost na gorski svet in lov, zlasti na gamse. So se pa časi zelo spremenili. Dandanes je lov za mnoge nesprejemljiv. Trdijo, da je le pobijanje živali, nekdanj pa je pomenil preživetje (hrano). Vendar pri branju planinskih knjig, na primer Kugyjevih, hitro ugotovimo, da je tudi stare lovce gnala predvsem nerazložljiva strast. Tudi zdaj se v domačinih pod gorami, potomcih nekdanjih gorskih vodnikov, divjih ali zapriseženih lovcev, pretaka »gamsja kri«.



Ruševci so imeli navado, da so v soncu poleteli na bližnje macesne in tam nadaljevali s petjem.

vplivala na živalski svet. Enako velja za druge vedno množičnejše rekreativne aktivnosti, kot so gorsko kolesarjenje, turno smučanje, preletavanje ... Že res, da te dejavnosti naravi ničesar ne odnesejo ali dodajo, jo pa gotovo spreminjajo. Navade nekaterih živalskih vrst, da dnevne aktivnosti opravljajo ponoči ter se pogosteje premikajo, kar je stresno in povezano z večjo porabo energije, s tem pa posledično potrebo po hrani, so zanesljivi kazalniki sprememb. Samo zelo omejena človekova prisotnost lahko ohranja navade, ki so jih živali razvile skozi evolucijo. To pa so naravni rezervati na dovolj (zelo) velikih površinah.

Popotnik je sedel v rob na nahrbtnik. Za njim sta bili dve uri hoje. Privoščil si je nekaj dolgih požirkov čaja in kos kruha z zaseko. Zagledal se je v steno vseh sten in nad njo v najbolj občudovan in zaželen cilj, simbol in mit Slovencev, Triglav. V Steni je poiskal smeri, ki jih je v svojem večdesetletnem gorniškem udejstvovanju tudi preplezal: Slovensko, Kratko in Dolgo nemško, Bavarsko, Gorenjsko z Ladjo, Skalaško, Zlatorogove police ... Doživetja, za vedno zapisana v spominu. Po malici se je naslonil na skalo in zaprl oči. Čeprav je bil na zunaj videti kot nepremično deblo starega macesna, je v njem vse živelo. Spomnil se je srečanja s **planinskim orlom** pod Frdamanimi

se je že vrsto let valila orlova mladež, vendar ne prav vsako leto. Planinski orel ima namreč lahko več gnezdišč, ki jih po potrebi menja.

Iz globoke zamaknjenosti ob obujanju spominov na Stanka, nepozabnega prijatelja, in njuno srečanje s planinskim orlom, ga je prebudilo padajoče kamenje. Megla se je razkadila, postalo je svetlo, kot bi sonce hotelo skozi oblake, spodaj



Planinski orel se je nenadoma prepeljal čez nasprotni skalni rob.

Pri tem ne razmišljajo, zakaj tako, tako pač je. Spomnil se je besed Franceta Avčina, zapisanih v svoji znameniti knjigi Kjer tišina šepeta: »Od mladih nog sem tudi lovec. Tak, ki z odprtimi očmi gleda, a malo strelja. Lov mi je bil vselej mnogo več kot strel, čeprav nikdar nisem prav vedel, kaj lov pravzaprav je. Niti nisem hotel vedeti. Kar ti je najdražje, najlepše, tega ne razčlenjuj. Bolje je, da ne veš vsega.«

Čeprav je imel pogled ves čas uprt v sončnico na melišču, jo je šele zdaj prav zagledal. Ob njej se je namreč pojavila mlajša koza. Po suhem debelcu se je postavila na zadnje noge in iskala ostanke soli. Kakšna huda nuja mora biti, je pomislil, da živali tako vztrajno iščejo sol ali vsaj tisto, kar diši po njej. Spomnil se je **kozorogov** na Kriških podih. Večkrat jih je opazoval na istem kraju, med skalovjem v neposredni bližini planinske poti, ki je peljala čez Gamsovec k Pogačnikovemu domu, kako so na skalovju nekaj objedali. Pa na skalovju ni bilo nobenega rastlinstva! Kaj torej? Naključje je hotelo, da je prav dognal. Marsikateri gorski popotnik se je tu, pred prihodom v Pogačnika, olajšal. Seveda, sol! Vsaj okus po soli ...

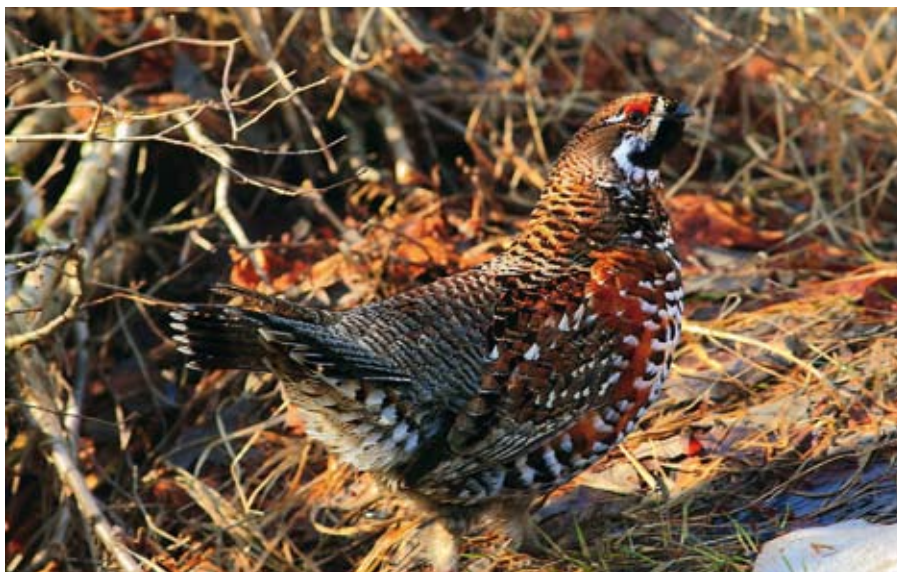
Ker je prenehalo snežiti, se je odločil, da se bo povzpел še na greben. Zopet se



V zadnjem času se je jelenjad zelo udomačila prav na Mežakli in tam postaja vedno številčnejša.

Joza je svojo strast do lova želel povezati tudi poklicno. Tako ga je pot pripeljala v divji gorski svet Trente. Eno od pomladi sta Joza in popotnik preživela med **ruševci** v Starem Utru. V koču, napravljenem iz ruševih vej in prislonejenega k staremu macesnu, sta že v trdi temi zmrzovala, čakajoč jutranje zarje, ko so v snežno

ruševce vse pogosteje zalezujejo kar sredi rastišč in jih tako vznemirjajo. Pa tudi navdušencev, ki jih želijo le opazovati, je vedno več. Na nekaterih rastiščih se to dogaja skoraj vsak dan. Tako motijo njihov naravni cikel razmnoževanja. Nekdaj, ko je bil lov na ruševca še dovoljen, je prišel le lovec, ruševca uplenil in za tisto leto je bil mir. Seveda s tem obstoja ruševcev še zdaleč ni ogrozil, saj jih je na rastišču pelo več. Popotnik se sicer ni strinjal s to navado, ker je bil načelno proti streljanju ptičev, ki so končevali le kot preparat na steni. Zanj je bil lov upravičen le na vrste, ki niso bile ogrožene in so povzročale gospodarsko škodo. Omejiti in nadzirati bo treba obisk, si je dejal, nekatera rastišča pa izločiti kot rezervate. Ob tem je pomislil še na druge domorodne prebivalce gora, kaj se ob tako množičnem in stalnem obisku gorskega sveta, zlasti po brezpotjih, v resnici dogaja z njimi. Dobro bi bilo, da bi ljudje imeli nekaj osnovnega ekološkega znanja in zavedanja, da v gorah, pa tudi sicer drugje v naravi, niso sami! Spomnil se je petja **belk**, snežnih jerebic, v maju, tam okrog Hribaric. Bilo je še veliko snega in pravi čas za turne smučarje. Večja skupina takih navdušencev je smučala s Kanjavca čez Hribarice v dolino Triglavskih jezer. Belke so takoj utihnile, se spreletele ali pritajile. Kmalu po odhodu smučarjev pa so spet ponovno oživele. Očitno so bolj prilagodljive in jih trenutno vznemirjanje manj moti. To pa nikakor ne velja za **divjega petelina**, ki sodi med najbolj ogrožene vrste ptic, morda tudi zato, ker je pri nas najbolj proučen. Od nekdanje splošne razširjenosti vztraja zlasti v višjih gozdovih našega alpskega sveta. Vsaj delno strnjena še živa rastišča so na Peci in Smrekovcu, na Raduhi in Mozirskih planinah ter Jelovici in Pokljuki, drugod pa se ohranjajo bolj ali manj med seboj ločena posamezna rastišča. Na Pohorju so



Gozdni jereb, samček, ki se je ujel v objektiv – kako zelo redka priložnost naravoslovnega fotografa!

je po svoji stari navadi večkrat ustavil, prisluhnil in se razgledal. Ali je res ali se mu le zdi? Zaslišal je pihajoči »ču – uš«. Čez greben ga je prinesel veter. Nagonsko se je priklonil in zlezal na greben. Zagledal ga je na izpostavljenem grebenčku, ki je kot nekakšen spodmol visel v strmini pod njim. Veter mu je vrtnčil krivce, on pa je pel prihajajoči zimi v pozdrav in oznanjal, da je tu doma. Popotnik se je spomnil prežgodaj preminulega Joze, ki je rad slišal na to ime, ki je povsem trentarsko, čeprav je bil pravi Dolenjec.

kotanjjo pod njima prileteli ruševci, grulili in pihali, vozili kočije in se pretepali. Bili so kot prikazni iz davnine, tako neresnični v resničnem svetu.

Z Jozo sta se dogovorila, da bosta vztrajala, dokler ruševci ne bodo odleteli na prehranjevanje, ko bo sonce v celoti presvetlilo gorsko pokrajino. Ruševci so imeli pogosto navado, da so v soncu poleteli na bližnje macesne in tam nadaljevali s petjem, Joza pa je imel navado, da je v tistem času zadremal. Nekaj bo treba storiti, si je rekel popotnik; fotografski navdušenci

bila še pred tridesetimi leti znana številna strnjena rastišča, ki jih zdaj ni več oziroma so opuščena. Tudi v našem dinarskem svetu se je v zadnjih treh desetletjih število aktivnih rastišč divjega petelina več kot prepolovilo.

Od zelene rege do alpskega kozoroga

Ko je popotnik v mislih razglabljal o ogroženosti oziroma zaskrbljujočem zmanjševanju številčnosti divjega petelina pri nas, se je spomnil nočnega oglašanja **zelene rege**, male simpatične žabice, ki barvo kože lahko prilagaja barvi okolice.

Bilo je v drugi polovici septembra. Na Mežakli je sedel na visoki preži in doživel čas jelenjega ruka, ko so jeleni s svojim mogočnim, kar grozljivim oglašanjem tekmovali med seboj za naklonjenost košut. **Jelenjad** se je v zadnjem desetletju dodobra udomačila prav na Mežakli. Iz leta v leto postaja številčnejša in so na jezo domačinov pravi »nebodigatreba«, saj s prehranjevanjem povzroča škodo na travinju, poljščinah ter sadnem in gozdnem drevju. Sicer pa jelenjad postaja stalna in vse pogostejša tudi drugod v našem visokogorskem svetu, v katerega širi svoj življenjski prostor iz osrednjih, to je kočevskih in notranjskih gozdov. Vedno bolj se zadržuje na zgornji gozdni meji, tudi v strnjenem ruševju, torej v tradicionalnih prebivališčih in zimovališčih gamsov. Jelenjad je vrsta, ki se lahko hitro prilagodi spremembam v okolju; torej prav nasprotno od divjega petelina. Zaradi stalnega vznemirjanja se vedno bolj prehranjuje pretežno ponoči, čez dan pa počiva v mirnih predelih gozda. Sicer pa je jelenjad, če ni vznemirjena, dnevno aktivna.

Ob opazovanju starega rukajočega je-

lena, tik pod prežo, ga je spomin zanesel na doživetje visoko nad dolino zgornje Soče. Prav takšen čas je bil, v ruku, pred leti, ko sta z Bertijem sredi sončnega dne poslušala in opazovala jelene v Dolu za bajerjem, košuta s teletom in enoletno junico pa se je pasla nad 2.000 metri, pod samim vrhom Kuka. Berti mu je pozneje potožil, da tega ni več, da tudi tam jelenjad

je ukoreninjen v čudoviti gorski vasi Na Skali in verjetno najbolje ve, kaj in kako je najbolje tam gori za živali in gorjance.

Ura se je potegnila že pozno v noč, na nebu se je pojavilo pol lune, ko se je po travnikih Za Srpjem oglasila pesem zelenih reg. Oglašanje je bilo presenetljivo glasno, presenetilo pa ga je, kje vendarle so, ko sta kmeta, ki tod zgoraj kosita in



Kozorogi so leno poležavali in prežvekovali na travni polici nad prepadno steno.

postaja nočna divjad. Obiskovalci gora namreč iščejo nova, manj obiskana območja in takšna je postala tudi Traviška dolina z okoliškimi dvatisočaki. Čeprav je Berti lovec z »dušo in telesom«, kot rečemo, prepovedi lova v osrednjem delu TNP razume, ne razume pa, da starega gamsa, ki ga bo zanesljivo vzela prihajajoča zima ali je celo ves garjav, ne sme upleniti. In kaj dobrega so za divje živali storili, če so lov prepovedali, »spustili« pa vanj množičen nenadzorovan obisk ter nove rekreativne dejavnosti? Bertijev rod

paseta živino, prejšnje leto zasula dve manjši mlaki, ki sta bili očitno ovira košnji in navozu gnojevke. Zdaj sicer ni bil paritveni čas, ko rege odlagajo mrest v vodo, sicer pa se zadržujejo v grmovju, mejicah in na travnikih z visokim rastlinjem, splezajo celo na drevo nekaj metrov visoko. Vendarle mora biti nekje v bližini mlaka, kjer se lahko razmnožujejo, saj je znano, da se med letom ne oddaljujejo prav daleč od vode. Verjetno so še »posledica« lanske prisotnosti obeh mlak. Kako pa bo prihodnje leto? Naslednje leto je popotnik prišel že maja in nato še v času jelenjega ruka, a reg ni bilo več slišati.

Proti jutru se je jelenjad premaknila v višje ležeče senožeti. Rege pa so še kar pele. Popotnik je tiho zapustil prežo in se korak za korakom bližal kraju regljanja. In kje je našel male žabice? Ob kolesnicah, polnih vode, ki so nastale na poljski poti pod traktorskimi kolesi. Se bodo rege zjutraj, ko bo kmet pripeljal vodo za napajanje živine, poskrile v travo ali bodo prestrašene skočile v mlakuže, kjer jih čaka zanesljiva smrt?

Dvoživke so, poleg zelene rege, v gorskem okolju, zlasti gorskih dolinah, še **navadni in planinski močerad**, **navadni in planinski pupek**, **sekulja** (rjava žaba), **navadna krastača** in **hribski urh**, med najbolj ogroženimi živalskimi skupinami. Prizadene jih zlasti izginjanje in (ali) zastrupljanje vodnega življenjskega okolja ter smrtnost na cestah.



Ruševčeva kokoš. Fotografiji vse prepogosto vznemirjajo ruševce na rastiščih.

Če so med najmanjšimi živimi bitji, ki jih ljudje še opazijo, zelena rega in pisani metulji na cvetočih visokogorskih travščih ter **snežna voluharica**, ta majhna »miš«, ko se hitro smukajoč med skalovjem ustavi, pograbi plod pritlikave jerebike in prav urno izgine v skalno razpoko, je **rjavi medved** največji in najmogočnejši prebivalec, bolje rečeno obiskovalec našega gorskega sveta.

Popotnik, ki mu je sodelavec Jure, odličen poznavalec divjadi in navdušen fotolovec, prejšnji dan povedal, da je v Streseni dolini na sveže sledil medveda, je sklenil, da še sam pogleda, kako je s tem. V zgodnjem jutru, ko je sonce pozlatilo vrhove od Kukove špice do Škrlatic, se je odpravil na mesto, ki ga je opisal Jure. In res, v blatu na gozdni vlaki, ki se je že posušilo, je zagledal odtis medvedove šape. Po velikosti odtisa šape je sklepal, da gre za starejšega medveda. Verjetno je bil tisti, ki je že vse poletje »strašil« od Bohinja, prek Pokljuke do Radovne. Morda se je tokrat odpravil čez Kosmačev preval in za Črno goro v Vrata in naprej čez Luknjo v Zadnjico ali pa za Grančišem nad Mojstrano v Martuljške gore ali celo v Karavanke, ko je pri Tabrah pred Gozdom Martuljkom prečkal glavno cesto. Kdo ve!? Takšna potovanja za medveda niso nič posebnega. Zname so stoletne selitvene poti medvedov, ki jih občasno uporabijo ali kot povratne ali pa za novo (staro) poselitev. Naš gorski svet, zlasti Julijske Alpe in Karavanke, je prepleten s selitvenimi potmi, ki seveda niso poti, kot jih poznamo ljudje, ampak ljudem nevidne, medvedom pa dobro znane stečine in prehodi. Pred desetletji so takšne poti pogosto vodile tudi v Zasavsko hribovje, na Menino in naprej v Kamniško-Savinjske Alpe ter na Koroško. Kako medved prepozna svojo pot, je zapletena uganka. Že res, da za seboj vsaka žival pušča vonjave, sledove razkopanih mravljišč, opraskana debela in podobno, vendar to počne občasno. Se ti sledovi ohranijo? Jih medvedi obnavljajo pravočasno? Takšne in podobne misli so spreletavale popotnika, ko je skušal dognati, v katero smer se je odpravil medved iz Stresence.

Ob teh vprašanjih se je spomnil še drugih dveh iz trojice velikih zveri pri nas: **volka** in **risa**. V naš gorski svet volk zaide le priložnostno. Zadnja leta pa je vedno več primerov, ko se posamezni volkovi trajneje naseljujejo v naš osrednji alpski svet, kjer so nekoč že živeli. Pisatelj Janez Jalen v svojih povestih opisuje prisotnost volkov kot veliko nadlogo pod Karavankami, ko so po cestah tvorili še s konjskimi vpregami. Volk namreč pleni tudi domače živali na paši, zato ga kmetje ne marajo in zahtevajo njegovo popolno izločitev, kar ne pomeni nič drugega kot odstrel. In prav puška, past in strup so v



Vse foto: Jure Kocan

*V visokogorju med drobnimi pernatimi prebivalci pogosto vidimo tudi cikovta – **Turdus philomelos**.*

preteklosti volkove skoraj iztrebili. Le zaradi velike iznajdljivosti in še večje previdnosti je volk preživel. Njegov naravni sovražnik je le človek, zato se mu na daleč izogiba in mu ni nevaren.

Ris je bil na Slovenskem iztrebljen pred več kot sto leti. Leta 1973 so ga lovci ponovno naselili na Kočevskem. Po dvajsetih letih je ris strnjeno poselil predvsem južni in jugozahodni del Slovenije. Tako so se posamezni risi trajno naselili tudi v Julijske Alpe. V tem stoletju pa so začeli spet izginjati, za kar je verjetno več vzrokov. Zdaj so se pri nas začela prizadevanja za ponovno doselitev.

V našem gorskem svetu živijo predstavniki še ene ogrožene živalske skupine, ki jo ljudje, žal zaradi predsodkov in strahu, bolj poznamo, to so kače. **Navadni gad** in **modras** sta tisti vrsti, na kateri lahko naletimo pri hoji v gorah. Pogosteje je to navadni gad, nemalokrat popolnoma črne barve. Obe vrsti sta strupenjači. Nevarni sta le, če ju presenetimo ali nanju celo stopimo. Zato hodimo po nadelanih in preglednih poteh.

Na naših planinskih potepanjih nas nemalokrat preseneti ostri žvižg **alpskega svizca**. Popotnik je imel s svizci kar precej doživetij. Dodobra jih je spoznal v meliščih pod Stogi. Alpski svizec je sicer prvobitni prebivalec Alp, Karpatov in Visokih Tater, v naše apneniške Alpe pa smo ga naselili, saj je iz njih izginil ob umikanju ledenikov po koncu ledenih dob. Če želimo svizce opazovati, se moramo pritagiti. To pa ni potrebno še pri eni, k nam naseljeni vrsti: **alpskem kozorogu**.

V preteklosti je bil alpski kozorog zaradi zaupljivosti in mogočnih rogov skoraj iztrebljen; ohranil se je le v italijanskem Gran Paradisu. Od tam so ga v prejšnjem stoletju začeli ponovno naseljevati drugod po Alpah. Tako je prišel tudi k nam. Prve kozoroge so naselili konec 19. stoletja v Karavanke nad Trzičem, po drugi svetovni vojni pa še v Kamniško Bistrico, dolini Zadnjico in Bavšico. Kot kaže, so gamsje garje za kozoroge pri nas usodnejše. Zato

je popolnoma izginila znana kolonija kozorogov pod Ljubeljem. Dandanes so omembe vredne manjše kolonije kozorogov v Julijskih Alpah na območjih Pihavca, Lepih Špic, Mlinarice, Bavšice in v Kaninskem pogorju, v Kamniško-Savinjskih Alpah pa na Brani. Zaradi svoje pojavnosti in strpnosti pri približevanju je alpski kozorog vsekakor najzanimivejša žival naših gora.

Sem in tja je popotnik zašel tudi malo čez mejo, v sosednje alpske dežele. Pri vzponu na Gran Paradiso je v narodnem parku obiskal alpske kozoroge v njihovem osrednjem življenjskem prostoru. Po trideset in več živali je počivalo ena ob drugi. Stari samci z mogočnimi rogovi, ki so pri posameznikih tehtali tudi do 15 kg, so ležali z glavami na tleh in tako vsaj občasno razbremenili neverjetno težo na glavi in vratu. Nekateri so spali in pri tem smrčali kot kakšen star dedec na skupnem ležišču v planinski koči. Za popotnika se niso niti zmenili, čeprav je sedel tik ob njih. Ni čudno, je razmišljal, da so te plemenite živali skoraj iztrebili...

Vsa doživetja, spomini in razmišljanja so popotnika tako zaposlili, da se sploh ni zavedel, kdaj se je znašel v dolini, kjer ga je čakal prevoz. Pa toliko bi imel še povedati, si je dejal, o: **kragulju**, ki mu je tik pred nosom odnesel **navadno veverico**, uralski sovi ali **kozači**, ki ga je navidezno napadala, ko je našel njeno leglo v razpadajočem štoru, **gamsu**, ki mu je »poletel« dobesedno čez glavo nad skalno polico, **orlu in orlici**, ki sta lovila gamsa v visokem snegu na Jezercih, **krivokljunih**, ki so se v zimskem soncu obešali po smrekovih storžih, zaupljivih **planinskih kavkah** in dragulju med ptiči: **skalnem plezalčku**.

»Da,« si je dejal, »takšna doživetja bi morali ohraniti tudi zanamcem. Zato pa se bo treba v naših dejavnostih samoomejevati in spoštovati etična načela, ki živalskim vrstam zagotavljajo obstoj in evolucijsko preživetje.«

Miha Marenče st.



Foto: J. Pap

Divji prašiči - premalo znani znanci

Divji prašiči nadaljujejo svoj pohod po svetu! Upravljanje z divjadjo je več kot samo lov! Spremljanje njihovega stanja pa ni zgolj štetje!

V svetovnem merilu so divji prašiči v nekem pomenu, seveda ne političnem, marsikje postali državni sovražniki. Predvsem zaradi znane problematike povzročanja poškodb, ki jih je izjemno težko obvladovati tudi zaradi že prislovične inteligentnosti pa tudi prilagodljivosti te vrste divjadi. Vsak začetek uspešnega obvladovanja, recimo temu gospodarsko znosne zastopanosti te vrste, je povezan tudi s posnetkom stanja dejanske številčnosti. Drugače rečeno: z učinkovitim spremljanjem stanja ali, kakor se učeno reče, z monitoringom. Ne gre za ocene, pač pa mora biti vse podprto s kar najzanesljivejšo bazo podatkov o njihovi zastopanosti, prostorski porazdelitvi in razširitvenih trendih te vrste v določenem območju, po možnostih zaokroženem. Vse to skoraj povsod po svetu sodi v delo strokovnjakov in ljudi iz vsakodnevnih prak-

se v Avstraliji, Aziji, Severni Ameriki pa tudi v skoraj vseh evropskih državah, še posebno tistih z vedno večjo problematiko, kot sta v tem času na primer Anglija in Francija. Ob tem je nastala skupna globalna baza informacijskih podatkov, ki je pomembna tudi z vidika izmenjave o vrstah strokovnih izkušenj in učinkovitih ukrepov.

Med divjimi in domačimi prašiči je poleg latinskega imena še vrsta drugih presenetljivih bioloških podobnosti. Različnosti v zunanji podobi in velikosti seveda so, ne pa tudi v pogledu temeljnih življenjskih potreb in navad, sposobnosti hitrega razmnoževanja in, kar je še zlasti značilno, pri prilagajanju na življenje v gozdnih in negozdnih habitatih. Prostorsko širjenje z vidika naravnih dejavnikov lahko odločilno omejujejo le izjemen mraz, zmrzal pa tudi puščave.

Divji prašiči poleg gospo-

darske škode nedvomno lahko povzročajo tudi ekološko. V Avstraliji in na Novi Zelandiji divji prašiči pospešujejo izginevanje nekaterih, že brez prašičev ogroženih živalskih pa tudi rastlinskih vrst. Vsa dosedanja prizadevanja naravovarstvenikov o »rajonizaciji« divjih prašičev niso bila niti približno uspešna. Torej so bila neuspešna!

Povsem vseeno je, če želimo divje prašiče loviti, jih zgolj pregnati, omejiti ali iztrebiti, vedno znova velja, da brez popolnega spremljanja njihovega stanja (monitoringa) ne bo uspehov! To je in ostaja ne vsakoletna, pač pa trajna metoda zajemanja obdelave in uporabe podatkov z namenom in vlogo obvladovanja načrtovanih ukrepov, še zlasti pa izvedbenih in seveda izvedljivih! Kljub vsemu je število divjih prašičev na nekem območju bolj ali manj neznan in ni vedno povezano s pogostostjo in načini ugotavljanja

dejanskega stanja. Uporabne odgovore na to vprašanje lahko dobimo z odlovom in označevanjem (markiranjem) živali ter s spremljanjem razmerja med videnimi ali odstreljenimi označenimi in neoznačenimi živalmi. V praksi je ta metoda zahtevna in draga, neuporabna pa predvsem v predelih z velikimi odselitvenimi ali priselitvenimi trendi divjih prašičev. Štetje divjih prašičev je povsem nekaj drugega kot štetje ptic ali gamsov, predvsem z vidika razlike v »sodelovanju« (vidnosti).

Prav vsak podatek o številčnosti ali zgolj ocena je lahko kamenček v mozaiku znanja. Pomembno je vedenje, ali se več živali priseli, kot odseli. Podatki iz več lovišč hkrati razjasnijo podobo o resničnosti stanja populacije na območju in strokovnosti, predvsem pa o razumnosti uravnovešenih ukrepov, po možnosti tudi trajnostnih gojitvenih ukrepov.

Povzeto: ugotavljanje za-

stopanosti in pogostosti (številčnosti) divjih prašičev naj poteka po izboru najzanesljivejše metode za specifično okolje in iz natančno določenih vsebinskih dejanj, vključno z zajemanjem in vrednotenjem podatkov. Le to je tudi pravi način za doseganje zelenih učinkov. Prava je torej tista metoda za ugotavljanje številčnosti in relativne gostote divjih prašičev na enoto površine, ki je prijazna tudi v pomenu zbiranja in obdelave podatkov, predvsem pa v uporabnosti le-teh. Biti mora tudi dovolj »občutljiva« za pravočasno zaznavanje pomembnejših populacijskih sprememb obravnavane vrste. Ne nazadnje v omenjenih programih ne smemo mešati »jabolk in hrušk« ali celo »banan«. Opazovalna območja morajo biti prostorsko uravnovešena in ne enkrat okrogle in drugič podolgovate oblike. Z uporabo legalno nameščenih kamer na krmiščih, kar je postala že stalna in legalna sestavina spremljanja stanja neke vrste, morata biti zagotovljena ostrina in stalen kot snemanja, potrebna je tudi primerljivost položene krme, ki naj bi količinsko zagotovila namen za »zamudnike«, to je živali, ki prihajajo na krmišče kasneje. Ta metoda ima predvsem slabost, da z njeno pomočjo lahko nastane podvajanje podatkov,

saj ni mogoče povsem zanesljivo prepoznavanje (identifikacija) vseh živali. Kljub vsemu ima ta način zbiranja podatkov dosti več prednosti kot slabosti!

Razvijanje novih vsebin spremljanja ni omejeno, če omenim le nekatere. Med klasične, na skoraj vseh celinah, sodijo še sledi oziroma sledenje, bodisi priložnostno in nenačrtno v celotnem habitatu ali vzorčno na stečinah, poteh, kalužah, v snegu, blatu ali prahu in pesku. Ob zastopanju drugih vrst divjih ali domačih parkljarjev na istem območju je zelo vprašljiva objektivnost takih podatkov. Prav zato je že omenjeni način spremljanja stanja s pomočjo fotokamer lahko tudi bistveno zanesljivejši, in to v vseh pogledih. Večina aktivnosti divjih prašičev poteka ponoči, ko je več miru, kamera nemoteče deluje po zelenem programu, in to ob vsakem vremenu. Sistematično lahko zasledujemo življenje tropov, njihovo številčno, starostno in socialno sestavo ter odnose, njihove delitve in združevanje.

Ne glede na vedno učinkovitejše tehnične rešitve pa v klasiko sodi čim zanesljivejši način zbiranja podatkov o odstrelu in izgubah (odvzemu) divjih prašičev, kar je sicer del železnega repertoarja evropskih gojitvenih ukrepov in

zavez, ne pa tudi na drugih celinah. Zaradi velikih odstrellov in s tem povezanih raznovrstnih dragocenih podatkov mora sistem delovati čim bolj izpopolnjeno. Ob tem pri nas v Sloveniji ne bi smeli imeti prevelikih težav, če in ko nam bo uspelo še bolje povezovati delovanje vseh subjektov v interesnem in odgovornem, hkrati pa tudi motiviranem sodelovanju.

V strokovni literaturi med vsebine dela pri spremljanju stanja oz. monitoringu uvrščajo tudi sistematično štetje kupčkov prašičjih iztrebkov na vzorčnih površinah, kar naj bi prav tako prispevalo k ocenjevanju in poznavanju njihove številčnosti. Tudi to je ena metoda, vendar z osebno pripombo, da se divji prašiči ne iztrebljajo spontano, pač pa, vsaj večinoma, na izbranih mestih. Vsekakor pa ne neposredno ob krmiščih ali na njih!

Z zbiranjem in DNK-analizo iztrebkov divjih prašičev se nam ponuja doslej premalo znana in pri nas še ne uporabljena metoda o ugotavljanju ne le njihovega števila, pač pa tudi njihovih sorodstvenih povezav. Metoda, s katero smo v Sloveniji v sodelovanju lovcev in Biotehniške fakultete, Oddelka za biologijo Univerze v Ljubljani, pred nekaj leti pridobili izjemno dragocene

podatke o medvedih in pred nedavnim tudi o volkovih. Z občasno ponovitvijo tovrstnih raziskav postanejo razlike o stanju populacij obravnavanih vrst bolj očitne. Aktivnosti zbiranja iztrebkov morajo biti ustrezno načrtovane in vodene tako, da je zbranih toliko svežih iztrebkov, da zagotavljajo veljavnost rezultatov. V svetovnem raziskovalnem vrednotenju je metoda uvrščena visoko v tako imenovani »Hightech-monitoring«.

Že omenjena metoda odlova in markiranja odlovljenih živali je časovno in stroškovno zahtevna. Njen način je v ugotavljanju indeksnega razmerja med označenimi in neoznačenimi živalmi, glavna slabost pa je nepoznavanje vplivov priselitev in odselitev. Ponekod so to metodo dopolnili s posebno obarvano in zato sledljivo krmo, z radioaktivnimi izotopi in podobnimi načini ločevanja med označenimi in neoznačenimi živimi in uplenjenimi živalmi, tudi zaradi mogoče sledljivosti v mesu.

V Avstraliji npr. podatke o divjih prašičih zbirajo tudi s pomočjo toplotnih (termovizijskih) kamer na letalih, ki pa morajo leteti na dokajšnji višini, da tropa ne požejejo v beg. Mimogrede še podatek, da so divje prašiče v Avstralijo in Novo Zelandijo naselili v 19. stoletju, zdaj pa je njihovo število ocenjeno na več kot 23 milijonov, vključno z množico podivjanih križancev z domačimi prašiči, ki si marsikje z ovčami in govedom delijo isti življenjski prostor. Zato oblast zahteva izvajanje ukrepov, ki so od naše evropske prakse in etike odmaknjeni za vrsto svetlobnih let.

Na koncu velja poudariti in ponoviti, da v tem času še nimamo na voljo zgolj ene in zanesljive metode ugotavljanja dejanske številčnosti divjih prašičev v naravi. To je razlog več, da smo lovci v naših loviščih še naprej eden od najzanesljivejših informacijskih virov, ki za celovito načrtovanje tako pomembne baze podatkov delujemo na načelu znanja, želja/interesov in odgovornosti za stabilnost odnosov v naravi in našem poslanstvu.



Koristi od vidre: plemenito krzno, postna jed in še talija

V prejšnjih stoletjih so prostoživeče živali delili glede na njihove posredne ali neposredne koristi, ki so jih le-te nudile ljudem. Tako imenovane koristne živali so varovali, škodljive pa zatirali. Še več: za tiste, po takratnem prepričanju najbolj škodljive, so izplačevali celo denarne nagrade; imenovali so jih različno: strelščine, talije ali tudi premije. Posvetne oblasti so jih največkrat razpisale za ubite medvede, volkove in rise, stekle pse, vidre, kače in tudi za uničevanje škodljivega mrčesa.

Na javnih površinah je bilo škodljive živali dovoljeno loviti vsakomur, na lastni posesti pa lastniku ali tistemu, ki mu je lastnik to dovolil, ne glede, ali je imel lovsko pravico ali ne. Edino pravilo je bilo, da kdor ni bil lovec, ni smel uporabiti lovske puške. Ponekod je uplenitelj ubito žival smel zadržati zase, drugod jo je moral proti primerni nagradi izročiti lovskemu upravičencu.

Med tako imenovane škodljive živali so uvrščali tudi vidro (*Lutra lutra*). Priznavali so, da imajo ljudje od njih tudi koristi. V prvi vrsti je bil to njihov kožuh, iz katerega so izdelovali imenitne kape, ki so jih imenovali vidrovke. Vidrino meso se je smelo uživati tudi v postu, postnih dni pa je bilo veliko. Veljalo je prepričanje, da se v vidri pretaka »ribja kri«, saj da vidre živijo pretežno od rib. Navedene koristi pa naj ne bi odtehtale škode, ki so jih vidre povzročale ribičem. V to so bili trdno prepričani neuki ljudje in tudi dobri poznavalci narave. **Fran Erjavec**, naš znameniti naravoslovec, je vidri pripisal naslednje značilnosti: »Pregnana tatica, ki dobro ve, kaj je dobro; kajti postrvi ji gredo posebno v slast. Ako ni postrvi, tudi ne zameta drugih rib. Lovi pa in mori veliko in mnogo več nego ji je potrebno. Kar vidra pograbi, ne izpusti več, tudi človeka ne, ako se je vanj ugrizla; rajši se da ubiti.« In kot je zapisal Erjavec, prav zaradi dragocenega krzna, okusnega mesa, ki so ga ljudje

lahko uživali tudi v času posta, naj bi jo ljudje strahovito preganjali. In ker naj bi bile vidre tudi zelo škodljive, so zahtevali, da njihovo uničenje ali vsaj zmanjšanje njihovega števila podprejo oblasti z izplačilom nagrade vsakomur, ki na kakršen koli način upleni vidro, seveda ob predložitvi dokazov, da jo je zares uničil.

Zahteva za uvrstitev vidre med škodljive živali, za ka-



Vidra, stara grafika

tero naj bi dežela Kranjska izplačevala nagrade (*premije oziroma talije*), je bila uvrščena na petnajsto sejo kranjskega deželnega zbora v Ljubljani 20. oktobra 1883. Poslanci so zahtevo utemeljevali z argumentom, da so se vidre preveč namnožile. Vzrok temu naj bi bile prenizke cene kožuhovalne. V šestdesetih letih 19. stoletja je bilo mogoče za kožuh vidre

iztržiti od 12 do 15 goldinarjev, v osemdesetih letih so zanj dobili samo še šest goldinarjev. Vzrok padcu cene naj bi bilo manjše povpraševanje, posledica pa več vider ob vodah, saj naj bi bile skoraj vsaki vodi. Škoda od vider na ribah in rakah naj bi bila pogubna, saj, kot so navedli, je vidra med vsemi živalmi ena najpožrenejših. Tako so takrat navajali tudi strokovnjaki (Brehm, Erjavec), v stvarnosti pa naj bi se o tem prepričal marsikateri ribič. Vidra naj ne bi morila rib in rakov samo za potrebe svoje prehrane, ampak tudi za zabavo in se poigravala z ujetimi ribami kot mačka z mišmi. Stališče pobudnikov predloga za uvedbo nagrad je bilo, da če se želi prispevati k napredku ribištva, bodo poslanci deželnega zbora gotovo pripravljene prispevati k zatiranju največjega škodljivca rib in rakov. Predlog za glasovanje: »Vidro se uvrsti med zveri kulturnemu razvitku posebno škodljive in se za pokončevanje te zveri odmeri premija za staro šest goldinarjev, za mladico tri goldinarje,« so potrdili vsi poslanci, razen **Karla Dežmana**, kustosa deželnega muzeja v Ljubljani.

Razglas o določitvi premij (nagrad) je bil objavljen v Deželnem zakoniku za Kranjsko 14. novembra 1883. Z njim je bila vidra uvrščena »med zveri, posebej škodljive kulturnemu razvoju«. Za odraslo vidro je uplenitelj dobil šest goldinarjev, za mlado tri. Vidro je lahko uplenil imetnik lovske pravice,



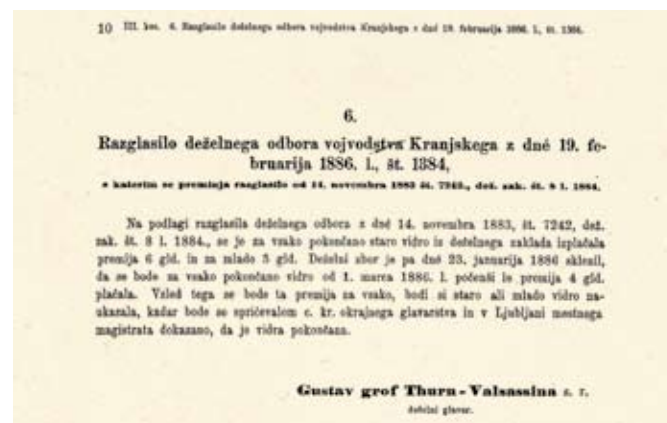
Uvedba nagrad za pokončane vidre

lastnik posesti in tudi ribič. V razglasu so posebej poudarili, da ima po *Postavi o nekaterih naredbah za povzdigo ribarstva po suhozemeljskih vodah* iz leta 1880 imetnik *ribarske pravice* v svoji vodi ali njeni neposredni bližini pravico pokončati vidro – ne glede na čas in način, le da ne sme uporabiti lovskega orožja. Lovski upravičenci temu niso smeli nasprotovati, upravičeni pa so bili do uplenjene živali. Vidre so lahko lovili in ubijali tudi ribiški čuvaji, pa tudi osebe, ki jih je imetnik ribolovne pravice najel v ta namen.

Do konca julija 1884 je deželni odbor že izplačal nagrade za šest starih in tri mlade vidre, v obdobju od začetka avgusta 1884 do konca julija 1885 pa še za 39 starih in osem mladih. Ker se je število zahtevkov večalo, je finančni odsek deželnega zbora predlagal manjše nagrade, kar je deželni zbor tudi potrdil na seji 23. januarja 1886. Določil je, da se za vidro ne glede na starost izplača nagrada v višini štirih goldinarjev. Od začetka marca 1886 do konca februarja 1887 je deželni odbor odobril izplačilo nagrad za 39 vider. Kljub manjši nagradi je bilo še vedno veliko zahtevkov za izplačilo nagrad. Zato so jih zmanjšali še enkrat. Od 1. marca 1887 so za ubito vidro plačali samo še dva goldinarja. Od marca 1887 do konca julija 1888 so iz deželne blagajne izplačali nagrade za 37 ujetih vider. Za čas od 1. avgusta 1888 do konca julija 1889 je deželni odbor izplačal nagrade za 54 vider, od 1. avgusta 1890 do 31. decembra 1891 za 42, v letu 1896 za 24 vider po 2 goldinarja, od 1. oktobra 1897 do 1. septembra 1898 za 19 živali, od 1. oktobra 1898 do konca septembra 1899 za 32 in od 1. oktobra 1899 do konca septembra 1900 za 21. Leta 1900 je deželni zbor nagrade ukinitil. V četrto stoletje so iz deželne blagajne izplačali nekaj več kot štiristo nagrad. Za vsako nagrado je v Arhivu Republike Slovenije ohranjena dokumentacija, iz katere je mogoče povzeti, kdaj in kje je bila uplenjena posamezna vidra, večkrat pa so navedene tudi starost, teža in velikost živali.

Ribiči so se pritoževali, da je nagrada dva goldinarja premajhna. Upravičenec do nagrade ni dobil celotnega zneska, največ goldinar in pol, pol goldinarja je bilo namenjeno za plačilo takse. Z ubito vidro je imel uplenitelj tudi precej zadolžitev. Odnesti jo je moral na pristojen občinski urad, kjer so ji odrezali smrček in kremplje ter izdali potrdilo, da je bila ubita žival res vidra, kar je bilo podlaga za zahtevek za izplačilo nagrade. Zahtevek za izplačilo nagrade, kateremu je bila priložena tudi izjava uplenitelja, je deželnemu odboru v Ljubljani posredovala občina. Smrček in kremplje so shranili kot dokaz na županstvu, mrtvo vidro pa vrnili uplenitelju. Iz poročil sledi, da so vidrin kožuh prodali, meso pa pojedli.

Čeprav večina ni dvomila o škodljivosti vidre, zasledimo tudi drugačna mnenja. Iz prispevka v Slovenskem narodu je mogoče sklepati, da z izplačevanjem nagrad niso bili zadovoljni na primer gorenski kmetje. Po njihovem mnenju je bilo to v težkih časih, ko bi morala dežela varčevati, zapravljanje denarja. Izplačevanje nagrad in posledično s tem spodbujanje ljudi k lovu na vidre naj bi služilo predvsem



Manjša premija za vidre

lastnikom voda oziroma imetnikom ribolovnih pravic. Dokazovali so, naj bi uplenjena vidra že sama prinesla uplenitelju dovolj dobička. Za kožuh je bilo mogoče iztržiti dva do tri goldinarje, pa tudi meso so zlahka prodali.

Posamezniki, ki so se specializirali za lov na vidre, so s ponosom poročali o velikem številu uplenjenih vider. Kot je poročal Slovenski narod



Odprava talij za vidre

leta 1884, je znameniti ribič iz Črnuč v Savi v več letih ujel že 35 vider. Ribiški strokovnjak **Ivan Franke** navaja, da je leta 1887 lovec iz okolice Polhovega Gradca prinesel sedemnajst vider, nič manj uspešen ni bil ribiški čuvaj grofa Margherija na Otočcu. Po Franketovem poročilu iz konca devetdesetih let 19. stoletja med ribiči naj ne bi bilo več prevelikega zanimanja za uničevanje vider. Nagrada je bila zanje premajhna. Večinoma so se zadovoljili s kupnino od vidrinega kožuha. Zato so nekateri lastniki ribolovnih pravic sami izplačevali nagrade. Gospodstvo Bled je plačalo za vsako, v revirju ulovljeno vidro 10 goldinarjev, svojim ribičem in čuvajem pa brezplačno dajalo tudi pasti za lov.

iz njenega kožuha najfinejše krzno. Ne doseže njeno meso nobene posebne cene, čeravno je užitno. Ne krasijo njeni ostanki navadno niti lovske sobe, niti lovskega klobuka. In vendar! Kdo bi se ne zanimal za to? Kak bi moral biti lovec, ribič, prijatelj narave, ki bi ne želel, da jo natančneje spozna!« Kot je veljalo takrat, je vsak lovec skrivnostno žival lahko najbolje spoznal na lovu. In katere lastnosti naj bi imel uspešen lovec na vidre? Odgovor najdemo nekaj let zatem, prav tako v glasilu Lovec: »Lovec na vidre mora biti pretkan kot lisica, neutruden kot mravlja, vztrajen kot kraški brak, potrpežljiv kot pajek, ki čaka na muhe, podnevi imeti oči kot jastreb in ponoči kot mačka in sova skupaj. Prav tako mora biti rojen detektiv, ne sme spregledati najmanjšega zdela, mora razglabljeti, razmišljati, kombinirati in sklepati. Ko se govori o lovcu na vidre, je kot da bi govoril o vidri sami, saj se mora lovčevovo življenje prilagoditi vidrinemu, če ne ni uspeha.«

Dr. Romana Erhatič Širnik

Viri:

- Erjavec F. 1916. Četrto berilo za občje ljudske in nadaljevalne šole, str. 175–176
- Zatiranje zveri. Deželni odbor, AS 38, šk. 574
- Razglas deželnega odbora vojvodstva Kranjskega 14. novembra 1883, št. 7242, s katerim se določajo premije za pokončane vidre. Dež. zak. št. IV-8/1884
- Razglas deželnega zbora z dne 20. oktobra 1883, razglašen v Deželnem zakoniku št. 8 leta 1884; 23. januar 1886
- Stenografični zapisnik XV. seje deželnega zbora kranjskega v Ljubljani, dne 20. oktobra 1883; Obravnave, str. 223–225
- Razglas deželnega odbora vojvodine Kranjske z dne 28. maja 1900, št. 6847, glede odprave talije za pokončane vidre. Deželni zakonik za Kranjsko št. 12-X/1900

Afriška lovška društvenja

Z RWS, Zeiss, Mauser in Deerhunter na lovu v Južni Afriki

Prijetno me je presenetilo prijazno skupno vabilo predstavnikov podjetij, ki so naštetja v podnaslovu, naslovljeno name osebno in na uredništvo naše revije, naj se jim pridružim na petdnevem safariju v Južni Afriki. Kaj hitro sem se odločil in po e-pošti potrdil udeležbo na petdnevem (od 10. 9. do 17. 9. 2014) lovskem in novinarskem afriškem srečanju, ki so ga poimenovali **Africa Adventures 2014**. V vabilu, v katerem je pisalo, da bodo vse stroške, povezane s tem dogodkom, na katerem nam želijo predstaviti nekaj svojih novosti, poravnali gostitelji, sem prejel tudi podrobnejši program dogodkov, predstavitev in natančna navodila za potovanje. Kasneje, ko sem posredoval vse potrebne podatke in fotokopije dokumentov, so mi poslali tudi vse letalske karte. Kot uredniki lovskih revij in spletnih lovskih portalov naj bi imeli povabljeni v zasebnem lovišču Safari Frontiers (vzhodni Cape, RJA) možnost prvi preskusiti novo neosvinčeno kroglo RWS (ki še ni bila v prodaji), najnovejše modele Zeissovih opazovalnih in strelnih daljnogledov, montiranih na povsem nove risanice Mauser M 03, močnejših kalibrov, in vse skupaj preskusiti tudi na lovih v tamkajšnjem rezervatnem lovišču.

Predstavitev in preskus vsega naštetega sta bila po programu predvidena že prvi dan na tamkajšnjem urejenem strelišču, prilagoje-

nem tudi za streljanje na večje daljave (od 150 do 800 m). Kasneje naj bi vse novosti preskusili tudi na safari lovih na izbrano afriško veliko div-

jad, za kar so nam brezplačno namenili natančno določeno kvoto odstrelav, po vrstah in seveda trofejni vrednosti divjadi. Skratka, kot predstavniki lovskih medijev naj bi prvi preizkusili učinkovitost novega streliva RWS – kroglo Hit – in usklajenost opazovalnih in strelnih daljnogledov Zeiss na novih Mauserjevih repetirnih risanicah M 03 velikih afriških kalibrov ter ne nazadnje tudi lovsko primernost oblačil za afriški lov Deerhunter, s katerimi so nas prav tako opremili. To je bila obenem

za nas izjemna priložnost, da smo se novinarji in uredniki lovskih revij in spletnih portalov iz drugih dežel spoznali in navezali stike s predstavniki že omenjenih podjetij in s službenim osebjem enega izmed najboljših in največjih južnoafriških zasebnih rezervatov in lovišč na afriško veliko divjad – **Frontier Safaris** – s sedežem v Alicedalu blizu Port Elizabetha (RJA).

Za vseh šest osebno povabljenih urednikov in novinarjev so namenili tudi brezplačno kvoto odstrelav: dve glavi tro-



Šele v Johannesburgu sem se seznanil z mojimi novinarskimi in uredniškimi kolegi (od leve): Elemérjem Bálintom, Florinom Pírúvujem, Miššoszem Koscielniakom – Marszałom, Rimantasom Norieko in (manjkajočim na fotografiji) Aleksandrom Birtschenkom.

fejne velike afriške rastlinojede divjadi po izbiri (možnosti: kudu, oriks, modri/črnorepi gnu ali črni/belorepi gnu, burchellova nižinska zebra, trofejni samec beločele antilope/dorkas) in še tri gojitvene odstrelne parkljarjev (samica navadne impala antilope, svinja bradavičarka in beločela antilopa - samica).

Snidenje v Masada Lodgeu

Prijazna projektna menedžerka podjetja RUAG Ammotec Gmbh iz Fürtha **Katharina Schöbel** se mi je že pred potovanjem večkrat oglasila po e-pošti, me zaprosila, da sem ji posredoval potrebne skenirane osebne dokumente, in mi ponudila tudi možnost vseh preostalih natančnih informacij za potovanje. Tako nisem imel nobenih težav, razen za slovenske državljane skrajno birokratskega in utrudljivega na novo uvedenega postopka pridobivanja južnoafriške vstopne vize (po navodilih, ki so začeli za Slovenijo veljati lani julija, sem moral z vsemi potrebnimi dokazili in dokumenti odpotovati ponjo osebno na Dunaj, kjer sem ves postopek opravil na ambasadi Republike Južne Afrike v borih štirih minutah).

Ker mi je Katharina tudi sporočila, da bomo vsi objavljani uredniki in novinarji poleteli v Južno Afriko s frankfurtskega letališča (najprej v Johannesburg in nato še do Port Elizabetha, ki je na skrajnem jugu Afrike), sem tam desetega septembra, kamor sem priletel z brniškega letališča, zvedavo ogledoval potnike, ki so čakali na isti let, kdo od njih bi bil morda lovec. Razen enega, **Elemérja Bálinta**, urednika madžarske lovske revije Vadaszlap iz Budimpešte, s katerim sva se po zaslugi njegove temno zelene lovske jope, na kateri je bil zaščitni logo tovarne Mauser, seznanila že na letalu, drugih pa tedaj še nisem poznal ne jaz ne Elemer, pa čeprav smo v velikem Airbusu južnoafriške letalske družbe, ki ga je upravljala temnopolta posadka, sedeli kar blizu

skupaj. Vsi moji kolegi, razen enega, dokaj mlajši od mene, so bili za potovanje oblečeni še športno, so pa zato, kot sem opazil pozneje, s seboj imeli veliko več prtljage.

Seznani smo se še na letališču v Johannesburgu, kjer smo morali nekaj ur družno počakati na nadaljnji polet v Port Elizabeth. Tam so nastale tudi naše prve skupne fotografije. Tako sem tam spoznal še umirjenega Poljaka **Miłosza Kościelniaka - Marszała**, advokata in lovskega novinarja iz Czestochowa; urednika ruske lovske in športne revije Kalašnikov iz Petersburga **Rimantasa Noreika** (po narodnosti Litvanca, sicer pa dobrodušnega in vitalnega 72-letnega upokojenega ruskega oficirja); mladega in zgovornega strokovnega urednika

skih novinarjev iz vzhodnih evropskih dežel, ki potujemo na sklicani dogodek na zasebni ranč Burchellove družine, ki je rezervat za divjad in obenem lovišče njihovega podjetja Frontier Safaris, ki je v vzhodnem Capu. Tam so na nas že nestrpno čakali predstavniki gostiteljev, ki so tja prispeli že dva dni pred nami, in lastnik lovišča **Barry G. Burchell** s svojimi poklicnimi lovci in drugim službenim osebjem.

Po pristanku na letališču Port Elizabeth, ki je neposredno ob Atlantiku, na skrajni konici Afrike, sta nas s terenskima voziloma že čakala dva Afričana, belopolta poklicna lovca lovišča Frontier Safaris, oblečena v maskirne afriške srajce z emblemom lovišča. Prijazno sta nas pozdravila in nam zaželela dobrodošlico, na-

stranski portret burchellove nižinske zebre, za katerim je okrogla oranžna luna) sem opazil tudi varnostno snemalno napravo, ki je povezana z alarmom.

Kljub zgodnji južnoafriški pomladi sta terenski vozili, ki sta uspešno in dokaj hitro premagovali slabo vzdrževano (ali sploh ne) makadamsko pot, za seboj dvigali oblake oranžnega prahu, ki se je za nami spet počasi posedal po okoliškem nizkem trnatem grmičju (*bushu*) in večjih zaplatah skromne nizke trave, ki je rasla med njimi. Takšna savanska pokrajina se je raztezala daleč v notranjost povsem nenasejlene, čudovite in tudi dokaj razgibane južnoafriške krajine. Po desetminutni nadaljnji vožnji smo že prispeli do velike hiše Burchellove družine in



Masada Lodge, udobno lovsko taborišče in uprava rezervata za afriško divjad Frontier Safaris družine Burchell, je zgrajeno na robu prepadnega klifa.

nemškega spletnega portala za lovstvo, strelstvo in prosti čas, po narodnosti Ukrajince, ki pa že dolgo živi in dela v nemškem Zoosnu **Aleksandra Birtschenka**; in še mladega urednika romunskega lovskega in ribiškega TV kanala **Florina Pîrvuja**. Prav kmalu smo se že prijetno in živahno pogovarjali v angleškem jeziku, občasno nekateri tudi v nemškem in ruskem, pretežno o lovskem novinarstvu, urednikovanju, pripovedovali smo si o lovu v lastnih deželah ter družno ugotovili, da nas je skupaj v Afriko povabljenih le šest lov-

ložiža našo prtljago v prtljažnik dveh terenskih toyot in nas na angleški način (po vseh cestah – po levi) odpeljala mimo odcepa za mesteci Paterson in Alicedale in nato kmalu po makadamski cesti naprej v (od Port Elizabetha) okrog 40 km oddaljeno lovišče. Le toliko smo se ustavili na vhodu v lovišče, da sta domača lovca iz prvega vozila z elektronsko kartico sprožila odmik težkih kovinskih vhodnih vrat, ki so se za nami spet takoj zaprla in zaklenila. Nad vrati, ob levem in desnem velikem logotipu lovišča (predstavlja doplečni

njihovih gospodarskih poslopij, kjer so tam zaposleni temnopoltni domačini opravljali razna opravila, zunaj v ogradah pa so se pasli konji, nekaj glav goved in domače koze. Pot smo nadaljevali mimo in ne daleč od tam sem iz vozila v prosti naravi opazil skupinico nojev, ki so prav tedaj prečkali nizko travnato pristajalno stezo za manjše letalo. Še nekoliko naprej je pred nami v hitrem teku in z visoko dvignjenim tankim repom pot prečkala svinja bradavičarka, ki je že v naslednjem hipu izginila med trnatim grmičjem.

Vozili sta se naposled ustavili na cilju – na prostranem, z gramozom dobro nasutem in utrjenem parkirišču pred stavbo uprave Burchellovega rezervata za divjad oziroma lovišča Frontier Safaris. Tam so nas, ob še nekaj parkiranih terenskih vozilih, veselo, glasno in gostoljubno sprejeli predstavniki gostiteljev (RWS, Zeiss in Mauser). Prvič sem tam v roke segel mladi dami in kot sem kasneje spoznal tudi odlični lovki **Kristine Rabitz** (pri Zeissu v nemškem Wetzlarju skrbi za stike z javnostjo), dr. **Arminu Dobatu** (vodji oddelka za stike z javnostjo podjetja Zeiss) in **Hannesu Dikhoffu** (mlajšemu direktorju oddelka za lov in šport podjetja RUAG Ammotec GmbH – podjetja za izdelavo in trženje lovskega streliva RWS – iz nemškega mesta Fürth). Roke so nam krepko stisnili tudi preostali trije mladi, krepki belopolti poklicni lovci in prav tako njihove desne roke, temnopolti sledilci (*trackerji*), oblečeni v pisane maskirne službene lovske srajce in kratke zelene hlače, ki so nas kasneje družno in požrtvovalno vodili na jutranje in popoldanske love. Vsakemu posebej so nam pomagali odnesti osebno prtljago v lične, iz tamkajšnjega rdečेरumenno-črnega kamna zidane afriške hišice, krite s slamo, kjer so nas prav tako prijazno pozdravili tudi temnopolti domorodci iz okoliških krajev, ki so na ranču zaposleni kot vzdrževalci, kuharji ali strežno osebje. Zvečer smo se med seboj še bolj spoznali na spoznavno-družabni večerji, ko sta se nam pridružila tudi lastnik lovišča **Barry G. Burchell** in njegova soproga **Lizelle**, in kjer sem spoznal tudi urednika južnoafriške lovske revije **WildLand Andréa van Dyka** in njegova gosta, **Andrewa MacLeoda** in njegovo soprogo. Ponovno so nam izrekli dobrodošlico, nam zaželeli prijetno bivanje in tudi veliko lovske uspehov. Po odlični večerji, kjer so nas postregli s kulinaricnimi specialitetami, pripravljenimi iz okusnega mesa afriške parkljaste divjadi, in ob pokušini izvrstnih južno-



V tem lovišču se geografska in rastlinska raznolikost spreminjata že na kratke razdalje. V ozadju je opaziti dim zaradi načrtnega sezonskega požiga suhega rastlinja v določenem predelu, kjer naj bi se po končani zimi s svežim rastlinjem ponovno obrasla popasena travišča in grmičje.

afriških vin, so nam gostitelji natančno predstavili program dogodkov naslednjih petih dni, nato pa smo se, utrujeni od dolgega celodnevne potovanja, odpravili k počitku vsak v svojo hišico. Toda tam sem moral najprej izklopiti električno gretje moje postelje. Iz poznega poletja v moji deželi sem se v enem dnevu znašel v zadnjih dneh afriške zime ali zgodnji pomladi; toda pri štirinajstih stopinjah dodatno ogrevanje postelje res ni bilo potrebno.

Barryjeva lovišča

Frontier Safaris je zasebno južnoafriško podjetje angleške družine Burchell, ki se ukvarja s trženjem lovskega turizma in prodajo divjačine v rezervatnih južnoafriških loviščih, katere uprava je v majhnem podeželskem mestecu Alicedale blizu pristanišča Port Elizabeth, v vzhodnem delu Capa. Tam je pred slabim desetletjem zdajšnji lastnik in posestnik **Barry G. Burchell**, ki je obsežna zemljišča podedoval od svojih tjakaj naseljenih angleških prednikov, zgradil udoben lovski tabor **Masada Lodge**, kamor radi prihajajo loviti afriško trofejno veliko divjad lovci iz vsega sveta. Glavna lovna sezona v lovišču tamkajšnjega obsežnega ranča je od marca do oktobra, ki so tam zimski meseci in so tudi vremensko najprimernejši za lov. Tedaj prevladujejo jasno nebo in hladne noči, jutra in večeri, čez dan pa je prijetno toplo, celo

vročje. V tistih krajih ne poznajo malarije, saj so v polsušni pokrajini komarji zelo redke žuželke. Tri Barryjeva lovišča (rezervati za divjad), ki obsegajo skupaj skoraj 1.000.000 akrov (= 405.000 ha) in za katere ima Burchellova družina koncesijo za lov, so še vedno med najbogatejšimi z vrstami domorodne afriške divjadi; resda nekatere ponovno naseljene, ker so bile pred tem iztrebljene (tudi z redkimi, endemičnimi in zavarovanimi vrstami). Lovišča obenem slovijo tudi po visokih trofejnih vrednostih divjadi nekaterih vrst. V njih so bili doslej še vsi njihovi gosti zadovoljni in so doživeli nepozabne lovske dogodivščine ter uplenili nekaj izjemno močnih trofejnih živali. Zato se jim gosti še vedno oglašajo in jim pošiljajo nove in nove goste. Lani so beležili sicer upad in odpovedi zaradi strahu pred ebolo, ki pa je vladala in jemala svoj davek daleč od tamkajšnjih krajev. Toda dobro nam je znano – slaba obveščnost in strah za življenje imata velike oči.

Glavno lovišče podjetja **Frontier Safaris** je Burchellov rezervat za divjad, v katerem smo bili in ki se imenuje po bivališču za lovske goste **Masada Lodge** (75.000 akrov = 30.350 ha). Poleg lova v tem lovišču lahko Barry G. Burchell ponudi možnost lova še v dveh loviščih Namibije, za katere ima sklenjeno koncesijo. Naslednje je lovišče **Daveb** (38.800 ha), ki je oddaljeno okrog 40 milj od

Keetmanshoopa, največjega mesta južne Namibije, in ki leži blizu svetovno znane puščave Kalahari. To je obsežno območje rečnih strug, visokih trnatih dreves, travnatih planjav, nizkega afriškega trnatega in sukulentnega (sočnice) grmičja, pa tudi obširnega gričevja in prav tako obširnih in odprtih planot. Tretje lovišče je **Trudia** in je v severni Namibiji (meri 12.150 ha). V bistvu je zasebni ranč z divjadjo, ki pa ga lastnik še razvija in bo postal nekega dne po vsej verjetnosti največji ranč v tej afriški državi. V njem živijo med drugim tudi veliki tropi oriksov (pasan ali bajz) – *Oryx gazella* in velikih kudujev (*Tragelaphus strepsiceros*). Lovišče Trudia je oddaljeno le 30 milj južneje od znamenitega Nacionalnega parka Etosha in je izjemno slikovito območje, kjer se menjajo planinski predeli, doline, poraščene s številnimi visokimi drevesi balzamovcev (*Colophospermum mopane*) in kjer so tudi območja z visoko travo.

V vseh loviščih živeče domorodne divjadi je vrhunska povprečna trofejna vrednost, iz svojih občutkov in izkušenj pa bi prav ta pridevnik lahko uporabil tudi za njihovo organizacijo lovov in večje vodenje poklicnih lovcev. Lovijo v glavnem na zalaz (angl. *stalking*).

Narava v lovišču Masada Lodge - Frontier Safaris, ki sem ga spoznaval pet dni na zgodovinskem vzhodnem Capeu Južne Afrike, je naravnost čudovita in zelo razgibana. V tem rezervatu za divjad živi štirideset vrst nenevarne afriške divjadi (velikih plenilcev tam skorajda ni) in je tudi geografsko in po rastlinju zelo pestro (raznoliko) območje prepletajočih se habitatnih tipov (biomov); tam sem srečal tudi velike eland antilope/volovske antilope (*Taurotragus oryx*), pa vse do majhnega zelo redkega in ogroženega modrega huleža (*Cephalophus monticola*). Zato ni nič čudnega, da je vzhodni del Capea Južne Afrike zaradi velike pestrosti rastlinskih in živalskih vrst kljub različni



Temnopolti sledilci (vsak poklicni lovec je imel svojega) in njihovi jack russell terierjem podobni psi so ob trnatem grmu potrpežljivo čakali, da smo vsi novinarji z izbranim orožjem, optiko in strelivom opravili preskus streljanja na večje daljave.

obsežnosti zasebnih rančev za divjad na splošno znan kot eno najboljših lovnih območij Afrike sploh. Geografska in rastlinska raznolikost območja se spreminjata že na kratke razdalje, od visokih planinskih predelov, sušnejših karoo planjav (pritlikavih grmov sočnic/sukulent), ravninskih travnatih predelov in grmišč. Ne smemo pozabiti, da v Južni Afriki uspeva okroglo 24.000 rastlinskih vrst (to je 10 % vseh na svetu) in zato velja to območje za eno najbogatejših rastišč rastlin na svetu. Rastlinstvo, ki uspeva v Južni Afriki v sedmih različnih biomih, razvrščajo še na 68 posebnih rastlinskih/vegetacijskih tipov, ki temeljijo na različni vrstni pestrosti rastlinskih združb. Od njih so zelo odvisne tudi posamezne lovne vrste rastlinojedov, a so morali nekateri veliki seli-

vski rastlinojedi zaradi mnogih ograjenih površin opustiti svoje tisočletja ustaljene navade. V zaprtih rezervatih/loviščih so postali odvisni od človeka in prehranskega tekmovanja z domačimi pašnimi živalmi. Z gledišča različnega rastlinstva in upravljanja z divjadjo, ki je, kot sem opazil, na velikih posestvih tudi pomembna in zelo upoštevana gospodarska panoga, razlikujejo še štirinajst upravljaljskih območij za divjad (*game ranch management*); v vsakem od območij vladajo različne življenjske razmere.

Vzhodni in jugovzhodni predel obale Afrike, kjer smo bili, je bil nekdanji sestavni del značilnega savanskega bioma, ki pa je v novejšem času, zaradi človekovih vplivov, ponekod zelo preoblikovan in prepoznaven predvsem kot goščavski biom (*Thickets*).



Dr. Armin Dobat daje navodila Aleksandru Birtschenku pri poskusnem streljanju, kako naj naravna obroček balistične kupole Zeissovega strelnega daljnogleda pri strelu na 400 in 600 m oddaljeni cilj. Naše strelske dosežke so pozorno spremljali poklicni lovci (v ozadju).

Spremenjenim rastlinskim razmeram je sledila tudi naravna sukcesija rastlinstva in zaradi spremenjenih prehranskih razmer tudi drugačna odvisnost/navezanost lovnih vrst afriške divjadi, ki mora siskije prehransko tekmovati z domačimi rastlinojedi. Nekdanji odprta in z grmičevjem porasla južnoafriška savanska pokrajina, po kateri je nekdanji za hrano in vodo potovala milijonglava množica selivske rastlinojede divjadi, je zdaj razdeljena - ograjena.

Na enem izmed strmih skalnih pobočij (klifov) je pred desetletjem, kot sem že omenil, Barry, potomec slovitega angleškega raziskovalca Južne Afrike **Williama Johna Burchella** (1781–1863), na vrhu slikovitih pečin zgradil elitno lovsko taborišče *Masada Lodge*, kjer stoji šestnajst iz kamna zgrajenih počitniških/lovskih hišic (*chalet*), kritih s slamo. V eni od njih sem gostoval. V osmih hišicah je dvoposteljna dnevna soba, drugih osem pa je enoposteljnih. Vsaka soba je urejena enotno, v južnoafriškem slogu, z loščenimi kamnitimi tlemi, opremljena s pohištvom, z ločeno kopalnico in terasico. Z nje se odpira slikovit pogled na značilno razgibano okolico lovišča ter na vijugasto in z visokim drevjem obraslo Bušmansko rečico, ki se vije pod strmimi in visokimi rjavo-črnkastimi granitnimi pečinami, od koder je vsako vedro jutro slišati živahno regljanje žab.

Tabor je očitno zgrajen in urejen za zahtevnejše lovske goste, kajti v drugih dveh loviščih v Namibiji lovski gosti bivajo v urejenem, a preprostejšem lovskem šotorišču.

V *Masada Lodgeu*, kjer je tudi glavna pisarna podjetja *Frontier Safaris*, imajo lovski gosti priložnost okusiti pristnost odličnih južnoafriških vin, ki jih postrežejo v veličastni okrogli, delno slamnati afriški *bomi*, ki zaradi kurišča, ki je urejeno v sredini, nima s slamo pokritega vrha; vidno je le umetno in z žico povezano nenadkrito tramovje, skozi katerega se zvečer dviga dim. Vse kočice v neposredni

bližini *bome* so opremljene s slikami že omenjenega angleškega raziskovalca **Williama Johna Burchella Loungeja**, znamenitega popotnika, naravoslovca, geografa, umetnika - slikarja in potopisca, sina prav tako znamenitega **Matthewa Burchella**, botanika in lastnika londonske fulhamske drevesnice, ki se je raztezala na 9,5 akra obsežnem območju v neposredni bližini vrtov fulhamske palače.

Preskus naših strelskih sposobnosti in predstavitev novih modelov izdelkov gostiteljskih podjetij

Že prvo jutro, takoj po zajtrku, preden smo se odpravili na bližnje strelišče za streljanje na dolge razdalje, kjer naj bi nam predstavili novo kroglo RWS z imenom **Hit**, so nam gostitelji ponudili na izbiro in petdnevni preskus povsem nove testne puške – lovske repetirne risanice **Mauser M 03 Expert** večjih standardnih kalibrov, ki so primerne za safari lov na veliko afriško divjad. Izbral sem si repetirko, kal. .300 Win. Mag., z orehovim kopitom (nekateri so imele kopito iz temno sive ali črne sintetičke), na katero je bil že montiran najnovejši model Zeissovega strelnega daljnogleda **Victory V8 2,8-20 x 56**. Za testni opazovalni daljnogled pa sem si izbral najnovejši model **Victory SF 8 x 42**, ki se mi je osebno zdel primernejši od druge morebitne izbire – **Victory SF 10 x 42**, po katerem pa so segli nekateri drugi kolegi.

Od streliva RWS smo imeli na voljo izbrati eno od dveh možnosti: prvi preskusiti povsem novo monolitno, neosvinčeno kroglo **RWS Hit**, ki je tedaj še ni bilo na trgu (na trg so jo poslali šele novembra lani) in so njene značilnosti in lastnosti predstavili prvič prav nam na tem dogodku in tistega dne (in smo jo imeli



Delovanje monolitne krogle Hit je na terenu nazorno predstavil Hannes Dikhoff s pomočjo enakomerno dolgih presekov balističnega mila in meritev prostornine posameznih kraterjev.

nekateri možnost preskusiti tudi na lovih). Drug izbor pa je predstavljala že uveljavljena deformacijska in deloma fragmentacijska krogla RWS Evolution (Evo), 11,9 g, ki sem jo osebno že uporabljal na lovu v naših loviščih. Armantasu in meni je bilo dodeljeno prav slednje strelivo, s katerim sva bila po petih dneh lova oba več kot zadovoljna.

Dokaj razburljivo in za nas tudi presenetljivo je bilo naše poskusno streljanje z izbranim orožjem, izbranim testnim strelivom in optičnimi pripomočki na dve velikosti kovinskih tarč, ki so bile razporejene v več nizih vzdolž 1000 m dolge strelske črte, ki se je raztezala pred nami, takoj za globeljo in naprej po nasprotnem bregu vzpetine. Pokazali so nam na čvrste lesene strelne mize z naslonom za puško in komolca in nas, vsakega posebej, povabili, da je pokazal svoje strelske sposobnosti na vsaj štiri različne daljave; vse so bile daljše od dvesto metrov. Moj zadnji, peti preskusni strel se je uspešno končal na daljavi 600 m. Priznati moram, da sem bil nad svojim streljanjem prijetno presenečen, saj dotlej v svoji dolgoletni lovski praksi tako daleč sploh še nisem streljal. Največ zaslug za dobre rezultate sem pripisoval dobri puški in izjemni optični opreми, še posebno strelnemu daljnogledu z **Zeissov kupolo za streljanje na dolge daljave (ASV Long Range)**, ki je standardno montirana na model strelnega daljnogleda Victory



Lovili smo z novim modelom Mauserjeve risanice M03 Expert v kalibrnih, primernih za lov na težjo afriško divjad.

V8 2,8-20 x 56. Pri drugih modelih je to kupolo mogoče nanje namestiti posebej. Kot že oznake daljnogleda same povedo, je to strelni daljnogled z doslej med lovskimi daljnogledi sploh največjim zoomom (ali možnostjo povečave med najmanjšo in največjo pove-

kasneje na lovih. Namenjena je strelom na daljše razdalje, ki so v nižavjih Afrike prej pravilo kot izjema. V nasprotju s konkurenčnimi rešitvami drugih proizvajalcev lovske optike Zeissova deluje za strele vse do 700 metrov daleč (npr. Swarovski le do 450, Leica do

ne more premakniti, če tega ne želimo.

Za vratom sem na lovih nosil in uporabljal opazovalni daljnogled, novi model **Zeiss 8 x 42 SF**, ki ima skoraj enako polje pogleda kot legendarni Zeiss 7 x 42 Dialyt, ki ponuja prednost z večjo, 8-kratno



Moja risanica, kal. .300 Win. Mag., je bila opremljena z odličnim Zeissovim strelnim daljnogledom Victory V8 2,8-20 x 56 s kupolo, pri tem modelu standardno nameščeno za streljanje na dolge daljave (srednja slička). Za opazovanje sem si izbral najnovejši model Zeissova daljnogleda Victory SF 8 x 42.

čavo). Kasneje se je na lovu izkazal za izjemno uporabnega tudi v mraku, saj je njegova prepustnost svetlobe kar 92 %. Presenetljiv je tudi njegov zorni kot pri vseh povečavah (približno 5 % je večji kot pri konkurenčnih, so mi povedali). Ima tudi med vsemi strelnimi daljnogledi najtanjšo, najbolj drobno, a hkrati tudi najmočnejše osvetljeno piko (velika je samo 3,3 mm/100 m), ki jo je mogoče zelo fino nastavljati vse od zelo šibke jakosti za uporabo v mraku

650 m). Kupola deluje tako, da lovec/strelec v odvisnosti od puške in kalibra izbere primeren obroček z oznakami in ga sam namesti na kupolo. Skupaj z nakupom strelnega daljnogleda Victory V8 2,8-20 x 56, z že z montirano kupolo, je v paket vključenih tudi deset različnih Zeissovih obročkov. Vsaj eden od njih zagotovo ustreza balistiki skoraj vsake lovske puške. Na kupoli z vstavljenim obročkom so oznake: 1; 2; 3; 3,5; 4; 4,5; 5 in tako naprej ... za 100,

povečavo, na robovih ostrejšo sliko in ima izboljšano ergonomiko. Kot tak ponuja omenjeni model, pa tudi model Zeiss Victory 10 x 42 SF, veliko večjo preglednost pri lovu kot njegov legendarni predhodnik. Zaradi kombinacije optične slike, teže daljnogleda, med vsemi daljnogledi največjega vidnega polja (148 m/1000 m za 8 x 42 ali 120 m/1000 m za 10 x 42) in tudi priročne oblike sta oba modela Zeiss Victory SF nedosegljiva prednost v svojem kakovostnem razredu.

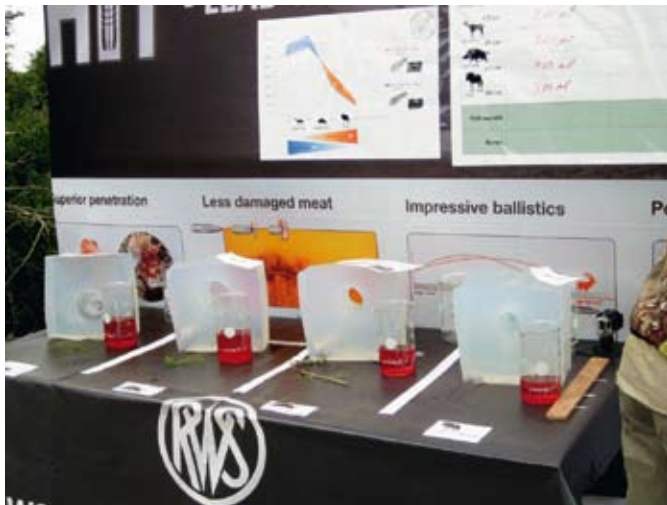
Moj se je odlikoval po odlični ostrini v središču slike, pa tudi na robovih. Zaradi odprtega mosta in velikega kolesca oba modela omogočata izredno hitro nastavitve ostrine (vgrajen sistem *Smart Focus*), kar je še posebno dobrodošlo, kadar se opazovana žival hitro premika. Pri konvencionalnih daljnogledih moramo npr. kolesce zavrteti 2,5-krat, da dosežemo izostritev slike objekta na največji daljavi, pri Victory SF pa to dosežemo le z 1,8 obratom kolesca, kar pomeni 39 % kraj-

oddane energije ter obenem mehansko poškodbo »tkiva«. Za primerjavo smo tak poskus opravili kasneje tudi s kroglo **RWS Evo (Evolution)**, ki je konstrukcijsko drugačna (je deformacijska, ima svinčeno jedro, vezano na bakren plašček). Razlike v delovanju obeh krogel istega proizvajalca so bile očitne.

Najnovejša krogla z imenom **RWS - Hit** je izdelek visoke tehnologije podjetja RUAG Ammotec, ki smo ga v Lovcu že predstavili (glej

neosvinčen nadomestek za lovske, ki imajo raje nedrobljive (nefragmentacijske) krogle. V celoti je ta krogla iz bakra ter ponikljana z namenom manjših ostankov v cevi in večjih hitrosti. Na površini krogle so oblikovani trije prečni žlebiči, ki še zmanjšujejo upor krogle v cevi in ostanke. S svojo aerodinamično obliko je namenjena tudi za strele na večje daljave. K tej aerodinamičnosti pripomore konica krogle, ki ima posebej oblikovano izvrtino (**ACC = Active Crater Cavity**) v katero je vstavljena oranžna plastična konica posebne konstrukcije. Konica ima namreč dve votlinici (**TC-Tip = Twin compression tip**). Prva je na vrhu plastične konice, druga pa takoj za njo. Ti votlinici sta med seboj funkcionalno povezani in v kombinaciji z izvrtino v krogli ob zadetku na telo divjadi povzročijo hitro odprtje konice krogle v rogove (gobasto preoblikovanje – v širino dveh premerov krogle), prav tako pa tudi močan zadetni šok in zanesljiv izstrel (močan krvni sled); pri dobrem strelu najpogosteje žival obleži v ognju. Po strelu ta krogla še

kuje tudi z določenimi izboljšanimi oblikovnimi zahtevami ameriških izdelovalcev krogel, ima pa še določene dodatne inovativne izboljšave, ki so pri tej RWS-krogli posebnost. Za **RWS Hit** je značilen v rogove preoblikovan prednji del krogle. Z močnim in vrtečim prodiranjem žilave ter uravnovešene mase krogle skozi mišično tkivo je zanj znatno dolgotrajno, učinkovito oddajanje energije – tudi, če je morala na svoji poti prodreti skozi večjo in debelejšo kost! Strel s to monolitno kroglo, z vnaprej načrtovanim preoblikovanjem, ki je nasprotje procesu pri drobljivih (fragmentarnih) kroglah, zagotavlja kar najmanjše poškodbe in nikakršnega onesnaženja mišičja (mesa) divjadi z delci krogle. Na lovih v lovišču Frontier Safaris je nekatere, ki so preskušali učinek te krogle pri strelh na srednje težko in težko divjad, navdušila s svojstveno balistiko. Predvsem je bila zaznavna njena večja hitrost, enakomernejši in daljši je bil čas oddajanja energije,



Pri krogli **Hit** je bilo opaziti večjo hitrost ter enakoemnejši in daljši čas oddajanja energije.

šo pot vrtenja za naše prste. Prav to omogoči, da hitreje izostrimo in dobimo idealno sliko divjadi, ki jo ocenjujemo in poskušamo upleniti.

Po našem poskusnem streljanju na večje daljave z novo puško in optično opremo je bila na vrsti dobro organizirana in pripravljena ter pregledna predstavitev nove krogle **RWS Hit**, tovarne streliva **RUAG Ammotec GmbH**. Za predstavitev novega streliva in delovanja krogle je poskrbel **Hannes Dikhoff** ob pomoči **Armina** in **Kristine**. Delovanje/simulacijo te krogle na tkivo je Hannes nazorno in analitično predstavil s preskusnim strelom v zaporedno postavljena bloka balističnega mila, ki ju je kasneje razrezal na enakomerno dolge preseke (pasove) in izmeril notranji volumen vsakega predela kraterja, ki ga je naredila krogla na svoji poti. Izmerjeni volumen je prikazal količino in način



Kot prvi smo lahko preskusili učinek nove monolitne neosvinčene lovske krogle **RWS - Hit**. Na fotografiji je škatlica nabojev, kal. **.300 Win. Mag.**; predstavljena sta njena konstrukcija in programirano odpiranje krogle ob prodiranju skozi tkivo.

članek **Gregorja Hodnika**, Lovca, 1/2012, str. 8), z izboljšano in sodobno kakovostjo, kar je značilnost vseh RWS-nabojev za risanice. V Sloveniji zastopa to RUAG-Ammotecov program izdelkov podjetje **Hamex, d. o. o.**, s Stare Vrhnike. **Hit** krogla je moderna monolitna krogla,

vedno zadrži kar 99 % svoje mase. Zadek krogle je čolničasto zožen, kar prispeva k uravnovešenosti leta izstrelka do cilja. Krogla **Hit** je po zagotovilih proizvajalca idealna za divjad, težjo od 50 kg žive teže.

Po zagotovilih proizvajalcev se nova lovska krogla **Hit** odli-



položnejša je bila pot izstrelka in tudi njena očitneje večja zadetna sila, ki je skoraj praviloma zagotovila močan šok. Kot je pri nabojih RWS za risanice že znano, tudi krogla **Hit** združuje v sebi vse potrebne balistične zahteve, ima pa še izboljšane prednosti, ki lovcu

vlivajo zaupanje. Zaradi svoje preskušene učinkovitosti, natančnosti, inovativnosti in tudi varnosti za puškine cevi je prišla RWS **Hit** iz proizvodnje na trg kmalu po našem afriškem testiranju, 14. novembra 2014, saj jo serijsko izdelujejo že v naslednjih kalibrih: .30-06 Spr., 7 mm Rem. Mag., 300 Win. Mag., .308 Win. 7 x 64, in 7 x 65 R.

Da bi še nazorneje predstavili lastnosti nove kroglice Hit, so enak poskus na terenu opravili tudi s strelom z deformacijsko in (deloma drobljivo) oplaščeno - svinčeno kroglo RWS **Evo (Evolution)**, ki jo je v svojem prispevku v Lovcu prav tako omenil **G. Hodnik**. Sicer tudi ta krogla po strelu obdrži zavidljivih 85 % svoje prvotne mase po zaslugi trdne vezave plaščka in svinčenega jedra (zaradi posebnega kemijskega procesa spajanja dveh kovin – »bonding«) in ker kapica *Rapid – X Tip* na vrhu kroglice, ki ščiti vrh, pospeši programirano odpiranje kroglice v obliki gobice. Toda krogla Evo bolj na široko oz. s širšim premerom prodre v tkivo in zaradi odtrganih drobcev kroglice (fragmentov) bolj poškoduje



Vse foto: B. Leskovic

Armin in poklicni lovec FS Jaco Prinsloo z daljnogledoma preiskujeta pokrajino, če so kje svinje bradavičarke.

tkivo okrog notranjega roba strelnega kanala, ki je krajši, a tudi širši, vsekakor pa prav tako zagotavlja končno

učinkovitost zadetka. Lahko bi ugotovili, da ta krogla po udarcu v telo dokaj hitro (skoraj naenkrat) odda svojo

energijo ter zato težko divjad najpogosteje podira na mestu. Telesno manjšo divjad pa ob prodiranju (še posebno, če krogla naleti na večje kosti) včasih bolj poškoduje, kot bi želeli. RWS *Evo* je odlična zlata sredina, saj je univerzalna in po načinu delovanja natanko med dvema skrajnostima: med hitro odpirajočimi drobljivimi kroglicami in na drugem koncu nedrobljivimi monolitnimi kroglicami, ki dlje oddajajo svojo energijo in imajo ožji, a daljši strelni kanal.

Kljub vsemu smo bili vsi trije lovci, ki smo lovili veliko afriško divjad s kroglo Evo in streljali tudi na večje daljave, zelo zadovoljni. Od tridesetih glav afriških parkljarjev in kopitarja (ravninska zebra), ki smo jih uplenili z obema kroglicama, so morali temnopolti sledilci poiskati le eno beločelo antilopo, ki jo je lovec streljal pred mrakom in je pobegnila naprej. Našli so jo naslednje jutro – mrtvo.

Boris Leskovic

Naslednjič: *Lov in lovstvo v Republiki Južna Afrika*

62. zasedanje Delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora (DSLZJAP)

Tema: gams

Skrb za gamsa je dolžnost lovcev in nelovcev!

Od 23. do 25. vinotoka 2014 je bilo v Marijinem Celju na avstrijskem Štajerskem 62. zasedanje Delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora (DSLZJAP). V središču razprav je bil gams (*Rupicapra rupicapra*).

Štajerska lovska zveza (Steiermärkischer Landesjagdverband) je kot organizatorica za kraj uglednega zasedanja izbrala svetovno znani božjepotni kraj Marijino Celje (Mariazell), kjer v tam-

kajšnji baročni baziliki še iz habsburških časov častijo Marijo oz. njeno milostno podobo tudi kot »*magna mater Austriae*« (velika mati Avstrije). Nekdanja vladarska družina je bila namreč s krajem povezana še iz časov protireformacije in se je v težkih trenutkih zatekala pod varstvo Božje matere. Svojo naklonjenost in versko pripadnost so Habsburžani in drugi veljaki izkazovali tudi z bogatimi darovi in pokloni, ki so zdaj na ogled v zakladnici bazilike. V Marijino Celje še vedno redno romajo na primer gradiščanski Hrvati in Madžari, da ne govorimo o

trumah turistov, ki vsak dan poplavlajo mestece sredi goz-

dov in gora in tako krepijo njegovo blagostanje.



Na 62. Zasedanju DSLZJAP so Lovsko zvezo Slovenije zastopali Franc Golja, Branko Galjot in Janez Logar.

Zasedanje DSLZJAP, nemško *Arbeitsgemeinschaft der Jagdverbände des Südostalpenraumes* (AGJSO), italijansko *Comunita di lavoro delle organizzazioni venatori della zona alpina sud-orientale*, se je na Štajerskem začelo v četrtek, 24. oktobra lani, z mašo v baziliki in srečanjem,

Potrdili so, kar je že vsem, tudi širši lovski srenji bolj ali manj jasno, da so minili časi stalno in v nedogled rastočih podatkov v odstrelnih statistikah. Vzroki za splošno zmanjševanje gamsjih populacij in s tem povezanim odstrelom so poleg garij, ki že razsajajo po celotnem alpskem loku, in

gamsje slepote tudi podnebne spremembe, predvsem pa prodiranje človeka v nekdanja zatišna gorska območja, gamsja stanišča. S spreminjanjem podnebja in posledičnim dviganjem poprečnih temperatur se večajo tudi nevarnosti in možnosti okužbe z novimi boleznimi in pojavljanje mrčesa v višinah, kjer se doslej zaradi hladnejšega podnebja ni pojavljal, kaj šele, da bi lahko preživel. Posledice za divjad in lovce so velike, zaskrbljujoče in neizogibne. Najslabša pot iz krize bi bila, če bi si pred izživji zatiskali oči in ravnali, kot da je vse v redu.

Nujno bo treba poskrbeti za t. i. *mirne cone* za divjad, kamor bo vstop turistom in drugim koristnikom narave otežen, če že ne prepovedan, premisliti bo treba marsikatero lovsko prakso, predvsem pa bodo lovci morali odgovorneje sprejeti skrb za preživetje

so povedali, je začasno veljala tudi v Trientu, a so pristojne oblasti po nekaj letih ugotovile napako in pometle z njo.

Čezmejna skrb za gamse

Branko Galjot, v mednarodnih lovskih vrstah priznan in upoštevan slovenski strokovnjak za gamsa, je s poudarkom in primerom pojava garij ter posledicah njihove razširitve in trajanja te nalezljive bolezni v razpravi opisal razvoj upravljanja z gamsi v Sloveniji. Galjotove ugotovitve so se precej ujemale z dognanji z drugih območij. Njegovo pobudo, da bi oživili delovanje leta 1980 ustanovljene *Skupnosti za gojitev gamsov v Karavankah*, so zastopniki Koroškega lovstva z navdušenjem pozdravili, posebej pa so poudarili zasluge in pomen Kluba prijateljev lova – Celovec pri krepitvi čezmejnih lovskih stikov. Lovci iz drugih okolij pa so Skupnost za gojitev gamsov pohvalili kot vzor njihovega sodelovanja s sosednjimi lovskimi zvezami.

Na odločno odklonilno stališče pa je naletela pobuda nemške Mednarodne lovske konference - *Internationale Jagdkonferenz* (IJK), naj bi se DSLZJAP v korist vplivnejšega nastopanja v Bruslju tako rekoč vključila v njihovo organizacijo. Dolgoletni predsednik DSLZJAP in zdaj njen častni predsednik **Franč Golija** (LZS) je to namero zavrnil in poudaril, da DSLZJAP ni le najstarejša tovrstna organizacija, ampak prav zaradi svojega večnacionalnega in večjezičnega sestava daje pomemben zglede enakopravnega, strokovnega in uspešnega lovskega sodelovanja na evropski ravni. »Zato mora ohraniti svojo samostojnost!« je poudaril in kar so prisotni pozdravili.

Na zasedanju DSLZJAP, ki bo letos na Južnem Tirolskem, bodo tudi o tej tematiki še razpravljali.

Zasedanje DSLZJAP je bilo končano z obiskom Brandhofa, vzorčne kmetije štajerskega nadvojvode Janeza.

Franč Wakounig



Glavni referenti na zasedanju: dr. Hubert Zeiler, Franz Meran in dr. Armin Deutz

namenjenem medsebojnemu spoznavanju.

Po pozdravu štajerskega lovskega mojstra **Heinza Gacha** in predsednika DSLZJAP **Walterja Brunnerja** se je začelo strokovno zasedanje z osrednjo tematiko GAMS - biologija, gojitev in lov. Referenti so bili biolog, avtor več strokovnih knjig in mednarodno priznan lovski strokovnjak dr. **Hubert Zeiler**, Korošec, ki sicer dela na Štajerskem, živi pa v Sloveniji, veterinar in univ. doc. dr. **Armin Deutz** ter veleposestnik **Franz Meran**.



Referat Branka Galjota sta pozorno poslušala predsednik DSLZJAP Walter Brunner in štajerski lovski mojster Heinz Gach.

DSLZJAP je najstarejša čezmejna lovška delovna skupnost v Evropi in vključuje poleg ustanovnih članic Lovske zveze Slovenije, Koroškega lovstva/Kärntner Jägerschaft in Štajerske deželne lovske zveze (Steiermärkischer Landesjagdverband) še Tirolsko lovsko zvezo ter italijanske lovske zveze od Trsta in Gorice do Belluna, Trienta in Južne Tirolske, ki so vse članice vsedržavne italijanske lovske federacije (združenja); torej domala vse lovske zveze italijanskega alpskega loka. Obvezni konferenčni jeziki so slovenščina, nemščina in italijanščina. Enakovredno, spoštljivo in strokovno upoštevanje jezikov zagotavljata dva pripadnika manjšin, namreč Heinrich Aukenthaler (nemško, italijansko) iz Južne Tirolske in koroški Slovenec Franc Wakounig (slovensko, nemško), ki je tudi odbornik Kluba prijateljev lova - Celovec, stanovskega in strokovnega zastopstva slovenskih lovk in lovcev v Avstriji.

gamsa, ki je bolj ali manj simbolna žival lova v Alpah. Bolj kot doslej bo treba razmišljati tudi o uvedbi območne lovske zakonodaje, o vplivu naravovarstvenikov in lovnih dob, pa tudi o medsebojnih odnosih in vplivanju divjadi in pašne živine.

Kar precejšnje začudenje sta med navzočimi lovci zbudila dejstvo in obrazložitev, da za načrtovanje odstrela v Sloveniji od sprejetja ZDLov-1 ni več pristojna Lovska zveza Slovenije kot strokovna lovška organizacija, ampak Zavod za gozdove. Podobna »anomalija«,

Na kratko iz tujega tiska ...

Velika Britanija: Inštitut za javna in korporacijska ekonomska svetovanja je v sodelovanju z enajstimi lovskimi in okoljskimi interesnimi skupinami izdelal študijo, kakšna je finančna vrednost lova na Otoku. Rezultati so pokazali, da so lov in vse dejavnosti, ki so povezane z njim, vredne približno 2,5 milijarde evrov. Preračunano na število celoletnih zaposlitev to pomeni polno zaposlitev približno 74.000 delovnih mest, prostorsko gledano pa pomeni sodelovanje pri upravljanju s približno 2/3 celotne površine Velike Britanije. Študija je trajala dvanajst mesecev, obdelali in ovrednotili pa so približno 16.000 različnih podatkov. V študijo so zajeli podatke o denarju, ki ga lovci neposredno namenijo za nabavo orožja in opreme za lov, preostale opreme, ki jo potrebujejo za potovanja pri lovu in sama potovanja z namenom lova, lovske licence in druga dovoljenja.

Na drugi strani pa so upoštevali, koliko sredstev namenijo lastniki zemljišč za vzdrževanje in ohranjanje svojih posesti in posledično za lov, različno opremo in lovske naprave, ki so potrebne za lov. Skoraj polovico od omenjenih 74.000 delovnih mest, ki se neposredno ali posredno financirajo iz lova in lovske dejavnosti, izhaja iz naslova lastništva zemljišča, preostala polovica pa so izdelovalci in trgovci z lovsko opremo, posredniki, turistične organizacije, ki tržijo tudi lov. V Veliki Britaniji tako deluje več kot dva tisoč trgovcev z orožjem, ki zaposlujejo skoraj 10.000 ljudi in katerih prihodki znašajo od 250 do 375 milijonov evrov na leto, od tega nekaj več kot polovica za strelivo. Pri vsem tem sploh niso bila upoštevana sredstva, ki jih lovske organizacije in tudi lastniki zemljišč namenjajo neposredno za izboljšanje življenjskega prostora za divjad (vzdrževanje in obnavljanje grmišč, visokih barij, pogozdovanje ...), varstvo divjadi in tudi drugih živalskih vrst.

(Jagen Weltweit Internet)

Rusija: Na polotoku Kamčatka je reševalna ekipa, ki je iskala pogrešano nabiralno zelišč, v bližini kraja Sosnowka odkrila njeno truplo. Ugotovili so, da je nesrečno žensko napadel in ubil medved. Polotok Kamčatka je sicer svetovno znan po veliki



Foto: D. Briški

gostoti rjavih medvedov. Tam živi posebna podvrsta rjavega medveda, ki dosega izredno velike telesne velikosti in težo, prav tako je gostota teh medvedov na Kamčatki razmeroma velika, saj po oceni strokovnjakov na tem polotoku živi približno 20.000 živali.

(Jagen Weltweit Internet)

Rusija: Druga tragična nesreča pri lovu, ki opozarja, da pri lovu in uporabi orožja nismo nikoli preveč previdni, pa je nastala v pokrajini Kurgan, kjer je lovski gost iz Hessna v Nemčiji po nesreči ustrelil svojega vodnika. Omenjenemu lovskemu gostu se je sprožila nezavarovana puška, ki jo je nosil v roki med zalazom, in je zadela vodnika, ki je hodil spredaj. Nesrečni vodnik je bil tako hudo poškodovan, da je umrl med prevozom v bolnišnico. Povzročitelja tragične nesreče so proti plačilu kavcije sicer izpustili iz pripora, čaka pa ga še sojenje pred ruskim sodiščem.

(Jagen Weltweit Internet)

Italija: Nesreča pri lovu z nekaj srečnejšim koncem je nastala tudi v bližini kraja Colloredo pri Vicenzi. Skupina kolesarjev, v kateri je bila tudi 41-letna avstrijska tekmovalka Christiane Koschier-Bitante, sicer nekdanja avstrijska prvakinja, se je ogrevala pred tek-

movanjem. Med vožnjo po cesti so omenjeno tekmovalko zadele šibre, in sicer v levo nogo, roko in bok. Poškodovano tekmovalko je takoj oskrbel zdravnik, ki je bil v spremljevalnem vozilu, kasneje pa so ji v bolnišnici uspešno odstranili tudi šibre. Policija je kmalu odkrila tudi storilca, in sicer lovca iz Padove, ki je povedal, da je streljal na zajca.

(Jagen Weltweit Internet)

ZDA: Izjemno presenečenje je izzvala najdba trupla medveda v svetovno znanem Centralnem parku (velikost približno 350 ha), ki leži praktično v središču New Yorka in ga redno obiskujejo množice rekreativcev in sprehajalcev. Avtopsija trupla približno šest mesecev starega medvedjega mladiča je pokazala, da je umrl zaradi naleta vozila. Kako je medvedji mladič prišel praktično v središče New Yorka, ni znano in zaenkrat ostaja skrivnost. Da bi medvedi živeli v Centralnem parku, namreč ni znano, prav tako še niso uspeli potrditi, da bi bil medvedek povožen kje drugje in samo odvzeten na omenjenem mestu.

(Jagen Weltweit Internet)

EU: Pristojna komisija Evropske skupnosti je sprejela nove omejitve in dodatno birokratizacijo pri uvozu lovskih

trofej na območje EU, pri čemer niso bili upoštevani argumenti in nasprotovanje Mednarodnega sveta za ohranitev divjadi in lov (CIC) ter Združenja evropskih lovskih zvez (FACE). Tako bo za nekatere živalske vrste, ki so bile doslej uvrščene na B-listo seznama CITES (kratica za Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami) prav tako kot za vrste s seznamom A, treba pridobiti posebna uvozna dovoljenja. Med živalske vrste z omenjenega seznama, ki so sicer lovsko zanimive, spadajo tudi levi, podvodni konji, sloni iz Južnoafriške republike, Namibije ali Zimbabveja, beli oz. širokoustni nosorogi iz Južnoafriške republike, ovce argali, severni medvedi ... Zadeva je še dodatno otežena, ker lovski gost iz EU, ki bo želel uvoziti trofej omenjenih vrst, včasih vnaprej ne bo vedel, ali bo za uvoz dobil dovoljenje ali ne, saj bo lahko posebna strokovna komisija EU spremenila pozitivno mnenje oz. dovoljenje posamezne države članice EU. V bistvu naj bi to pomenilo, da EU uvaja nek svoj sistem dovoljenj CITES znotraj obstoječega. Omenjena nova uredba naj bi začela veljati v začetku leta 2015.

(Jagen Weltweit Internet)

Pripravil: **mag. Janko Mehle**

Vse, kar boste prebrali v tej zgodbi, ni lovška latinščina, niti malo ni zlaganega, vse je čista resnica ...

V moji prejšnji lovski družini smo imeli smolo, da v lovišču ni bilo divjih prašičev, čeprav smo si jih zelo želeli. Oni pa, kot bi vedeli,

našega lovca, češ da je še prezelen, da prašičev ne vidi, ker na preži spi in podobno. Kljub temu pa da bi šel rad tudi on z njim na lov, da bi tudi on enkrat videl, kako je to, v naravi ...

Past je bila nastavljena, 'žrtev' pa nam je začela pripovedovati, da je njegovega prijatelja kar naenkrat 'zagrabi-

lo' in da bo gotovo skušal zajadrati v zeleno bratovščino.

»Nocoj bo mesečna noč! Popoldan bova nasula malo koruze, okrog osme ure zvečer pa greva čakati,« je oznanil lovec prijatelju. »Dobro se obleci, vedi, da bova čakala celo noč! Nobenih pogovorov, nobene cigarete

Šeklova preža

STANE SUŠNIK

da jih pri nas ne bi čakalo nič dobrega, niso prestopili lovske meje.

Mlajši zelo navdušen lovec se je odločil, da jih bo na vsak način zvabil čez 'nikogaršnjo zemljo'. Postavil je prežo, uredil še majhno privabljalno krmišče, ga redno zalagal in noč za nočjo potrpežljivo čakal in čakal ... En mesec je minilo, stopinje so bile, koruze ni bilo več – a prašičev tudi ne.

»Dober znak! Toda kdaj prihajajo, kako jim uspe, zakaj jih nikoli ne vidim, kdaj se bomo končno srečali?«

Ta vprašanja so mlademu lovcu rojila po glavi skoraj tri mesece.

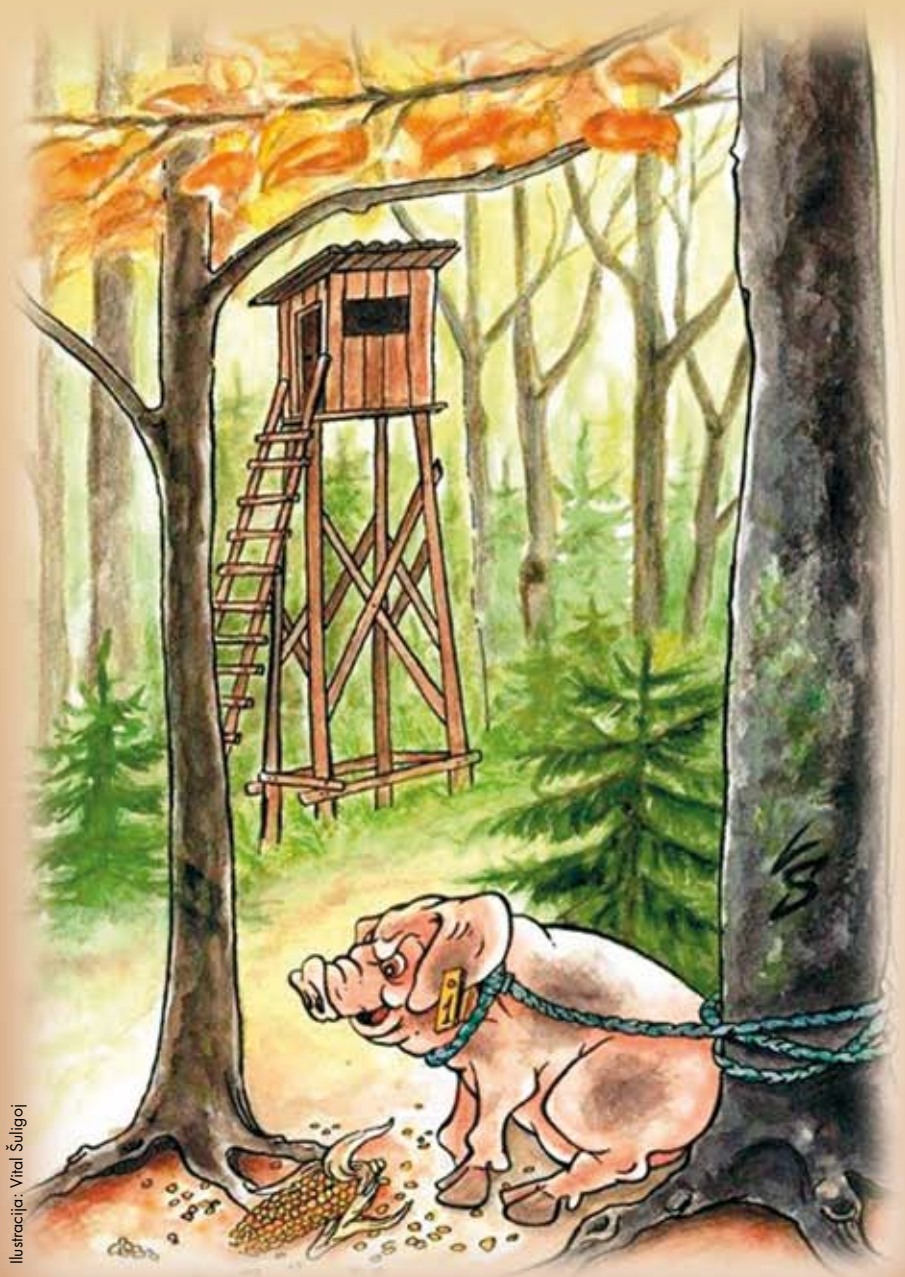
Našemu drugemu prijatelju, ki pa ni lovec, toda velik veseljak in pravi človek v vseh pogledih, se je utnila ideja: če si tako želi upleniti prašiča, mu malo pomagajmo! Zamisel med njegovimi sodelavci, ki tudi niso lovci, je bila soglasno sprejeta ...

Vsako sredo je v Celju tako imenovani Svinjski sejem, na katerem lahko po ugodnih cenah kupiš vse prašičje – od klobas, oblačil ... do živih prašičev.

Trije prijatelji nelovci so tam kupili lepo rejenege belega odojka. Želeli so kupiti črnega, vendar jim je prodajalec le s težavo dopovedal, da takšne pasme prašičev, vsaj pri nas, že dolgo ni več.

Sprijaznili so se; če jih ni, jih pač ni! Bodo pa belega primerno 'preuredili'. Začasno bivališče je dobil v starem svinjaku, kjer so ga z ogljem prebarvali v črno, in tak je bil pripravljen, da odigra svojo vlogo.

Idejni oče norega projekta je začel še isti dan počasi, a vztrajno dražiti



Ilustracija: Vihal Šulgič

nití kašljanja ali smrkanja! Samo polna tišina!»

Ko sta popoldan nasula koruzo in zapustila krmišče, je bila družba nelovcev že pripravljena. Prašička so privezali med nizke smrečice, kakih dvajset metrov od preže, vendar tako, da ga ni bilo opaziti.

Od tu naprej pa poslušajmo pripoved soudeleženca na čakanju.

»Ob prvem mraku sva se na preži udobno namestila, preverila vse, da ne bi bilo škripanja, preverila še daljnogled in puško, nato pa mirno obsedela. Do devete ure je vladal mir, tišina. Kmalu za tem pa se je 'divji prašič' dvignil, začel zganjati hrup in jesti koruzo. Le s težavo sem zadrževal smeh, kajti prijatelj je vznemirjen dvignil daljnogled in strokovno ugotovil, da je to 'šekel', križanec med domačim in divjim prašičem. In takšnega da je treba takoj izločiti iz lovišča! Pujs je bil res lisast, ker mu je zaradi drgnjenja ob veje črna barva na nekaterih delih telesa obledela.«

In pripoveduje naprej: »Lovec je bil v zadregi, bi ga ali ne ... Ko pa sem mu predlagal, naj da puško meni, mi je takoj prišepnil, da tega vendar ne sme, ker nisem lovec. Prepričan sem, da je bilo to odločilno za njegovo dejanje.

Naenkrat sem zaslišal strašen pok, tako da mi je še dva dni zvonilo v ušesu, kajti naš prijatelj je nehote sprožil hkrati obe cevi svoje kombinirke.

'Šekel' spodaj pa je negibno obležal. Toda kaj zdaj? Kakšna bo lovčeva reakcija, ko ga bo videl od blizu?

Pod prežo si je uplenitelj najprej prižgal cigareto, sam pa sem zaradi lastne varnosti ostal malo zadaj.

Mladi lovec je trikrat šel do prašiča in ko je zadnjič prišel nazaj, sem vedel, da je vse skupaj sprejel kot šalo. Na široko se je zasmeljal in mi rekel: »Ta prašič je pa privezan!?!«

Kakšno olajšanje in kakšna vesela noč, ko je celotna ekipa tovarišev proslavljala do jutranjih ur. »Šekla« smo očistili in odpeljali v znano pekarno, kjer so nam ga spekli. Lastnik pekarne na vprašanje, kako je bil uplenjen, ni dobil odgovora ...

'Šeklova' čeljust s centimeter dolgimi 'čekani' krasi orehovo deščico, oba izstreljena tulca, rumena plastična markirna številka iz uhlja, napis Šeklova preža – vse naštetu pa visi na vrvi, s katero je bil odojek privezan pod prežo.

Od takrat naprej se je našemu lovcu odprlo! Uplenil je že kar nekaj prašičev, pa tudi nekaj njegovih lovskih tovarišev je po njegovi zaslugi prišlo do strela.

Izid Javnega natečaja za literarna besedila (2014) z lovsko tematiko

Rezultati v Lovcu objavljenega natečaja za literarna besedila z lovsko tematiko

Na javni natečaj za literarna besedila z lovsko tematiko v letu 2014 (objavljen v: *Lovec*, št. 1/2014, str. 30) je prispelo **enajst** besedil. Gledano v celoti, literarna kakovost prispelih besedil ni taka, kot bi si želeli. Tudi zato se je žirija odločila, da letos **1. in 2. nagrade ne podelimo**. Preostala dovolj kakovostna besedila bodo v reviji *Lovec* objavljena postopoma.

Še to bi veljalo zapisati: skoraj vse zgodbe so napisane v dokaj slabem jeziku, posamezni avtorji uporabljajo tudi nižje pogovorne besede in besedne zveze (recimo: ne rabim vedeti ... ta novonastali frazem je prevod iz nemščine in se je v današnji slovenščini udomačil celo v osrednjih medijih) – da o pravopisnih napakah ne govorimo.

Komisija (Franc Černigoj, Bojan Avbar in Edvard Lenarčič) je pravilno/predpisano poslana in v predpisnem roku prispela besedila ocenila (povprečje skupnega števila točk) in jih razvrstila takole:

3. nagrada: Atov muflon (psevdonim: Wolfman): 8,6 točke

Avtor: **Mitja Hribar** iz Kranja

Dobro napisana zgodba s klasičnim zapletom: ostareli in onemogli lovec, ki mu je lov že skorajda odveč na eni strani, na drugi pa njegov vnuk, v katerem kipi življenje. Mladec je neučakan, hlepi po dejanjih, po lovu, v katerem bo dosti divjadi in seveda tudi plena. Uspeje mu prepričati deda, da gresta na lov na muflona. Njegovo razočaranje je zato še toliko večje, ker v lovišču nista sama. Ne more razumeti, kako je ded lahko zadovoljen že s tem, da sta namesto muflonov srečala lovške prijatelje, s katerimi se je dolgo pogovarjal. Šele ko na koncu vidi, kako je ded dobre volje, in ga sliši reči: »Če me ne bodo noge preveč bolele, bova šla pa še kdaj!« mladenič spozna, da lov nista le streljanje in plen.

Dobra vzgojna zgodba z učinkovitim preobratom.

Preostale, nenagrajene zgodbe je komisija razvrstila takole:

Boroveljčanka (psevdonim: Samotar): 8 točk

Puško boroveljčanko avtor uporabi kot rdečo nit: 'spozna', jo še kot otrok, ko je puška zanj in za njegovega očeta (lovskega čuvaja) nedosegljiva, saj bi morali zanjo prodati dve kravi s teličkom. Po petdesetih letih izpolni svoje želje in sanje svojega očeta – od družine umrlega lovca kupi puško in z njo doživi nekaj neuspešnih lovk. Že je v dvomih – ali kot lovec ravna prav, ko se mu plen zaradi napake na puški kar nekajkrat izmuzne zadnji hip. Na koncu mu mrtvi oče pošlje sporočilo: »Na meji sanj in resničnosti pa je nekje v daljavah slišal očetov glas: 'Le daj ga, daj, je že prav tako ...!«

Malo je moteče, ker pisec piše nekaj časa v prvi osebi, nekaj časa v tretji. To bi kazalo poenotiti.

Merjasec (psevdonim: Rožle): 7,8 točke

Dovolj dobro napisana lovska doživljajska zgodba (lov na kapitalnega merjasca), katere dele avtor poveže v verzih iz Prešernove pesmi Slovo od mladosti. Malo nenavadno, da najdemo v lovskem besedilu Prešernovo visoko pesem, a nekako le gre skupaj ...

Lov (psevdonim: Murnček): 7,7 točke

Besedilo iz več kratkih resničnih lovskih zgodb, ki se nam, lovcem, pogosto dogajajo in zaradi katerih se sprašujemo o smislu in upravičenosti lova, o smrti divjadi, o bolečini, o belčini, ki jo povzročamo bitjem iz gozda ... Ob vseh se avtor sprašuje: oddati na ranjeno ali poškodovano divjad usmrtilni strel ali ne? Namesto njega nam odgovori hči enega od avtorjevih lovskih prijateljev: »Punca, navajena življenja z živalmi na kmetiji in v naravi, mi jih je napela, da sem kar zeval: 'Vas ni sram! Kakšni ste to lovci! Poškodovanega srnjaka opazujete in se dogovarjate, kdo ga bo odstrelil! Vas ni sram, da pustite, da žival trpi? Kaj če ga najdejo potepuški psi?'«

Prvi srnjak (šifra: Animus natura): 7,7 točke

Zgradba besedila je samosvoja – osnova je pesem, v kateri avtor izraža svoja spoznanja o naravi in človeški družbi (odmik od naravnega). Posamezni deli te 'pesmi' so na začetkih vsebinskih enot kot 'moto' razmišljanjem in spoznanjem. Izražanje hoče biti pesniško tudi v proznih delih besedila (vrstni red besede), kar pa je moteče, nekako vsiljivo.

Jezikovno in slogovno je besedilo zelo slabo – avtor meša pesniški jezik z jezikom iz lovskih priročnikov, besedišče je mešanica jezikovnega začetništva in posiljenega visokega jezika.

Temeljito predelano zgodbo bi bilo mogoče objaviti, tako, kot je, pa nikakor ne.

Dogodivščine ob uplenitvi zlatega prašiča (psevdonim: Copatar): 7 točk

Začetek zgodbe je razvlečen in klišejski, bi si pa besedilo zaslužilo objavo, seveda temeljito lektorirano in redigirano.

Prašičji: Huda divja svinja; Šesti čut (psevdonim: Črček): 6,8 točke

Zgodbe o lovu na divje prašiče – take, ko srce vriska in poje; in take, ko bi puško po strelu najraje zagnali v grmovje. Ali – zgodba je napisana klišejsko, podobe so stereotipne.

Kako naj ukrotim divjačka? (šifra: Neukročeni): 6,6 točke

Zgodba, kakršne tudi prihajajo na naš natečaj. Mogoče je sklepati, da je v ozadju avtor, sicer več pisec, tudi domiseln, ki pa ni lovec: čuti se, da ga zanima predvsem nagrada. V zgodbi je kar nekaj napak, ki jih današnji lovec ne bi storil (recimo: lov s železnim skobcem; napol pravljivična zgodba o divjem prašičku, ki mu past zlomi nogo in zelo hitro, skoraj čudežno, ozdravi in zraste v merjasca, ki ga pridejo ponoči rešit prašičji vrstniki iz gozda ...). Živali so klišejsko označene (lisica je požrešna ...), celotna zgodba je skonstruirana, pač napisana za pridobitev nagrade.

Prasc na vrtu (psevdonim: Carlos): 6 točk

Za spremembo od večine slovenskih lovskih zgodb je to sproščujoča humoreska, resda kratka, tako da se ne razvije v pravo zgodbo. V Lovcu bi jo objavili – morebiti v Lovskem oprtniku.

Pod starejšimi nogami (psevdonim: Franci): 5,6 točke

Zgodba je skromna, sporočilno revna, skoraj klišejska. Vse v njej je bilo že mnogokrat povedano.

Medvedja sladkost (šifra: Mali brundač): 5 točk

Iz ljudskega izročila znan motiv medveda, ki trese hruške (v tem primeru slive), človek pod drevsom pa misli, da je med vejami sosed (v našem primeru žena). Če je zgodba resnična – postavljena je na Kočevsko, bi jo lahko objavili v Lovskem oprtniku. V okviru natečaja pa je le zanimiv ljudski motiv premalo.

Za žirijo: **Franc Černigoj**

PRESEDNIKOVA BESEDA

Zakorakali smo v zadnje leto mandata

Kar ne moreš verjeti, pa vendar je res. Lani smo na LZS med drugimi aktivnostmi začeli tudi s humanitarnimi akcijami. Na Igu smo organizirali dobrodelni koncert, s čimer smo pripomogli pri zbiranju sredstev za dva bolna fantka, organizirali smo dobrodelni ples za *Zeleni sklad*, odpri že drugo razstavo likovnih del in tako javnosti predstavili tudi drugačne aktivnosti naših lovcev. Pred vsako izmed naštetih aktivnosti smo obveščali novinarske hiše, zunanjo in notranjo javnost. Slednjo tudi prek spletnih strani, sledili so tudi prispevki v našem glasilu ipd. Pa spet naletim na objave na FB, da so te razstave zgolj za »glavaše«, ali pa navedbo na spletu, da se LZS ukvarja z organizacijo dobrodelnih plesov, ne gre pa pogozdovat zaradi žleda poškodovanih gozdov. Ko pa sem prišel na odprtje razstave, je bila tam zbrana le peščica lovcev in tudi na koncertu le peščica lovcev ... Ob takšnih razmerah se kljub vložnemu trudu vprašam, kaj sploh želimo. Pa vendar, prepričan sem, da je ta pot prava. Torej še naprej vabljeni na podobne prireditve, čeprav po prebrnem na spletu še vedno ne vem, kdo naj bi bili »glavaši«!

ZDLov-1, ki je bil sprejet leta 2004, Ustavna odločba 2006 in spremembe 2008 so pogojevali različno sodno prakso v vseh postopkih na sodiščih, sploh pa na relaciji član in članica (LD). Pravila večine LD se v bistvu niso spremenila; morda le s kakšnimi »kozmetičnimi« popravki. Zato je še vedno precej čudna situacija glede posameznih določb v pravilih LD in neskladja z določili zakona. Tako v pravilih LD še vedno najdemo omejitve za mlajše lovce, ki kar nekaj let po opravljenem izpitu ne smejo samostojno loviti trofejne divjadi; za netrofejno po navadi ni omejitev. Spomniti je treba na članek v *Lovcu*, 12/2014, avtorja **Stanislava Beleta**, ki jasno opozarja na tovrstne določbe zakona, ki določa, da se vsak lovec lahko udeleži lovov pod pogoji, ki so določeni le s tem zakonom! Torej, zavedajmo se, da so **drugačne določbe v pravilih mnogih LD v nasprotju z določbami veljavnega zakona**. Potem pa se sprenevedamo in javno sprašujemo, zakaj ni mladih med nami!? Saj jih vendar že vnaprej odvrčamo od dejavnosti. Morda še v razmislek: pripravniki v letu pripravniške dobe delajo vse, kar jim rečejo in naročijo mentorji in še skoraj vsi posamezniki v lovski družini. Morda smo še vedno starokopitni in ponavljamo napake naših prednikov, ki niso dobre in nam ne bi smele biti za zgled. Zavedati se je treba, da moramo pripravniku v času trajanja pripravniške dobe tudi veliko dati! Ta »dar« pa pomeni praktično znanje. Prebiti je treba stare omejitve ali stare zidove, saj je letos minilo tudi petindvajset let od padca Berlinskega zidu, mar ne?!

V decembru smo organizirali tradicionalno novinarsko konferenco LZS. O čem smo se pogovarjali, je objavljeno na spletnih straneh in tudi v tej številki *Lovca*, a naj kljub temu na kratko še jaz povzamem vsebino omenjene konference.

Izobraževanje članov in prenos najnovejših strokovno-znanstvenih spoznanj v prakso

Pomemben vidik lovstva sta izobraževanje in naravovarstveno ozaveščanje lovcev. Zavedamo se namreč, da le znanje lahko prispeva k še večji odgovornosti lovcev pri upravljanju z divjadjo, ohranjanju narave in varstvu okolja. Lani smo organizirali 131 različnih izobraževanj, ki jih je uspešno opravilo več kot 3.600 lovcev, lovski izpit pa je uspešno opravilo 370 novih članov. Posebno pozornost namenimo izobraževanju mladih. Letos smo delovno skupino *Mladi in lovstvo* preimenovali v komisijo, ki bo lovcem s svojim delovanjem še dejavnije pomagala širiti izobraževalne vsebine ter ozaveščati mlade v vrtcih in šolah.

Velik pomen dajemo tudi znanstvenemu raziskovanju na področju divjadi in lovstva. Učinkovito trajnostno upravljanje z divjadjo mora namreč temeljiti na ustreznih strokovnih izhodiščih in podatkih, ki pa jih je mogoče pridobiti le z raziskavami. Z najnovejšimi ugotovitvami naše članice sproti seznanjamo prek *Lovca* in znanstvenega glasila *Zlatorogov zbornik*, ki izhaja pod okriljem Strokovnoznanstvenega sveta pri LZS. Neposredno pred izidom je tretja (tematska) številka z zbranimi novimi spoznanji o gamsu. Nova znanstvena dognanja so pomembna podlaga pri oblikovanju strokovnih stališč, ki jih LZS zagovarja pri sporazumevanju z drugimi nevladnimi organizacijami in državo, saj sledimo cilju, da lovstvo je in mora biti tudi v prihodnje na znanju temelječa trajnostno naravnana naravovarstvena dejavnost.

Prav tako je pomemben način prenosa vseh novih spoznanj v lovsko prakso. Zato Strokovnoznanstveni svet pri LZS enkrat na leto organizira *Slovenski lovski dan*, na katerem sodelujejo domači in tuji strokovnjaki. Tema lanskega, že šestega našega dneva je bila *Vloga in pomen lovstva v današnjem času*. Lovstvo je pomembno z



Foto: S. F. Klope

In tako je »Pikaš« zaigral na svoj meh in prijateljem polepšal večer.

več vidikov in večnamensko. Dokazano ima tudi pomembno vlogo pri aktivnem varstvu ter ohranjanju prostoživečih živalskih vrst in njihovega življenjskega prostora. Lovci s svojim prostovoljnim delom v loviščih pomembno vplivamo na izboljševanje življenjskega okolja divjadi ter tako omogočamo ustrežnejše življenjske razmere za divjad različnih vrst, hkrati pa izboljšujemo le-te tudi za marsikatero preostalo prostoživečo živali. O tem nas bo poučila tudi vsebina nove, 38. knjige Zlatorogove knjižnice, ki jo boste prejeli v kratkem. Naj omenim, da na leto v povprečju opravimo skoraj milijon ur neplačanega dela, od tega večinoma v loviščih (podatek za 2014: skupno na vseh področjih našega delovanja več kot 900.000 ur, od tega neposredno v loviščih okroglo 626.000).

LZS je letos tvorno sodelovala tudi pri organizaciji desetega Svetovnega kongresa o divjem prašiču.

Sodelovanje z drugimi nevladnimi organizacijami na področju varstva narave

Na področju varstva in ohranjanja narave sodelujemo tudi z drugimi nam in našim programom sorodnimi nevladnimi organizacijami. Zato smo z nekaterimi izmed njih podpisali tudi *sporazume o sodelovanju*. Med drugim smo skupaj z ribiško, kinološko, planinsko, turistično in čebelarstvo zvezo podpisniki skupnega *Dogovora o sodelovanju na področju trajnostnega razvoja in pri skupnih prizadevanjih varovanja in ohranjanja biotske raznovrstnosti*. Na lanskem srečanju smo analizirali dosedanje delovanje, stanje možnosti pogojev družbenega okolja z zornega kota posamezne podpisnice. Osredotočili smo se na vprašanje, kako povečati vlogo in vpliv prostovoljstva, nevladnih društvenih organizacij in opredelili sodelovanje v prihodnjem letu. Pred enim mesecem smo se srečali tudi z novim vodstvom Kinološke zveze Slovenije. Razpravljali smo o stanju, ki vlada v lovski kinologiji. Naš skupni cilj je reševanje težav pri vzreji pasemskih psov zaradi drastičnega zmanjševanja števila psov lovskih pasem v rokah lovcev. Zato imamo tudi skupno delovno skupino.

Skupaj z Ribiško zvezo Slovenije, Planinsko zvezo Slovenije in Zvezo tabornikov Slovenije delujemo v *nevladni skupini za okoljsko in društveno zakonodajo*. Po letih prizadevanj, da bi uredili režim in omejili vožnje v naravnem okolju, smo lani sprejeli in posredovali takratnemu MKO skupna stališča, pripombe in predloge za spremembe in dopolnitve Zakona o ohranjanju narave, kjer je zajeto tudi področje voženj v naravnem okolju, čeprav je nevladna skupina zagovarjala stališče, naj bi to področje uredili s posebnim zakonom. A zopet: žal naše pripombe in predlogi niso bili upoštevani! Nevladna skupina je med drugim predlagala ureditev učinkovitejšega sistema nadzora in ponudila rešitev, da bi v izvajanje nadzora lahko vključili lovske in ribiške čuvaje, taborniške prostovoljce ter strokovno usposobljene varuhe gorske narave, ki že zdaj opravljajo določene naloge, za katere jih je pooblastila država. Z ustrežno prilagoditvijo pooblastil bi lahko opravljali tudi tovrstni nadzor. To bi za državo pomenilo finančno razbremenitev oziroma neplačano opravljanje nadzora. Kar težko je razumeti, da v času vsestranskega varčevanja država ni sprejela ponujene roke nevladnih organizacij, ki bi brezplačno in v javnem interesu opravljale nadzor, ki bi tako postal učinkovitejši.

Nevladne organizacije smo se zavezale k usklajenemu varovanju narave in krepitvi trajnostnih načel razvoja. Želimo si, da bi v prihodnosti postali pri upoštevanju predlogov enakovrednejši partner pristojnega ministrstva.

Status delovanja v javnem interesu

Kot najbrž že veste, je lani proti nam Zavod za varstvo narave sprožil postopek preverjanja upravičenosti statusa LZS, da deluje v javnem interesu. A je MKO je postopek ustavilo, ker je ocenilo, da ni bilo razlogov, da bi nam bil tak status odvzet. Prav nasprotno, MKO je v postopku ugotovilo, da LZS »nedvomno izpolnjuje pogoj aktivnega sodelovanja pri ohranjanju narave«.

Postopek preveritve upravičenosti statusa delovanja LZS v javnem interesu je sprožil Zavod za varstvo narave, in sicer zgolj zaradi pobude LZS za spremembo Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob, kar de facto pomeni, da so nas preganjali za verbalni delikt, saj očitno, po njihovem mnenju, nihče ne sme niti predlagati spremembe

zakonodaje. MKO je na podlagi pravnih predpisov in izvedenih dokazov ustavilo postopek preveritve upravičenosti statusa, saj, kot je sklenilo, ni bilo razlogov za odvzem statusa društva v javnem interesu LZS. Nasprotno, MKO je v postopku ugotovilo, da LZS »nedvomno izpolnjuje pogoj aktivnega sodelovanja pri ohranjanju narave«. Pri tem je ministrstvo med drugim ugotovilo in izpostavilo pomemben prispevek LZS k dejavnemu ohranjanju narave. Lovska zveza Slovenije je v sodelovanju z drugimi nevladnimi organizacijami pripravila posvet na temo zelo aktualne problematike voženj v naravnem okolju, prav tako smo aktivno sodelovali v postopku priprave Akcijskega načrta za upravljanje populacije volka in tudi pri projektu Slowolf ter projektu za oživitve populacije evrazijskega risa v RS. Vsako leto sodelujemo pri spremljanju stanja medveda in pripravi ter sprejemu strokovnih temeljev za pravilnik, ki ureja odvzem/potrebno izločitev osebkov rjavega medveda in volka iz narave. Poleg tega vsako leto soorganiziramo vsaj eno razstavo na temo živali zavarovanih vrst, s čimer po mnenju MKO izpolnjujemo pogoj izvajanja promocije ohranjanja narave.

Mednarodno sodelovanje

Lovska zveza Slovenije je aktivna tudi na področju mednarodnega povezovanja in sodelovanja, predvsem v organizaciji *Skupnost evropskih lovskih zvez – FACE* in *Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi – CIC*.

Zeleni sklad LZS

Ideja in pobude za ustanovitev *Zelenega sklada* je bila stara že kar nekaj let, uresničili pa smo jo lani s sprejemom pravilnika o njegovem delovanju. Da bi tudi zaživel, smo organizirali slavnostni dobrodelni ples, da bi spodbudili in pridobili tudi posamezne darovalce, kar nam je tudi uspelo. Sklad je namenjen zagotavljanju solidarnostne pomoči našim lovkom in lovcem oziroma njihovim svojcem, ko se znajdejo v izredno težavnih življenjskih razmerah. Nismo pa solidarni samo z lovskimi tovariši, pač pa tudi z drugimi, ki niso iz lovskih vrst in potrebujejo pomoč. Tako smo lani z dobrodelnim koncertom na Igu že pomagali dvema fantičema, ki se spopadata s težko boleznijo.

Promocija lovske kulture

Lovstvo je tudi širše vpeto v družbeno dogajanje in je del naše bogate ter raznolike kulturne dediščine. Da bi spodbudili ustvarjalce na področju lovske kulture, smo v stavbi LZS v središču Ljubljane prenovili prostore visokega pritličja, kjer upamo, da bodo počasi zaživele kot galerija umetniških del. Odziv javnosti na prvih dveh razstavah oziroma tovrstnih odprtjih je bil zelo spodbuden. LZS želi na tak način širši javnosti predstaviti dela umetnikov in ustvarjalcev lovcev, pa tudi tistih, ki niso lovci, a ustvarjajo na lovsko in naravoslovno tematiko. V Sloveniji imamo še lovske pevske zборе, skupine rogistov, oponašalce jelenjega rukanja, slikarje, rezbarje, kiparje, graverje, fotografe, pa literate in druge ustvarjalce, ki bogatijo slovensko lovsko kulturo ... Tudi na tem področju smo izjemno bogati!

Prvi pogledi v letošnje (2015) leto:

- nadaljevanje skupnih aktivnosti z drugimi nevladnimi organizacijami (eden od ciljev je npr. ustanovitev inštituta *varuha narave*)
- sejem LOV v Gornji Radgoni z razstavo najmočnejših lovskih trofejev in tematskim posvetovanjem v okviru Lovskega dne
- sodelovanje LZS pri projektu oživitve populacije oz. doselitve risa
- aktivnosti na področju zakonodaje in podzakonskih aktov
- itn.

Sredi leta bomo razpisali *volitve v organe LZS in za njenega predsednika*. Namenoma poudarjam, da bo to v juniju 2015. Zdašnji organi in vodstvo bodo aktivno delali vse do predaje funkcij novemu vodstvu. Pri delu pričakujem še naprej strpnost, v času volilne kampanje pa bo treba pokazati in izraziti, kaj želijo ponuditi kandidati. Ne bi bilo prav, da bi bili že od prvih dni novega leta obremenjeni zgolj z volilno kampanjo; obstaja nevarnost, da bi aktualne zadeve uhajale mimo nas, ne da bi jih zaradi drugačne vneme sploh opazili.

Dober pogled tudi v letu 2015 vam želim in: »Lovski zdravo!«

Mag. Srečko Felix Kroppe

LOV - deveti Mednarodni sejem lovstva in ribištva ter

NATURO - tretji Mednarodni sejem aktivnosti in oddiha v naravi

Gornja Radgona, 17.–19. april 2015

Od 17. do 19. aprila 2015 bo (po dveh letih) znova ta sejem v Gornjo Radgono privabil številne lovce in ribiče. LOV, 9. Mednarodni sejem lovstva in ribištva, bo ponudil možnosti ugodnega nakupa opreme, pribora, oblačil in obutve, terenska vozila, predstavil preparatorstvo, strokovno literaturo, vas seznanil z novimi spoznanji, organiziranja bodo zanimiva tekmovanja,

športne ribiške zveze – predsednik zveze **Vladimir Sever**, tajnik **Tomislav Feldhofer** in **Siniša Slavinič**, urednik revije *Ribiči* i ribe.

Predstavnika LZS sta potrdila sodelovanje Lovske zveze Slovenije z razstavnim prostorom. V času sejma bo LZS organizirala SLOVENSKI LOVSKI DAN. Prvenstveno bodo obravnavali tematiko škode od divjadi, drugi del pa bo namenjen tudi širši javnosti. Nastopali bodo lovski rogisti in lovski pevski zbori. Pripravili bodo lovsko-kinološke predstavitve in državno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja. Sodelovali bodo v ocenjevalni komisiji na tekmovanju v kuhanju lovskega golaža, potekajo pa tudi že aktivnosti za organizacijo državne razstave najmočnejših lovskih trofej. Aleksandra Kolar iz Društva slovenskih lovk je napovedala tudi njihovo sejmsko predstavitev.

Zavod za gozdove Slovenije bo na razstavnem prostoru s stro-

Tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se bo vključilo v strokovno sejmsko dogajanje ter v sodelovanju s Pomurskim sejmom pomagalo pri večji medijski odzivnosti strokovnih dogodkov. Direktor direktorata za lovstvo in ribištvo pri MKGP je predlagal, da bi se na sejmu predstavil tudi Triglavski narodni park v povezavi s Trentarskim muzejem in Sočo, zanimiva pa bi bila tudi predstavitev alergenih rastlin. Predstavnike Lovske, Ribiške in Kinološke zveze je tudi pozval, da bi njihove institucije na sejmu poudarile svoje druge pomembne naloge, kot je npr. vloga v sistemu zaščite in reševanja ob naravnih nesrečah.

Skupaj z 9. sejmom LOV bo tudi 3. Sejem NATURO s svojim programom povabil ljubitelje aktivnega preživljanja prostega časa v naravi k ribiškem, lovske in turizmu v neokrnjeni naravi, pohodništvu in planinarjenju, športom in taborjenju ali k razvijanju v

zdravo uravnoteženo prehrano, gibanju ter ohranjanju naravne in kulturne dediščine.

Pomurski sejem s svojimi partnerji že zdaj vabi vse, ki želijo na sejmih LOV in NATURO predstaviti svoje izdelke in storitve za ribolov, lov, šport in turizem v neokrnjeni naravi, k uspešnemu in prijetnemu sodelovanju! Ta kratka predstavitev organizatorjev in njihovih partnerjev naj velja tudi kot vabilo vsem tistim, ki se želite pridružiti temu tematskemu strokovnemu in promocijskemu dogajanju.

Za vse podrobnejše informacije sta ob vsakem času na voljo projektni vodja sejma LOV **Jana Dimec** in projektni vodja sejma NATURO **Vesna Dajčman** na naslovu Pomurskega sejma, d. d., Cesta na stadion 2, 9250 Gornja Radgona. Več podrobnejših informacij boste našli tudi na spletni strani www.pomurski-sejem.si.

Uredništvo Lovca – B. L.



LOV

9. MEDNARODNI SEJEM LOVSTVA IN RIBIŠTVA

Zagledani v naravo!

17. - 19. 4. 2015, Gornja Radgona



Prednovoletna novinarska konferenca

Na tradicionalni skupni novinarski konferenci, ki jo že tradicionalno skličeta LZS in RZS pred novim letom, sta predsednik LZS mag. **Srečko Felix Krope** in predsednik Ribiške zveze Slovenije dr. **Miroslav Žaberl** predstavila uresničene aktivnosti v iztekajočem se letu 2014, prav tako pa so lovci in ribiči opozorili na izzive in težave, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. LZS in RZS sta nevladni naravovarstveni organizaciji, ki pod svojim okriljem skupaj združujeta

predvsem pa bo to priložnost za radoživo druženje enakih med enakimi.

V prostorih Lovske zveze Slovenije so se 5. novembra na programskem svetu med drugimi že sestali najpomembnejši partnerji sejma LOV: **Jošt Jakša**, generalni direktor Direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. **Srečko Felix Krope**, predsednik LZS, **Srečko Žerjav**, direktor strokovnih služb LZS, dr. **Miroslav Žaberl**, predsednik Ribiške zveze Slovenije, z **Milanom Berlotom**, predsednikom komisije za promocijske dejavnosti, **Borutom Jeršetom**, strokovnim sodelavcem RZS, in strokovnim tajnikom **Igorjem Miličičem**, **Dejan Pehar**, direktor Zavoda za ribištvo Slovenije, **Stane Omerzu**, vodja Centra za promocijo in pospeševanje športnega ribolova in ribiškega turizma Racocon, d. o. o., **Sašo Novak** s Kinološke zveze Slovenije, **Rok Černe** z Zavoda za gozdove Slovenije, **Aleksandra Kolar**, predsednica Društva slovenskih lovk, ter **Mateja Jaklič**, izvršna direktorica Pomurskega sejma s svojimi sodelavci. Programskega sveta so se udeležili tudi gostje iz Hrvaške

kovnimi prispevki usmeril poudarek na reševanje konfliktov med medvedom in ljudmi v povezavi z mednarodnim projektom LIFE ter problematiko škode od divjih prašičev.

Kinološka zveza Slovenije je napovedala sodelovanje z organizacijo državne razstave psov lovskih pasem, predstavitev lovskih pasem s strokovnim komentarjem. Poskrbela bo tudi za športni kinološki dogodek.

Predstavniki Ribiške zveze Slovenije so zagotovili, da se bo krovna slovenska ribiška organizacija na sejmu predstavila z lastnim razstavnim programom in prostorom ter z aktualnimi strokovnimi vsebinami, ki so že ustaljene. Opozorili bodo na pomembnost ohranitve domorodnih ribjih vrst v slovenskih vodah (med drugim načrtujejo filatelistično razstavo na temo sladkovodnih rib) ter opozorili na ogroženost alpskih rek. Javnost bodo opozorili na škodljive posege v vode. Med drugim bodo predstavili delo z mladimi, za kar bodo pripravili kotiček za mlade ribiče in razdelili nagrade z likovnega natečaja na temo ribolova. Z zavodom za Ribištvo se bodo dogovarjali tudi o organizaciji strokovnega posveta o aktualni problematiki.

naravnih zdraviliščih in kmečkem turizmu.

Izvršna direktorica Pomurskega sejma je predstavila vsebinske poudarke tega sejma, ki bodo uglašeni z mednarodnim letom tal – prsti, mednarodnim letom svetlobe ter evropskim letom za razvoj, s poudarkom na človekovih pravicah, okoljski trajnosti in socialnemu povezovanju. Posebna pozornost bo namenjena skrbi za



Fotografija novinarske konference na rečni ladji na Ljubljani (od leve): predsednik Komisije za upravljanje z divjadjo pri LZS doc. dr. Boštjan Pokorny, predsednik Strokovnoznanstvenega sveta pri LZS dr. Ivan Kos, predsednik LZS mag. Srečko Felix Krope, predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl in predsednik Komisije za pravna vprašanja pri RZS Peter Solar.

skoraj trintrideset tisoč članov. Financirata se iz članarin, delo oziroma prispevek k ohranjanju narave lovcev in ribičev pa temelji na prostovoljstvu. Lovci na primer na leto opravijo skoraj milijon ur neplačanega dela, od tega večinoma v svojih loviščih. Lovci in ribiči se povezujejo z drugimi nevladnimi organizacijami in težijo k uresničevanju skupne zaveze o usklajenem varstvu narave, zvezi pa velik pomen dajeta tudi izobraževanju in naravovarstvenemu ozaveščanju članstva.

Lovci so med drugim pojasnili, da sta se letos povečali opaznost in prisotnost medveda v bližini človekovih bivališč, ne pa tudi številčnost, kot so poudarili. Kot je opozoril predsednik Stokovnoznanstvenega sveta pri LZS dr. **Ivan Kos**, bi bilo sprejemanje ukrepov zgolj na podlagi nerealne in popačene podobe preveč laično, saj letos medved zaradi dogajanja v gozdu (več vznemirjanja zaradi pospravljanja za žledolomom, ni bilo dovolj obroda), pogosteje išče hrano tam, kjer je je več na voljo. Glede prehranjevanja podobno velja tudi za divjega prašiča, ne pa tudi glede njegove številčnosti. Divji prašič je vrsta, za katero je značilno izjemno povečanje številčnosti in njegovega prostorskega razširjanja povsod po Evropi. Predsednik Komisije za upravljanje z divjadjo doc. dr. **Boštjan Pokorny** je pojasnil, da ima divji prašič veliko razmnoževalno sposobnost, ki pa je odvisna predvsem od prehranske ponudbe in podnebnih razmer, zato je prihodnje leto pričakovati manjši prirastek. Izpostavil je tudi pozitivne vloge in koristi te naše domorodne vrste.

Ribiči so opozorili, da vodotokom in ribjemu življu še vedno najbolj škoduje človek, ki nespametno posega v vode. Letos je tudi narava naredila svoje, zato je nastalo precej škode na ribjem življu zaradi poplav. Redno tudi opozarjajo pristojne organe na težave pri prostorskem načrtovanju in načinu zagotavljanja poplavne varnosti. Od države pričakujejo dolgoročno rešitev glede manjšanja številčnosti domorodnih vrst, saj je le-teh vedno manj v vodah. Najbolj ogrožene so potočna postrv, sulec, platnica in donavska podust. Opozorili so tudi, da pri obravnavi vprašanj posegov v vodotoke marsikdaj niso udeleženi kot stranke v postopku, čeprav prav ribiči najbolj vedo – kot je pojasnil predsednik Komisije za pravna vprašanja pri RSZ **Peter Solar** –, kako lahko neodgovorni

gradbeni posegi odlojučo vplivajo na zmanjšano številčnost rib v vodah in tako ogrožajo interese ribiškega upravljanja.

Sabina Mrlak

Črnačeva slikarska razstava Življenje pusti sledi

V razstavnih prostorih Lovske zveze Slovenije je bila 26. 11. 2014 slavnostno odprta že druga razstava z naslovom *Življenje pusti sledi* mag. **Janeza Črnača** iz Gorenja pri Kočevju. Udeležence odprtja in povabljenec je v uvodu nagovoril predsednik LZS mag. **Srečko Felix Kropc**, z avtorjem pa se je pogovarjala svetovalka za stike z javnostjo pri LZS **Sabina Mrlak**. Pogovor z zanimivim, umirjenim in včasih hudomušnim sogovornikom iskrivih misli so s svojimi skladbami popestrili mladi *Rogisti Zveze lovskih družin Kočevje*.

Janez Črnač je upokojeni gozdar, lovec, naravoslovni fotograf, pisatelj in slikar, dolgoletni funkcionar in glavni urednik glasila *Lovec*. Že vse življenje neguje



Mag. Janez Črnač pred svojimi razstavljenimi deli

ali večno,« je poudaril avtor v pogovoru. Njegova likovna dela izražajo zato minljivost in v določenih okoliščinah tudi večnost. Narava je za tega umetnika, kot se je izrazil, naš Vrhovni gospodar. Je naša vzgojiteljica in učiteljica; vendar le, če jo razumeš in ji prisluhneš. »Res pa je, da je nikoli ne moreš povsem razumeti.« Za marsikoga je lahko tudi pogubna, če ji ne prisluhne in je ne razume ...

Najmlajši slovenski rogisti, ki so s svojimi vložki poskrbeli za dogodku primeren kulturni utrip,

jih je pred časom poklonil tudi že Lovski zvezi Slovenije in Uredništvu glasila *Lovec*, s katerim je tesno sodeloval kar nekaj desetletij. Povedal je, da svojim prijateljem rad podari svoje slike, saj ga kot umetnika veseli, da zaživijo na pravih mestih, kjer nekomu nekaj pomenijo in kjer jih božajo pogledi podobnih ljudi, ki imajo radi naravo; kakršen je tudi sam. »Lovska zveza Slovenije pušča za seboj prave sledi – v to sem prepričan. V teh težkih časih ji želim, da bi ji nizanje krepkih stopinj v prihodnje še bolje uspevalo.« je še dodal, preden je končal pogovor s Sabino na večer odprtja razstave, ki je bila na ogled dopoldne vsak delavnik do konca lanskega decembra

Boris Leskovic



Foto: S. Mrlak

Odprtje razstave so z nastopom popestrili mladi Rogisti ZLD Kočevje.

in pogloblja spoštovanje in ljubezen do narave na več načinov umetniškega likovnega izražanja. Njegova slikarska razstava, ki jo je pripravil na LZS, je zbirka akrilov na platno, na katerih je upodobil značilne stopinje divjadi, dopolnil pa jih je z mehкими valovitimi linijami, ki predstavljajo značilno in skrivnostno okolje Kočevske. »Vsi puščamo za seboj sledi in svoj značilen odtis/podpis, pa kakršen že je. Večina sledi kmalu izgine zaradi menjajočih se vremenskih razmer in časa ter dogodkov v okolju. Le malo pa je trajnih sledi, ki se obdržijo dlje

so prišli z območja med Krko in Kolpo, ki se ponaša tudi z bogato lovsko tradicijo (oblečeni so bili v enotna lovsko oblačila). Mladi fantje in deklice so imeli krstni nastop spomladi 2010 na prirreditvi ob 60-letnici Zveze lovskih družin Kočevje v Ribnici. Pod vodstvom **Žana Puša** si skupina uspešno in smelo utira glasbeno pot, pridno vadi in v pičlih štirih letih glasbenega ustvarjanja so se že postavili v vrsto ob dolgoletne in že uveljavljene skupine lovskih rogistov. Umetnik se je zato mladim rogistom javno zahvalil in jim daroval eno izmed svojih slik, ki

60 let LD Javornik - Postojna

Do leta 1953 je na območju Postojne delovala ena lovsko družina. Nato sta zaradi predpisov takratne zakonodaje, ki je omejevala površino lovišč, s katero so LD lahko upravljale, na tem območju nastali dve lovski družini: *LD Črna Jama* in *LD Javornik - Postojna*.

LD Javornik - Postojna deluje in gospodari na JZ delu Javornikov ter delu nižinskega lovišča med regionalno cesto Postojna–Razdrto in avtocesto. Trenutno je v družini 46 članov. Kot v drugih lovskih družinah v Sloveniji je tudi v naši LD zelo malo mladih lovcev in je povprečna starost v družini več kot 55 let. Upravljamo s srnjadjo, jelenjadjo, divjim prašičem, medvedom, lisico, jazbecem, poljskim zajcem, obema kunama in mlakarico. V lovišču sta tudi volk in ris.

Ob našem jubileju, 60-letnici obstoja LD, smo 6. 9. 2014 pripra-



Kolektiv LD Javornik - Postojna je praznoval 60-letnico delovanja.

vili praznovanje, ki je bilo v lovski koči Golobičevce. V kulturnem programu sta nastopila regist **Bine Čadež** iz glasbene šole Postojna ter *Lovski oktet Javorniki*. Za prijetno vzdušje, ki ga ni motilo niti nekoliko »kislo« vreme, so poskrbeli člani ansambla *Furmani* iz Prestranka. Ob tej priložnosti sta prejela plaketo Postojnsko-Bistriške ZLD **Jože Kobal** in dr. **Branko Peternejl**; odlikovanja LZS pa **Igor Trnjek** (znak za lovske zasluge); **Dragoljub Gostimirovič**, **Joško Radovan** in **Peter Lovšin** (zlati znak za lovske zasluge), **Albin Železnik** in **Boris Vasle** (red za lovske zasluge II. stopnje), značko za 40- in večletno članstvo v LZS pa **Stanislav Slejak**, **Alojz Muhič**, **Jože Kobal**, **Borut Saksida** in **Alojz Jurca**. Lovska zveza Slovenije je naši LD podelila listino LZS, na katero smo zelo ponosni.

Iskrene čestitke vsem prejemnikom odlikovanj in priznanj ter hvala vsem članom LD, ki so pomagali pri organizaciji našega visokega jubileja. Prav tako izrekamo zahvalo vsem darovalcem, ki so s svojimi prispevki pomagali k zelo uspešni prireditvi. Zlasti se zahvaljujem generalnemu sponzorju, Občini Postojna, ter Ministrstvu za obrambo RS, Zavarovalnici Triglav, o. e., Postojna, GG Bled, Pleskarstvu in soboslikarstvu, Dušanu Tomšiču, s. p., Postojna; Bekri nepremičnine, d. o. o., Ljubljana, in Žaganje lesa, Alešu Kobalu, s. p., Grčarevec.

Dr. Branko Peternejl

60 let LD Čemšenik

Lovcem LD Čemšenik bo 9. avgust 2014 še dolgo ostal v spominu. Bil je namreč dan, namenjen praznovanju 60-letnice delovanja njihove LD.

Praznovanje se je začelo s Hubertovo mašo, ki so jo darovali

trije duhovniki iz Izlak, Čemšenika in Kolovrata. Slavnostni program se je nadaljeval s pozdravnima govoroma županov Občine Zagorje ob Savi in Občine Lukovica. Nato je goste nagovoril **Anton Konšek**, predsednik LD Čemšenik.

Poudaril je, da je šestdeset let dolga doba, v kateri so se spreminjali odnos do sveta, zakoni in predpisi, celo državna ureditev. Spreminjali so se ljudje: eni so odhajali, prihajali so novi. Nekaj



Goste na proslavi je nagovoril predsednik LD Čemšenik Anton Konšek.



Občina Zagorje ob Savi in njen župan Matjaž Švagan (na fotografiji) sta bila doslej vedno pripravljena priskočiti na pomoč LD Čemšenik.

pa se ni spremenilo: ljubezen do narave, ki družijo vse lovce.

Tudi LD Čemšenik je doživela in preživela številne organizacijske spremembe; z organizacijskimi je bilo povezano tudi nihanje števila članov lovske družine.

Trenutno so z le enaindvajsetimi člani med najmanjšimi lovskimi družinami v Sloveniji, upravljajo pa z 2.100 ha velikim loviščem. Glavnina divjadi je srnjad, v lovišču pa lahko srečate tudi divjega prašiča, jelenjad, gamsa, ne manjkata zajec in lisica, od ujed pa je stalno prisotna kanja. Del lovišča, ki sega na območje Čemšeniške planine, je zajet v

vsem, ki so nesebično pripomogli, da LD Čemšenik lahko nadaljuje svoje uspešno delo.

»Želimo biti dobri gospodarji in upravljavci lovišča, to pa je mogoče uresničiti le ob dobrih medsebojnih odnosih in seveda v dobrem sodelovanju z lastniki zemljišč, na katerih se razteza naše lovišče. Upravljanje pomeni namreč tudi preprečevanje in odpravljanje škode, ki jo povzroča divjad.« je v nadaljevanju še poudaril starešina Konšek.

Ko so ustanovitelji leta 1954 ustanovili LD, prav gotovo niso razmišljali, kaj bo čez šestdeset let, ampak so si zadali konkretne



Proti večeru se je proslava spremenila v veselo rajanje lovskih gostov in krajanov Čemšenika in bližnje okolice.

naravovarstveno območje Natura 2000. Lovci upajo, da se bo na Čemšeniško planino ponovno vrnil divji petelin, ki je tam zadnjič pel leta 1984.

Za nadaljnji obstoj LD je bila izredno pomembna pridobitev koncesije za upravljanje lovišča, ki je bila povezana tudi z njegovo širitvijo, zato se je Konšek zahvalil

naloge, ki so jih poskušali tudi uresničiti.

Nalog pa je bilo veliko; med najzahtevnejšimi je bila prav gotovo gradnja lovskega doma. Z njim so lovci dobili lastne prostore, v katerih je postalo delovanje družine lažje in živahniješe.

Dela v lovišču nikoli ne zmanjka, pa naj bo to vzdrževanje lovskih stez, postavljanje in vzdrževanje visokih prež ali pa urejanje lovskega doma in njegove okolice.

V letošnjem slavnostnem letu so lovci postavili oporni zid in asfaltirali parkirni prostor pred lovskim domom, kar je za tako majhno LD pomenilo že precejšnjo investicijo. V delo so vložili več kot 1.500 ur svojega prostega časa in neplačanega dela. Pri tem sta jim izdatno priskočila na pomoč Občina Zagorje ob Savi in njen župan **Matjaž Švagan** s strokovnimi sodelavci. Ponovno se je izkazalo, da pridnim, vztrajnim in složnim priskoči na pomoč tudi širša skupnost. Župan je skupaj s predsednikom organizacijskega odbora **Mirom Štrajharjem** slovesno odprl novo pridobitev.

Ob koncu slavnostne prireditve so svojim najzaslužnejšim članom podelili odlikovanja LZS in priznanja LD Čemšenik.

Prireditve je povezoval **Tomaž Petek**, za kulturni program pa so poskrbeli *Lovski pevski zbor in Rogisti Zasavje*.

Prijetno popoldne se je preselilo v večer in slavnostni del prireditve se je spremenil v veselo rajanje lovskih gostov in krajanov Čemšenika in bližnje okolice.

Vanda Macerl

60 ustvarjalnih let LD Mislinja

Mislinjsko dolino, ki je kot vsa preostala Koroška danes zaradi slabih cest vedno bolj oddaljena od Ljubljane, je bila nekoč s preostalim svetom povezana tudi z železnico. Na tiste dobre prometne povezave zdaj

ki takrat še niso bili člani zelene bratovščine, velja spomniti, da je bil že leta 1946 mislinjski lovni teritorij razdeljen na tri lovske družine, in sicer LD Dolič, ki ima še danes isto območje kot leta 1946, LD Mislinja, ki je ob ustanovitvi, 26. septembra 1954, štela enajst članov, in LD Završe, ki je ob ustanovitvi tudi štela zadostno število lovcev. Ker je LD Završe imela v upravljanju samo 1.500 ha veliko lovišče, vsi lovci pa za lov še niso imeli svojih pušk, tako da so si jih med seboj izposojali, je takratna oblast leta 1948 LD Završe ukinila, lovišče pa dodelila LD Mislinja. Leta 1950 so iz še vedno nerazumljivih lovskih in političnih razlogov LD Mislinja priključili LD Golavabuka. A ta prisilna naveza ni dolgo trajala: domotožje mislinjskih lovcev je botrovalo, da so se leta 1954 odcepili od LD Golavabuka ter ponovno, že drugič v obdobju mislinjskega lovstva, ustanovili

Jože Tretjak, Boris Bezlaj, Avgust Krebl, Jože Ogriz, Oto Skobir, Jože Jeromel, Bogdan Koprivnikar in Hinko Ogriz. V zdajšnjem mandatu je na čelu LD Mislinja prizadevni in neutrudni starešina **Jure Skobir**. V UO so še: gospodar in lovski čuvaj **Marko Zajamšek**, tajnica **Lidija Zajamšek**, strelski referent **Miloš Zajamšek**, blagajnik **Jože Tretjak**, predsednik NO in lovski čuvaj je **Mirko Štaleker**, predsednik disciplinske komisije **Vladimir Bricman** in informatik **Drago Borovnik**. Lovski čuvaji so še: **Drago Jakopič, Stanislav Oder, Tomaž Ogriz, Zlatko Zajamšek in mag. Dušan Zakeršnik**. Zdaj 60 lovcev, štiri lovke in trije lovski pripravniki odgovorno in prizadevno upravljajo z divjadjo na 3.035 ha lovišča, ki nudi dobre bivalne in prehranske razmere številni srnjadi, gamsom, jelenjadi in divjim prašičem.

Vsa leta delovanja mislinjske LD do 60-letnega jubileja so dokaj natančno opisana v biltenih/ zbornikih, ki jih je LD Mislinja izdala ob 30-, 40- in 50-letnem jubileju. Iz vseh je mogoče razbrati, kako uspešno je bilo v minulih desetletjih mislinjsko lovstvo, razvita družabnost, društveno življenje, kinologija in strelstvo. Tudi v biltenu, ki opisuje delovanje LD Mislinja v zadnjih desetih letih, izdali so ga ob 60-letnici, so domači lovci **Jure Skobir, Miloš Zajamšek in mag. Dušan Zakeršnik** zanimivo in privlačno opisali zgodovino svoje LD in družabno življenje v lovskem domu na Završah. Gospodar doma je že trideset let znani koroški kinolog 82-letni **Anton Šertel**. Gostje na proslavi – **Dušan Leskovec**, predsednik Koroške lovske zveze,

mag. **Srečko Krope**, predsednik LZ Slovenije, župan Občine Mislinja **Franc Šilak**, nekdanji predsednik LKD Koroške **Marjan Kodrun**, predsednik komisije za lovski informacijski sistem LZS **Samo Vončina**, in za Ministrstvo za kmetijstvo in okolje direktor direktorata za lovstvo in ribištvo **Jošt Jakša** in svetovalec **Matevž Adamič** – pa so v njem zapisali svoje misli, pohvale in želje mislinjskim lovcom.

Prva septembrska nedelja je bila začuda brez dežja, sončna in topla. Kot da se je tudi narava želela zahvaliti mislinjskim lovcom za njihov trud in čas, ki ga že 60 let in več namenjajo mislinjskemu in koroškemu lovstvu, varstvu narave, pravilnemu in uspešnemu upravljanju z divjadjo in utrjevanju dobrih odnosov s kmeti in drugimi uporabniki prostora ter negovanju lovskih tovariških odnosov tudi s sosednjimi LD.

Proslavo, ki so jo pripravili pred svojim domom na Završah, je večiče povezovala **Natalija Križaj**, novinarka koroškega radia. Bogat kulturni program so ustvarile lepe melodije lovskih rogov gostov LD Zeleni vrh in ubrano petje LPZ LD Škale. Na Završe, kmečki raztegnjeni zaselek nad Mislinjo, so prišli mnogi domači lovci, med njimi tudi njihov edini častni član **Janko Zakeršnik**, in predstavniki sosednjih koroških in štajerskih LD, LZ Slovenije, Koroške lovske zveze, kmetije in drugi. Tamkajšnje OLZ sta zastopala **Dušan Leskovec in Franc Praznik**, predsednik in strokovni tajnik, LZS **Milan Velkoverh**, predsednik komisije LZS za odlikovanja in priznanja in član UO **Gregor Vrabič**, LKD Koroške in LD Golavabuka je zastopal



Foto F. Rotar

Lovci in lovke LD Mislinja pred svojim lovskim domom na Završah ob svoji 60-letnici

spominjajo samo še zaraščeni železniški predori in nekdanja železniška postaja. Mislinjčane na tiste davne železniške čase spominja le še replika pravega železniškega vagona, ki je v bifeju nekdanje železniške postaje. V njem zelo radi posedajo mnogi koroški domačini, med njimi tudi lovci. Mislinjski so 7. septembra ponosno proslavili 60-letni jubilej LD Mislinja, čeprav, roko na srce, bi lahko ta LD čez dve leti praznovala že 70 let, saj organizirano lovstvo po drugi svetovni vojni tudi v tem delu Koroške sega v leto 1946. Ko je LD Mislinja leta 2004 odmevno praznovala 50 let delovanja, takrat je bil starešina **Oto Skobir**, smo v Lovcu med drugim zapisali, kako je do reorganizacije lovstva v začetku 50 let prejšnjega stoletja potekalo lovstvo na območju zdajšnje Občine Mislinja. Predvsem mlajše lovce,

lastno in neodvisno LD Mislinja, ki je takrat štela 25 članov.

LD Mislinja so skozi šest desetletij uspešno vodili: **Ivan Fortin, Ludvik Pušnik, Jože Jeromel, Franc Dvorjak, Vinko Žohar,**



Foto F. Rotar

Prizadevni in skrbni starešina LD Mislinja Jure Skobir

Ob 60-letnem jubileju LD Mislinja so LZ Slovenije, Koroška lovska zveza in LD Mislinja zaslužnim članom in nekaterim tamkajšnjim kmetijam podelile lovska priznanja in zahvale. *Zlata znak za lovske zasluge LZS* so prejeli: **Maksimiljan Zajamšek, Ivan Lekše, Anton Smonkar, Boris Bezlaj in Milan Tretjak**. *Znak za lovske zasluge LZS* so prejeli: **Mirko Zajec, Milan Zajamšek, Vili Korb, Adi Rošar, Robert Rutnik, Zlatko Zajamšek, Jurček Pogorevc, Jože Tretjak, Gregor in Marko Krenker** in mag. **Dušan Zakeršnik**.

Znak Koroške lovske zveze pa so dobili: **Anton Šertel, Oto Skobir, Avgust Krebel, Drago Rutnik in Jože Ogriz**. *Pisne zahvale LD Mislinja* za dolgoletno dobro sodelovanje so prejele kmetije: Breznik – **Dvorjak**, Brešar – **Trost**, Trjenk – **Potočnik**, Rek – **Mežnarc**, Čas – **Tovšak**, Cesnik – **Slemenik**, Purger – **Sešel**, Rutnik – **Vocovnik**, Pušnik – **Martinc**, Sp. Smonkar – **Logar** in Rihar – **Zaponšek**.

Lovska priznanja in zahvale so zaslužnim izročili **Milan Velkoverh, Dušan Leskovec, Jure Skobir in Jože Ogriz** (predsednik Komisije LD Mislinja za odlikovanja in priznanja).

F. Rotar

starešina **Roman Grah**, Policijsko postajo Slovenj Gradec pomočnik komandirja, policijski inšpektor III. **Emil Vogrin** in vodja policijskega okoliša **Bojan Triglav**, mislinjsko občino pa med občani spoštovan in ugleden župan **Franc Šilak**. Izbrane besede govornikov, dobra hrana, pijača ter plesna glasba Ansambla Škorpioni so samo še polepšali res lepo in skrbno pripravljeno lovsko proslavo in druženje ob 60-letnici LD Mislinja.

Franc Rotar

Kobanski lovski pozdrav v Slovenskih goricah

V prazničnem letu je **LD Dobrava** poleg razvitja prapora in slavnostne akademije ob 60-letnici ustanovitve LD pripra-



Motiv z lova v Andrencih in skupna malica pri Vajngerlovih v Stanetincih

vila še nekaj manjših dogodkov. Mednje sodi tudi **tradicionalno jesensko srečanje lovcev** iz Slovenskih goric in Kobanskega v okviru dobrega sodelovanja pobratenih LD Dobrava in **LD Vurmat** iz Sv. Duha na Ostrem Vrhu. Tokratno srečanje je bilo v Andrencih pri Cerkvenjaku, kjer so pripravili krajši skupni lov na fazane in poljske zajce. V prekrasnem sončnem vremenu so lovci uživali v jesenskih barvah slikovite Andreške doline, ki je na žalost doživela grob poseg v obliki agro- in hidromelioracij na obeh straneh Andreškega potoka. Poseg je izjemno poslabšal življenjske razmere za malo divjad. Kljub temu je Diana naklonila lovcem kar nekaj priložnosti, ki pa jih lovci v glavnem niso želeli izkoristiti. Cilj druženja je že vrsto let bolj krepitev tovariških in prijateljskih stikov kot pa lov

vse bolj ogrožene male divjadi. Po lovu in malici pri Vajngerlovih v Stanetincih so se lovci obeh LD za konec zbrali še na zadnjem pogonu v lovskem domu v Dobravi, kjer so se zadržali do večernih ur. Pokrovitelj srečanja je bila Tovarna bovdenov in plastike iz Lenarta (TBP, d. d.), kar je dokaz dobrega sodelovanja LD Dobrava tudi z gospodarskimi družbami.

M. Toš

Strelstvo v LD Porezen - Cerkno

Ponekod strelstvo v lovstvu nekoliko prednjači pred lovsko kinologijo, zato nekateri menijo, da bi vsaka lovska družina (LD) morala namenjati več sredstev v to lovsko panogo; tudi zaradi izobraževalnih namenov.

V **LD Porezen - Cerkno** se tega zavedamo od ustanovitve naše

in tudi gradbena dela za strelišče so stekla že leta 1992 pod vodstvom starešine **LD Zdravka Čemažarja** in gospodarja **Antona Raspeta**. Vsa dela so bila opravljena s prostovoljnim delom vseh lovcev LD. Vendar so za postavitev strelske stavbe na začetku strelskih linij (pet linij) poskrbeli plačani gradbeni strokovnjaki.



Strelišče LD Porezen - Cerkno

Komaj štirinajst dni je minilo od uradnega odprtja strelišča Pri Drlinku v Gorenjih Novakih, ko je komisija naše LD za strelstvo za 4. julij 1993 razpisala strelsko tekmovanje z lovsko puško risanico. Tekmovale so tričlanske ekipe (prijavljenih je bilo enajst ekip LD) iz Slovenije. Posamezniki so tekmovali s tremi strelji na malo tarčo srnjaka z možnostjo do trikratne ponovitve, kot dovoljujejo strelska pravila. Strelska sodniška komisija je ekipe in posamezne strelce ocenila nepristransko in brez pritožb. Podeljeni so bili vsi pokali in diplome ekipam in posameznikom. Ne bom opisoval vseh rezultatov ekip in posameznikov,

zen in vsi naši lovci so bili veseli, da je bilo tekmovanje uspešno, kar je botrovalo, da smo sklenili, da ga bomo organizirali vsako leto, torej, da bi postalo tradicionalno.

Vse LD v LZ Slovenije (takrat jih je bilo 411), predvsem pa lovci, smo po osamosvojitvi Slovenije kmalu spoznali, da lovstvo nazi-
zaduje in da se lovcem v novi

Sloveniji ne obeta nič dobrega. Po sprejetju zdajšnjega lovskega zakona (2004) se je stanje v lovstvu (predvsem finančno) še poslabšalo; LD so dobila lovišča v koncesijo, kar je pomenilo, da mora vsaka LD plačevati državni koncesionino za upravljanje lovišča. Zavladale so tudi slabe odkupne cene za uplenjeno divjad, nekatere LD pa imajo ogromen strošek tudi s plačilom škode od divjadi (predvsem od divjih prašičev).

Zaradi takšnega stanja je LD Porezen uspelo organizirati in izvesti samo prvo in doslej edino strelsko tekmovanje z lovsko puško risanico. Strelišče Pri Drlinku pa je še vedno vsak dan na voljo



Seljakova puška – enocevna risanica z bločnim zaklopom

ampak bom omenil le najboljše strelce, ki so prejeli tudi praktične nagrade naše LD: 1. **Zdravko Vrankar** (LD Kamnik) si je z 29 krogi (od 30 mogočih) je prislužil odstrel trofejnega srnjaka z mesom; 2. **Rok Matej** (LD Kamnik) z 28 krogi odstrel srne z mesom; 3. **Dani Mohorič** (LD Jelenk) s 27 krogi pa odstrel mladiča z mesom.

Komisija za strelstvo LD Pore-

našim lovcem in vsem lovskim gostom iz tujine, ki si lahko pred lovom pristrelijo ali preizkusijo orožje. Vsakih sedem let (ker je v ZLD Idrija sedem LD) je v okviru organizacije ZLD Idrija na našem strelišču strelsko tekmovanje z MK-puško. V ZLD Idrija ima namreč lastno strelišče samo LD Porezen - Cerkno. Koliko ustreznih strelšč je še v preostalih LD v Sloveniji, ne vem. Vsako leto,

nekje pred prvim majem, v vseh LD potekajo obvezni preskusi pušk risanic in drugega orožja, kjer pa se ne preizkuša le orožje z risano cevjo, temveč tudi in predvsem usposobljenost lovcev za lov in varno ravnanje z njim. Pri preizkušanju lovskih risanic in lovskih oči je v naši LD vsako leto ugotovljenih več ali manj napak na puškah ali montažah strelnih daljnogledov, ki jih priučen puškar brezhibno odstrani na mestu samem, zato je ta dan prisoten na strelišču. Pred približno desetimi leti je naša LD na ta dan povabila puškarka **Franca Jezerška** iz Kranja, ki je takoj odpravil vse napake na daljnogledih in puškah naših lovcev.

Tako kot se je nam posrečila gradnja strelišča, smo kasneje tudi puškarka - specialista dobili iz lovskih vrst naše LD, ki je obenem član naše komisije za strelstvo. To je **David Seljak**, ki je po poklicu strojni tehnik oz. orodjar, a tudi odlični puškar. David se je že na služenju vojaškega roka v samostojni Sloveniji ukvarjal z orožjem in puškami, saj je delal v orožarni. Želja po znanju ga je pripeljala do puškarskega strokovnjaka **Valentina Jenka** iz Bock, d. o. o., Kranj. Prekinil je delovno razmerje v tovarni ETA - Cerknio in v Zakrižu pri Cerknem ustanovil podjetje LOS. Izdelal in razvil je tudi lastnoročno puško enocevno risanico z bločnim zaklopom ter v sodelovanju z Jenkom in podjetjem Bock, d. o. o., puško tudi preizkusil in predstavil zainteresirani javnosti. Naš puškar iz LD

Porezen - Cerknio je pred dvema letoma začel razvijati svoje monolitne (celovite) krogle za puške risanice, ki jih zdaj že uspešno izdeluje in prodaja serijsko. To je zelo razveseljivo za lovce, ki si sami polnijo naboj za lov velike divjadi. Seljakova množična proizvodnja krogel za prodajo pa je do nadaljnjega omejena le na krogle za kratkocevno orožje. Krogla LOS (predstavljena je bila v Lovcu, 12/2014) si vsekakor zasluži našo pozornost iz mnogih razlogov. To je obenem tudi zadnja lovska krogla katerega domačega proizvajalca (iz rok lovca). Pri izdelavi je bilo uporabljeno znanje domačih lovcev, krogla pa je prestala tudi prve preskuse in pokazala svojo natančnost ter kakovost pri odstrelu velike divjadi.

Anton Raspet

Strelska liga in bazenski tekmi v ZLD Kočevje

Kot že vrsto let je tudi letos komisija za strelstvo pri ZLD Kočevje (Vladimir Hace, predsednik, in člana Tomaž Curl in Tone Koprivšek) s pomočjo LD, prirediteljic, organizirala *strelsko ligo* in *bazenski tekmi* vseh tekmovalcev ter veteranov in superveteranov. Liga je imela štiri kola, za rezultat so štela tri boljše. V prvem kolu, ki je bilo v LD Kočevje, smo streljali še s puško velikega kalibra, v drugem kolu v Predgradu pa še kompak. Obe koli sta šteli kot

kvalifikaciji za državno prvenstvo. V vseh štirih kolih smo streljali na glinaste golobe in na MK-tarčo, v štirih položajih, ter veterani in superveterani še dodatno na veteransko tarčo. Tretje kolo je bilo

v LD Krka, četrto pa v Velikih Laščah, kjer je bila tudi bazenska tekma veteranov in superveteranov. Ekipe so sestavljali po trije strelci, streljalo je tudi več posameznikov. Rezultati so bili zelo

EKIPNO – LIGA

<i>Kombinacija:</i>	
1. LD Kočevje	3212 točk
2. LD Predgrad	3165 točk
3. LD Struge	3136 točk

<i>Golobi:</i>	
1. LD Struge	1624 točk
2. LD Kočevje	1576 točk
3. LD Predgrad	1568 točk

<i>MK-puška:</i>	
1. LD Kočevje	1639 točk
2. LD Predgrad	1613 točk
3. LD Mala gora	1522 točk

VERERANI – POSAMEZNIKI

<i>Kombinacija:</i>	
1. Rudolf Kovačič st.	559 točk
2. Stanislav Francelj	556 točk
3. Vladimir Hace	532 točk

<i>Golobi:</i>	
1. Rudolf Kovačič st.	272 točk
2. Stanislav Francelj	272 točk
3. Matija Komljen	248 točk

<i>MK puška:</i>	<i>MK puška:</i>
1. Vladimir Hace	289 točk
2. Rudolf Kovačič	287 točk
3. Stanislav Francelj	287 točk

BAZENSKA T. – EKIPNO

<i>Kombinacija:</i>	
1. LD Predgrad	2101 točka
2. LD Kočevje	2063 točk
3. LD Krka	1206 točk

<i>Golobi + kompak:</i>	
1. LD Predgrad	996 točk
2. LD Kočevje	968 točk
3. LD Dobre polje	532 točk

<i>VK+MK puška:</i>	
1. LD Predgrad	1105 točk
2. LD Kočevje	1095 točk
3. LD Krka	738 točk

BAZENSKA T. – VETERANI

<i>Kombinacija:</i>	
1. Vladimir Hace	189 točk
2. Stanislav Francelj	184 točk
3. Srečko Hrovat	181 točk

<i>Golobi:</i>	
1. Stanislav Francelj	92 točk
2. Vladimir Hace	92 točk
3. Andrej Debeljak	92 točk

<i>MK puška</i>	
1. Vladimir Hace	97 točk
2. Davorin Marinč	93 točk
3. Srečko Hrovat	93 točk

TEKMA Z KRATKOCEVNIM OROŽJEM

<i>Ekipo:</i>	
1. LD Kočevje	280 točk
2. LD Krka	240 točk
3. LD Dolenja vas	238 točk

POSAMEZNIKI – LIGA

<i>Kombinacija:</i>	
1. Rudolf Kovačič ml.	1108 točk
2. Tomaž Curl	1104 točke
3. Uroš Kovačič	1098 točk

<i>Golobi:</i>	
1. Erik Hace	560 točk
2. Tomaž Curl	552 točk
3. Ivan Curl	552 točk

<i>MK-puška:</i>	
1. Uroš Kovačič	574 točk
2. Rudolf Kovačič ml.	564 točk
3. Tomaž Curl	552 točk

SUPERVETERANI – POSAMEZNIKI

<i>Kombinacija:</i>	
1. Ivan Curl	565 točk
2. Anton Erjavec	552 točk
3. Branko Krese	545 točk

<i>Golobi:</i>	
1. Ivan Curl	276 točk
2. Anton Erjavec	264 točk
3. Branko Krese	264 točk

<i>MK puška:</i>	
1. Ivan Curl	289 točk
2. Anton Erjavec	288 točk
3. Branko Krese	281 točk

BAZENSKA T. – POSAMEZNIKI

<i>Kombinacija:</i>	
1. Rudolf Kovačič ml.	732 točk
2. Erik Hace	719 točk
3. Tomaž Curl	708 točk

<i>Golobi + kompak</i>	
1. Erik Hace	364 točk
2. Tomaž Curl	352 točk
3. Rudolf Kovačič ml.	348 točk

<i>VK+MK puška</i>	
1. Rudolf Kovačič ml.	384 točk
2. Uroš Kovačič	383 točk
3. Iztok Erjavec	371 točk

BAZENSKA T. – SUPERVETERANI

<i>Kombinacija:</i>	
1. Anton Erjavec	185 točk
2. Jože Špehar	185 točk
3. Ivan Curl	183 točk

<i>Golobi:</i>	
1. Jože Špehar	92 točk
2. Anton Erjavec	92 točk
3. Ivan Curl	84 točk

<i>MK puška:</i>	
1. Ivan Curl	98 točk
2. Branko Krese	96 točk
3. Anton Erjavec	93 točk

ČESTITALI ZASLUŽNEMU TOVARIŠU

Delegacija LD Radenci, v kateri so bili Franc Čuk, Franc Smolko, Franc Lesjak in Branko Himelrajh, je konec novembra lani na domu na vinorodnem Janževem Vrhu nad Radenci obiskala zaslužnega lovskega tovariša Alojza Korošca, ki je praznoval okrogli življenjski jubilej – 70. rojstni dan – in se mu zahvalila za štirideset let prizadevnosti in dejavnosti v LD. Po čestitkah so se mu zahvalili za prizadevno opravljanje nalog in ga priložnostno obdarili ter se kot lovski prijatelji ob kozarčku rujnega pri njem še nekaj časa zadržali v sproščenem klepetu.



Foto: O. Bekal

izenačeni, zato je v več primerih odločalo t. i. »razstreljevanje«. Septembra je bilo še tekmovanje v streljanju s kratkocevnim orožjem v LD Dolenja vas. Na vseh tekmah smo streljali po Pravilniku o lovskem strelstvu LZS. Na občnem zboru ZLD Kočevje, ki je bil 28. 2. 2014, smo sprejeli navodila o lovski ligi v naši ZLD. Vsa strelišča so bila vzorno pripravljena, zato ni bilo nobenih pritožb na pogoje streljanja, niti na sojenje, saj so sodili sodniki z opravljenim sodniškim izpitom. Vse družine prirediteljice so pripravile tudi okusne malice. Na tekmah je bilo tekmovalno vzdušje, vendar prijateljsko.

Vladimir Hace,
predsednik Komisije
za strelstvo in šport

Nova streha na lovskem domu Rinka

Lovski dom Rinka je bil odprt leta 1960. Lovski dom je nastal na mestu nekdanje viničarije, ki jo Celjski urbar omenja že leta 1682. Dom upravlja LD



Foto: M. Krašovic

Žalec, ki je bila ustanovljena leta 1946. Lovišče obsega 5.377 ha in sega od reke Savinje do severnih mej Občine Žalec in je eno večjih v Savinjski dolini. Za dom je dolga leta skrbela oskrbnica **Danica Jazbec**, ki je častna članica LD Žalec, pomagal pa ji je mož **Jože Jazbec**.

Streho lovskega doma je načel zob časa in treba jo je bilo obnoviti. Z delom smo začeli 25. avgusta 2014 in odstranili staro dotrajano kritino in letve, naslednji dan pa smo pripravili podlago za novo opeko. Vreme nam je bilo naklonjeno in s pokrivanjem z novo kritino smo začeli 29. avgusta in delo tudi končali.

Predsednik Janko se je ob koncu

del zahvalil vsem, ki so sodelovali pri obnovi, oskrbnica **Elica** pa je pripravila dober srnjakov golaž. S kozarčkom rujnega smo nazdravili dobro opravljenemu delu.

Marjan Krašovic

Poklon pri spomeniku NOB na Vrheh

Glede na dogovor med KS Sele - Vrhe in LD Slovenj Gradec že od 24. oktobra 1982 člani **LD Slovenj Gradec** skrbijo za spomenik NOB pri Slemniku na Vrheh. Lovci se obeležijo NOB na Vrheh poklonimo vsako leto pred 1. novembrom; v letu 2013 pa smo prvič organizirali manjšo komemoracijo. Tako smo tudi lani, na predvečer dneva mrtvih, položili cvetje k spomeniku in s »špalirjem« lovcev ter praporščakov izkazali časten spomin padlim partizanom iz revirja Vrhe. Zbrane je pozdravil starešina LD **Franjo Kuperti**, ki je poudaril pomen negovanja tovrstnih obeležij in zavest o odgovorni nalogi slovenjegraške LD. **Aljaž Verhovnik** je zbranim s kratkim zgodovinskim



Foto: D. Karovic

Nagovor starešine LD Slovenj Gradec Franja Kupertija ob spominskem obeležju

vali in vzdrževali ta simbol revolucije, ki nas bo vedno opominjal, da so za svobodo in neodvisnost potrebne velike žrtve.«

Spomenik na Vrheh je iz granitnih kamnov, na katerih so pritrjene tri kovinske plošče in peterokraka zvezda; vse so ulili ravenski železarji. Plošče nosijo imena enajstih Vrhovljanov, ki so padli v boju za svobodo med drugo svetovno vojno. Imena padlih so enaka kot na plošči iz leta 1960 na selški šoli, tri pa so Vrhovljani dodali. Morda je to tudi razlog, da so postavili to znamenje NOB, saj je tisto na šoli posvečeno »selskemu ljudstvu«, čeprav so na njem napisana tudi imena Vrhovljanov. Medtem ko je spomenik pri šoli postavilo »selsko ljudstvo«, je spomenik na Vrheh postavilo Krajevno združenje borcev NOB Sele - Vrhe.

22. julija 1979 je KO ZB Sele - Vrhe odprla spominsko knjigo, kamor so vpisovali pokrovitelje in darovalce, ki so pomagali pri delovanju ZB Sele - Vrhe. Poleg glavnih pokroviteljev, Železarne Ravne na Koroškem in Tovarne usnja Slovenj Gradec, je bila med darovalci tudi LD Slovenj Gradec. Ta podatek dokazuje, da je bilo delovanje obeh organizacij, borčevske in tudi lovške, že v preteklosti tesno povezano. Lovci smo tudi tisti, ki največkrat, ko se odpravimo na love ali delovno akcijo, obiščemo partizanske revirje in tako obojujamo spomin na kruto obdobje naše polpretekle zgodovine.

Vojna ima vedno žalosten obraz, zato naj bo negovanje spominskih obeležij spoštljiv spomin na mrtve in obenem opomin živim. Tako kot so se partizani naslavljali med vojno in dolga leta po njej s častno besedo »tovariš«, to še vedno počnemo lovci. Zato ni zgolj naključje, da smo prevzeli

skrb za nekatere spomenike NOB. Vojna in nasilje sta vedno prinesla vse najslabše, zato naj nam bodo ta obeležja trajen opomin, da se kaj takšnega ne bi zgodilo nikoli več.

Aljaž Verhovnik

25. tradicionalni skupni lov ZLD Notranjske z gosti

V soboto, 22. 11. 2014, je ZLD Notranjske - Cerknica organizirala tradicionalni skupni lov v lovišču **LD Begunje**, na katerem so sodelovali povabljeni lovci Kluba prijateljev lova - Celovec (KPL), delegacija lovcev LD Tetrijeb - Čabar (HR), delegacije lovcev članic ZLD Notranjske in domačini gostitelji, člani LD Begunje. Kot se spodobi za lov z mednarodno udeležbo, so se lova udeležili tudi predstavnik LZS in predstavnik organizatorja skupnega lova - člani vodstva ZLD Notranjske.

Zborni mesto je bil prostor pred lovskim domom LD Begunje nedaleč od vasi Begunje. Tam so nas pričakali domači lovci in nas pogreli z vročim čajem. Dobrodošlico sta nam izrekla predsednik ZLD **Miro Urbas** in predsednik LD Begunje **Janez Hren**. Starešina LD, ki je bil hkrati tudi vodja lova, nas je seznanil s potekom lova, katero divjad je dovoljeno upleniti in merili za odstrel, poseben poudarek pa je namenil varnosti pri lovu, saj je bil to lov z risanicami. Skladno z načrtom odstrela je bilo dovoljeno streljati na vse kategorije jelenjadi (gostje tudi trofejnega jelena), vse kategorije srn in mladičev, vse kategorije divjega prašiča (razen



Zbor lovcev po končanem lovu ob lovini

vodeče svinje), poljskega zajca, lisico in jazbeca.

Odlično jesensko vreme, ki ni skoparilo niti s soncem, nas je pospremlilo na stojišča v prelepe notranjske gozdove. Čudovito vreme je botrovalo tudi številčni udeležbi lova; po podatkih organizatorjev je bilo na lovu 54 lovcev. Imeli smo dva pogona v »najbogatejšem« delu lovišča in reliefno nezahtevnem terenu. Poleg vseh drugih ugodnih razmer za uspešen lov je bila temu lovu naklonjena tudi stanovska zavetnica, boginja Diana. Ko smo sredi popoldneva pred lovskim domom uspešno končali lov, smo izkazali hvaležnost za uspešen lov s »pozdravom lovini«, saj so bile pred zborom lovcev položene na desno stran tri košute in eno žensko tele.

Ob koncu protokolarnih obveznosti je zaključni govor prispeval predstavnik LZS, podpredsednik mag. **Lado Bradač**. Poudaril je pomembnost druženja in izmenjave izkušenj v lovskih vrstah ter zaželel, da bi še dolgo trajala tradicija takih lovov. V nadaljevanju so gostitelji poskrbeli za okusno kosilo, pri katerem smo si večkrat nazdravili z žlahtno kapljico in si zaželeli še veliko takih in podobnih srečanj.

Da bi spoznali vse vsebine naših tradicionalnih srečanj, bi morali seči še nekoliko nazaj in na kratko predstaviti razloge, ki so privedli do tradicije.

S celovškimi KPL je ZLD Notranjske začela navezovati stike že v letu 1981, ko se je začela oblikovati ideja o ustanovitvi skupine lovskih registrov. Tedanji Izvršni odbor ZLD Notranjske je leta 1982 sprejel sklep o ustanovitvi lastne skupine lovskih registrov, ki še vedno obstajajo in uspešno nastopajo po Sloveniji in v tujini. Poleg obilice drugih organizacij-



Foto: R. Jenc

Od leve proti desni; predsednik ZLD Notranjske Miro Urbas, predsednik LD Tetrijeb - Čabar (Hr) Antun Arh, predsednik Kluba prijateljev lova - Celovec Mirko Kumer, predsednik LD Begunje Janez Hren in podpredsednik LZS mag. Lado Bradač

skih priprav je bilo treba najprej poskrbeti za nabavo instrumentov – lovskih rogov – ter zagotoviti sredstva, ker je bil tedaj nakup mogoč le v tujini (Avstrija ali Italija). Pri iskanju možnosti plačila je dobil največ podpore predlog, da bi KPL iz Celovca ponudili možnost, da bi nam postopoma, v nekaj letih, nabavil lovske rogove, v zameno pa bi jim mi ponudili odstrel trofejnih jelenov (po enega vsako leto iz odstrelne kvote vseh enajstih LD v ZLD). S tako oblikovanim sklepom so soglašale tudi vse LD. Do leta 1987 so bile izravnane dogovorjene obveznosti na obeh straneh. Notranjski rogisti so tako lahko zakoračili po poti razvoja s širitvijo in kakovostjo do danes, ko skupina šteje devet glasbenikov, in s popolnitvijo zasedbe instrumentov, ko lahko igrajo tudi najzahtevnejše skladbe. Da je projekt uspel, ima veliko zaslug tedanji in sedanjí predsednik KPL **Mirko Kumer – Fric**, ki je zaupal v omenjeni projekt ter želel nesebično pomagati pri uresničitvi zadeve, ki je bila temelj za dolgo-

ročno prijateljstvo, sodelovanje in povezovanje slovenske manjšine v Avstriji z matičnim narodom. Po dveletni prekinitvi ob koncu osemdesetih let se vsakoletna srečanja na skupnih lovih nadaljujejo vse do danes, ko beležimo že **petindvajset let neprekinjenih srečanj** na skupnih lovih v ZLD Notranjske. Vsako leto srečanje na skupnem lovu gosti druga LD tako, da se krog zavrti v enajstih letih, ko se zvrstijo vse LD.

Predsednik Kluba KPL Celovec Mirko Kumer se je ob koncu srečanja zahvalil za lep in uspešen lovski dan, spregovoril nekaj besed o prehojeni poti že dolgoletnega sodelovanja in predstavil pomen tovrstnih srečanj. Njemu, ki letos praznuje 85 let, smo zaželeli obilo zdravja in moči za srečanja v prihodnjih letih, klubu, ki ga vodi in ki je letos praznoval svojo 50-letnico, pa vitalnost in najmanj tako uspešno delo kot doslej.

ZLD Notranjske je leta 2002 podpisala **Sporazum o sodelovanju** z obmejno LD na Hrvaškem,

Tetrijeb iz Čabra. Ob praznovanju desetletnice tega sporazuma je bila na obeh straneh državne meje poudarjena koristnost, ki je v življenju ne samo na področju lovstva, ampak tudi v vsakdanjem življenju lajšala neživljenjskost mejne črte. Zdaj ugotavljamo, da pravzaprav ljudi ob meji v omenjenih krajih državna meja ne ločuje, ampak združuje. Poleg predstavnikov lokalnega družbenopolitičnega življenja se tudi predstavniki lovcev z obeh strani meje vsako leto malo pred novim letom srečamo na mejnem prehodu Babno Polje, si izmenjamo simbolična darila z voščilom in končamo srečanje vsako leto na drugi strani meje v prijetnem druženju.

Od leta 2002 se tega tradicionalnega skupnega lova udeležujejo tudi predstavniki omenjene LD, ki jo že četrti mandat vodi predsednik **Antun Arh**. Tudi s to LD se področje sodelovanja širi v nove oblike in nastajajo novi izzivi.

Tradicionalnih skupnih lovov se praviloma udeležujejo tudi predstavniki preostalih negostujočih LD, po navadi starešina in gospodar LD, predstavniki organizatorja – vodstvo ZLD – ter na pomembnejših lovih tudi predstavnik LZS.

Lovci ZLD Notranjske smo se zavezali, da bomo to tradicijo skrbno negovali naprej, jo dopolnjevali z novimi vsebinami in jo širili še na druga obmejna območja.

Janko Škrlič,
ZLD Notranjske - Cerknica

Šesto srečanje častnikov, lovcev in vojakov v Slovenj Gradcu

Na strelišču Žančani, s katerim upravlja **Lovska družina Slovenj Gradec**, je bilo 27. septembra lani že šesto srečanje med lovci, častniki in vojniki. Tovrstna srečanja so plod dogovora o sodelovanju med LD Slovenj Gradec in **Zvezo slovenskih častnikov (ZŠČ) iz Dravograda**, dolgo že šest let. Tako skoraj ne mine lovska ali častniška prireditve, na kateri se ne bi srečevali in utrjevali pobratena obeh društev.

Letošnjega srečanja v Žančanih so se poleg slovenjegraških lovcev udeležili tudi predstavniki Koroške lovške zveze (KLZ) in Slovenske vojske iz vojašnice Vincenca Repnika v Slovenski Bistrici. Vojašnica nosi ime po pripadniku Teritorialne obram-



Foto: S. Veselinović

Skupinska fotografija udeležencev šestega Srečanja lovcev LD Slovenj Gradec in častnikov ZŠC - Dravograd

be, ki je med osamosvojitveno vojno leta 1991 padel v bojih pri Dravogradu. Prišli so tudi lovski tovariši iz pobratene Lovske družine Hum na Sotli, Mestne občine Slovenj Gradec, vojaški gorniki iz Trziča in druga društva ZŠC.

Organizatorji prireditve so pripravili pester program. V uvodu so zbrane pozdravili starešina LD Slovenj Gradec **Franjo Kuperti**, predsednik KLZ **Dušan Leskovec**, predsednik OZŠC Dravograd **Zdravko Kac**, predsednik OZVVS Dravograd **Herman Jeseničnik** ter član predsedstva ZŠC in brigadir **Alojz Jehart**. Po končanem uradnem delu smo se udeleženci pomerili v streljanju s pištolo, PAP in MK-puško. Organizacija strelskega tekmovanja je potekala v strogi disciplini. Vzporedno je bilo tudi tekmovanje v kuhanju bograča. Prvo ekipo so sestavljali lovci LD Slovenj Gradec in mešana ekipa ZŠC ter OZVVS Dravograd. Bograč je ocenjevala komisija, sestavljena iz vrst pripadnikov Slovenske vojske in vojaških gornikov iz Trziča. V prijetnem druženju so pomalicali oba bograča, druženje pa končali s podelitvijo priznanj najboljšim strelcem.

Aljaž Verhovnik

Koraki v tretje desetletje kulturnega ustvarjanja

Dvajset let Lovskega okteta Prežihovo - Kotlje

Na Koroškem ima Lovsko petje res dolgo tradicijo, saj sega že v leta pred drugo svetovno vojno, predvsem pa po njej, ko so tamkajšnji lovci radi zapeli po skupnih jesenskih lovih in delovnih akcijah

pri gradnji lovskih bivakov in koč. Ljubiteljsko lovsko petje je tudi na Koroškem organizirano zaživelo šele na začetku sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Leta 1974 je prvi organizirano zapel **Lovski oktet LD Podgorje**, nato leta 1983 **Lovski oktet LD Peca - Mežica**. Leta 1994 sta bila ustanovljena **Lovski oktet LD Prežihovo - Kotlje** in v Dravski dolini **LPZ LD Orlica - Vuhred**. Slednji je deloval samo štiri leta. Pred nekaj leti je z delovanjem žal prenehal tudi podgorski lovski oktet. Tako dandanes na Koroškem delujeta samo še mežiški in kotuljski. Koroško lovsko glasbeno kulturo k sreči bogatijo tudi **Rogisti LD Muta** in **Rogisti LD Zeleni vrh - Vuzenica**, ki so mnogo mlajši od skupin pevcev.

LD Prežihovo je na pobudo **Bena Kotnika** in **Antona Navodnika** svoj lovski oktet ustanovila sredi poletja 1994, za vodenje pa nagovorila znanega koroškega ljubiteljskega igralca, pisca in pevovodjo **Mitjo Šipka**. Tako so se kotuljski lovski pevci prvič organizirano predstavili domačim lovcem, njihovim ženam in prijateljem že v jeseni pred lovsko kočjo Ošven. Še zdaj, po dvajsetih letih, radi poudarijo, da so na začetku načrtovali, da bodo peli samo za svojo dušo in potrebe lovske družine. Čeprav so na začetku peli po posluhu, brez not, kot pojejo njihovi vzorniki **Šentanevski pavri**, ki jih je vodil Šipek, je njihovo petje postalo všečno za uho tudi drugim. Več kot desetletje se redno udeležujejo tudi tradicionalnih srečanj koroških lovskih oktetov in rogistov, ki jih organizira Koroška lovsko zveza. Nepogrešljivi so na vsakoletnih srečanjih slovenskih LPZ in rogistov Slovenije. Tako so prav s Šipkom postali znani po vsej Koroški in zunaj nje. Mitja

je še dandanes, kljub visokim letom, »maskota« kotuljskega lovskega petja, na kar so pevci zelo ponosni. Posebne prijateljske vezi so pred leti spletli tudi z Ženskim pevskim zborom Solzice iz Kotelj, ki ga je takrat vodila priznana koroška pevovodkinja **Monika Plestenjak**. Z njim so leta 2008 lovsko pesem Uršlja gora, ki je njihova (ne)uradna himna – za oktet jo je napisal in uglasbil Mitja Šipek –, skupaj tudi zapeli in posneli na filmski trak. Plestenjakova, ki je v preteklosti Šipku večkrat priskočila na pomoč pri zahtevnejših pevskih vajah, ko so se pevci morali pesmi naučiti po notah, ima zagotovo zasluge, da je kotuljsko lovsko petje všečno tudi za zahtevnejša ušesa. Predvsem pa, da je pesem Uršlja gora, ki jo zdaj radi zapojejo tudi druge pevске skupine.

Lovski oktet LD Prežihovo vseh dvajset let deluje pod umetniškim vodstvom 88-letnega Mitje Šipka (ki je skupaj s pevskim prijateljem **Milanom Tuškom** častni član tamkajšnje lovske družine, čeprav nista lovca). Zdaj v njem

prepevajo: prvi tenor: **Alojz Rožen**, **Stanko Kočnik**; drugi tenor: **Bojan Kotnik**, **Blaž Šuler**; prvi bas: **Lovro Lenci Mačič**, **Mitja Šipek**; drugi bas: Milan Tušek in **Ivan Trobas**. Nekoč so bili člani okteta tudi **Franč** in **Aleš Rotar** ter **Damjan Zdovec** in že pokojni **Franč Kočnik** ter **Branko Mozgan**. Tamkajšnji lovski pevci velik pomen namenajo koroški tradiciji, radi namreč zapojejo tudi Šipkovo že ponarodelo pesem *Korošci smo vedno za mušter bili*. Morda so prav zato v tesnem sodelovanju in ob pomoči **Toneta Navodnika**, prosvetarja LD, organizirali tudi koncert ob 20-letnici svojega okteta. Enajstega novembra 2014 je bil v dvorani gasilskega doma Kotlje lep lovski kulturni večer, ki ga je povezovala **Urška Zdovec**. Lepe koroške in lovske pesmi so zapeli člani jubilejnega lovskega okteta in pevke ŽPZ Solzice. Z lepimi melodijami so navdušili tudi rogistri LD Muta pod vodstvom **Andreja Pungartnika** in pihalni Trio Plohl pod vodstvom **Janeza Plohla**. Uvodni pozdravni nago-



Foto: A. Ocsepik

Člani lovskega okteta LD Prežihovo - Kotlje (z leve): Alojz Rožen, Stanko Kočnik, Blaž Šuler, Bojan Kotnik, Lovro Mačič, Milan Tušek in Ivan Trobas z Mitjem Šipkom pred lovskim domom kotuljskih lovcev na Kogovskem



Foto: F. Rotar

Plaketo LZS za lovsko kulturo III. st. je dolgoletnemu koroškemu lovcu in pevcu Lovru Lenciju Mačiču izročil Avgust Reberšak ob prisotnosti Milana Košelnika, starešine LD Prežihovo.

vor je pripravil **Milan Košelnik**, starešina LD Prežihovo. Številne ljubitelje lovske glasbene kulture so nagovorili še župan ravenske občine dr. **Tomaž Rožen**, predstavnik LZS **August Reberšak**, **Janez Skerlovnik**, podpredsednik Komisije KLZ za izobraževanje, kulturo, odlikovanje in stike z javnostjo, **Karel Polanc**, predsednik Krajevnega odbora za vrednote ZZB Kotlje, **Beno Kotnik**, pobudnik ustanovitve okteta, in **Bojan Kotnik**, predsednik lovskega okteta LD Prežihovo. Slednji se je zahvalil vsem nastopajočim, številnim darovalcem in sponzorjem. Jubilejnemu oktetu so spodbudne želje izrekli še **Hubert Simetinger**, predsednik Lovskega okteta LD Peca - Mežica, Pungartnik v imenu lovskih rogistov iz LD Muta in predstavnica ŽPZ Solzice ter pevcem izročili priložnostna darila.

Ob jubileju je za uspešno vsestransko lovsko kulturno poslanstvo Lovski oktet LD Prežihovo prejel red LZS za lovske zasluge II. stopnje, pevci pa *plaketo LZS za lovsko kulturo*: III. stopnje (brnasto) so prejeli: **Stanko Kočnik**, **Alojz Rožen**, **Bojan Kotnik**, **Lovro Mačič**, **Ivan Trobas** in **Milan Tušek**; I. stopnje (zlato) pa **Mitja Šipek**. Priznanja sta izročila Reberšak in Košelnik. Sklad za kulturne dejavnosti Slovenije je lovskim pevcem podelil tudi jubilejne *Galusove značke*. Bronaste so prejeli: Stanko Kočnik, Bojan Kotnik in Blaž Šuler; srebrni Ivan Trobas in Alojz Rožen, zlato pa Lovro Lenci Mačič. Ker sta Šipek in Tušek že dobitnika vseh Galusovih značk, sta tokrat iz rok **Jožice Pušnik**, predstavnice Območne izpostave sklada za kulturne dejavnosti Ravne na Koroškem prejela jubilejni prizna-

nji Sklada za kulturne dejavnosti. Za konec nista manjkala prava koroška pogostitev in prisrčno druženje ljubiteljev lovske glasbene kulture in lovstva.

Franc Rotar

Predstavitev lovstva na Dnevih kmetijstva Slovenske Istre in Prazniku vina in oljk

Na povabilo Mestne občine Koper smo na letošnjih *Dnevih kmetijstva Slovenske Istre* svoje poslanstvo predstavili tudi lovci, združeni v območni **Lovski zvezi Koper**. Z bogato založeno stojnico, okrašeno v zelenje, s številnimi dermoplastičnimi preparati pri nas živeče divjadi, brošurami in literaturo ter s filmom o divjih živalih smo pri obiskovalcih pozele veliko zanimanje. Kmetovalcem smo tudi svetovali zaščitne ukrepe glede preprečevanja škode od divjadi na kmetijskih površinah, meščanom pa predstavili divjad in naše poslanstvo pri varovanju narave. Še posebno nas je razveselil množičen odziv otrok, ki se kar niso mogli »odlepiti« od naše stojnice.

Posebno vzdušje je pričaral nastop *Lovskega pevskega zbora Dekani* z zborovodjo **Antonom Balohom**.

Že teden kasneje smo svojo predstavitev ponovili na tradicionalni vaški prireditvi *Praznik vina in oljk*, ki je bila v Škofijah, za kar so poskrbeli predvsem lovci **LD Koper** in **LD Dekani**. Največ navdušenja sta požela nastop LPZ Dekani in dober divjačinski golaž,

ki smo ga brezplačno razdelili med obiskovalce.

Vedran Prodan

Perkov križ 1974-2014

Pred štiridesetimi leti so takratni trije starešine **LD Fram**, **LD Hoče** in **LD Šmartno**, **Štefan Pisanec**, **Ivan Murko** in še živeči **Hinko Serneč**, predlagali, da bi zadnjo soboto vsakega oktobra organizirali lov in zadnji pogon na lovski trimeji z zborom pri *Perkovem križu* pod znanim turističnim krajem Areh na Pohorju.

Prvič so se zbrali leta 1974 in prvo srečanje je ostalo vsem

obeležje smo slavnostno odkrili na petem Srečanju leta 1979.

Vsako leto je gostiteljica lovskega lova/srečanja druga LD, ki poskrbi tudi za malico, dobro kapljico in lovorov venec, ki ga po pozdravu lovini položimo na spominsko obeležje.

Vsaka LD lovi pravzaprav v svojem lovišču, zberemo pa se pri Perkovem križu, najpogosteje med 11.30 do 12.30.

Najprej položimo lovino, nato je pozdrav lovini, zatem pa v spremstvu vseh treh praporov položimo venec na spominsko obeležje. Sledita govor starešine gostiteljice in podelitev spominskih daril, ki jih LD gostiteljica podari prisotnim lovcem iz vseh treh LD.



Foto: A. Ivančič

Pozdrav lovini pri Perkovem križu. Med letos uplenjenimi divjimi prašiči so bili spet črno beli, ki kažejo znake križanja z domačim prašičem.

udeležencem v prelepem spominu. Takratni dogodki z zadnjega pogona so prišli na ušesa tudi lovskim prijateljem iz drugih LD, ki v oktobru radi slišijo: »*Te lahko povabim na lov k Perkovemu križu?*«

In kako je nastala ideja o srečanju? Vsi trije tedanji starešine so bili med vojno udeleženci boja proti okupatorju. V bližini zbornega mesta zdajšnjega srečanja je bila med vojno, po prihodu XIV. divizije na Štajersko, kurirska javka, kjer so si kurirji izmenjavali pošto in jo prenašali naprej v svoje enote. V neposredni bližini srečanja pa je 9. 9. 1944 padel v zasedo partizanski kurir **Franc Predan - Marko**, ki je padel za svobodo.

In ker se je srečanje »prijelo«, smo se v vseh treh LD dogovorili, da bomo lovci v spomin padlemu kurirju postavili spominsko obeležje, na katerega vsako leto delegacija vseh treh LD položi spominski venec. Spominsko

Po tem delu srečanja se začne »zadnji pogon«, ki traja kar pozno v popoldne.

V štiridesetih letih smo imeli na teh lovih vse vrste vremena: bile so lepe, tople in sončne nedelje, drugič je bilo kot iz škafo, spet naslednjič je bilo mrzlo, tudi snežilo je že. Toda nobeno vreme nas ni zadržalo, da ne bi imeli zadnjega pogona.

Pa lovina? Včasih, ko se nas je na lovu zbralo okrog dvesto lovcov, pozdrav lovini ni bil potreben, nekajkrat pa nam je bila Diana naklonjena in smo se poklonili tudi do devetim lisicam, drugič devetim divjim prašičem in še kateri zvitorepki zraven.

In letos? Na svojo desno stran, z levo navzgor, smo položili sedem ščetinarjev in dve zvitorepki. Na vzhodnem delu Pohorja že nekaj let pogosto položimo k pozdravu lovini mešančice, belo črne divje prašiče. Tudi na letošnjem srečanju so bili uplenjeni trije črno beli ščetinarji, najmanj dva taka pa sta



Stojnica LZ Koper, kjer so obiskovalcem nasvete in informacije delili Viktor Pucer, Franko Germanis in Fabio Steffe.

odnesla zdrave ščetine. Lani je bil v lovišču LD Hoče uplenjen črno bel merjasec, star najmanj tri leta, ki naj bi bil po mnenju nekaterih lovcev »oče« letos uplenjenih mešančkov. Zadali smo si nalogo, da bomo poskusili vse črno bele ščetinarje upleniti čim prej.

Lani je bila gostiteljica srečanja LD Fram. Slavnostni govornik je bil starešina **Milan Ačko**, ki je pred začetkom pozdrava lovini upleniteljem prašičev izročil vejice plena. Hočani so uplenili šest prašičev in zvitorepko, Framčani prašiča in zvitorepko, Diana pa je letos na cedilu pustila Šmarčane, ki žal niso imeli lovskega blagra.

Starešina Milan je v svojem govoru spregovoril o vseh enainštiridesetih srečanjih, spomnil se je tudi na naše lovske tovariše, ki lovijo že v večnih loviščih. Ostali pa so z nami, v naših srcih, saj smo z njimi preživeli marsikateri prijeten trenutek. Vse udeležence lova je pozdravil tudi predsednik LZ Maribor **Marjan Gselman**, ki se je prav tako udeležil tradicionalnega lova in srečanja. Pred položitvijo venca na spominsko obeležje je vse zbrane pozdravila predstavnica KO ZB Fram **Marija Petek Vrdev**, dogodka pa so se s svojimi prapori udeležili tudi predstavniki ZB iz Frama in Šmartnega na Pohorju.

Po prijateljskem srečanju smo si obljubili, da se bomo letos spet srečali na 42. Srečanju pri Perkovem križu, pa kakršno koli vreme že bo!

Andrej Ivančič
LD Fram

Za prvič divji prašič in lisica

Prišla je jesen in začeli so se skupni lovi. Tudi v LD Novo mesto. V nedeljo, 12. oktobra 2014, so se lovci zbrali pri lovski koči, ki se sramežljivo skriva v osonnem objemu gozda za Srobotnikom, najvišjim vrhom v straški rebri. Lovci LD Novo mesto, ki gospodarijo z bogatim loviščem, so zelo lepo obnovili svojo lovsko kočjo. Dogradili so peč za peko odojkov in jagenčkov, ki so jo nadkrili z veličastno streho. Lovcem ne bo treba več zmrzovati v hladnih in vetrovnih dneh, pred dežjem jih bo v prihodnje varoval nov nadstrešek. Drvarnica je dobila novo mesto, pokriti žar pa tudi ne bo povsem sameval. Vse to so lovci omenjene LD napravili pod vodstvom **Franca Goleta**, ki je bil tudi vodja lova na prvem skupnem lovu 2014. Lov je



Foto: B. Avbar

Za prvič divji prašiček in lisica ...

bil v izjemno lepem in sončnem vremenu in je tekoče potekal po pobočjih Srobotnika. Lovska boginja Diana je bila zelo naklonjena lovcom, ki so bili v pogonu in so videli medvedko s tremi mladiči. **Bojan Kočijaž** je uplenil ozimca divjega prašiča, padla pa je tudi manj previdna lisica. V pogonu je bila poleg divjih prašičev opažena tudi jelenjad, tudi jelen, ki je bil med njo, in se je umaknil na varno. S težavo sem se z brakirjem **Nacetom Hočvarjem**, ki je s svojim bratom **Janezom Hočvarjem** ves čas pogona požrtvovalno skrbel zame, plazil po strminah Srobotnika in zelo upehan prispel na zborna mesto k lovski koči. Tam je sledil zaključek lova s pozdravom lovini in zakusko. Nova peč s šamotno oblogo je bila kriva, da je bil odojek več kot slasten. Po dolgem času sem se srečal s številnimi lovskimi tovariši, ki še pomnijo, kaj je »prava jaga«. Polde, Duško, Tine, Tone, Stane, Ivan, Milan, Drago, Jože in drugi ... Bojim se, da če bi skušal naštet vse, bi koga lahko zgrešil. Posebej lahko pohvalim **Toneta Pavliča**, gradbinca, ki je izdelal odlično strešno konstrukcijo pri lovski koči, ki bo še desetletja služila lovcom. Vsi skupaj pa smo se med pogovori in druženjem spomnili na člana LD Novo mesto, dr. **Dušana Groma**, ki je sploh najstarejši član lovske družine. **Dušan Grom** (1920), priznani doktor medicine, otolarinolog, nekdanji profesor na Medicinski fakulteti v Ljubljani, je izjemna osebnost, ki je vzor in ikona članov LD Novo mesto. Je edini, ki se še je spominja zgodovine lova v novomeškem kraju. Z njim v mislih smo bili ves čas na lovu.

Prvi skupni lov članov LD Novo mesto je minil brez zapletov in nesreč; potekal je organizirano in vzorno, kot to znajo samo novomeški lovci.

Bojan Avbar

Tradicionalno srečanje LD Zeleni Vrh - Vuzenica in LD Orlica - Vuhred

Začetki teh srečanj segajo v Zosemdeseta leta, ko sta se vodstvi LD Zeleni Vrh in LD Orlica dogovorili o sodelovanju in izmenjavi lovov. Na prvem lovu sta LD delovali še pod

ci začeli zbirati pred Gostiščem Prod nar že po sedmi uri. Prijazna lastnika gostišča sta nas, kot je v navadi, pred srečanjem pogostila z orehovo in rozinovo potico, kavo in čajem.

Po okrepčilu, ki nam je zelo prav prišlo, sta lovovodji **Tone** in **Peter** sklicala lovce v zbor. Peter je pozdravil zbrane in se gostiteljema zahvalil za pogostitev. Pohvale vredna je bila tudi udeležba lovcev, saj se nas je na tem lovu zbralo okrog šestdeset. Povedal nam je tudi, kje bomo lovili (Pokrško, Vrhovsko, Poberško in Hartmanovo) in nam naposled zaželel varen in uspešen lov ter dober pogled.

Za njim je besedo prevzel Tone, ki nas je seznanil, kaj bomo lovili: srnjad – mladiči obeh spolov, telesno slabše srne, divji prašič – vsi starostni razredi, razen vođeče svinje. Pri jelenjadi pa je bil bolj previden. Ker za naše območje velja pravilo, da moramo od jelenjadi upleniti najprej netrofejno jelenjad, ki pa je še niso odstrelili, odstrel trofejnega jelena ni bil dovoljen. Mogoča bi bila uplenitev enoletnega jelenčka s šili do višine uhljev.

Razdeljeni v dve skupini smo



Foto: B. Kovarč

Pred udeleženci skupne brakade v lovišču LD Zeleni Vrh - Vuzenica lovovodja Peter izroča vejico plena uplenitelju Tončku.

okriljem LZ Maribor in spadali pod Radeljski gojitveni bazen. Po odcepitvi od LZ Maribor in ustanovitvi **Koroške LZ** pa se je ta tradicija lova še bolj utrdila.

LD Zeleni Vrh, katere gosti smo bili lovci LD Orlica letos, upravlja lovišče, veliko 4.316 ha, od katerega je 4.136 ha lovnih površin. Glavna divjad sta srnjad in gams, zadnja leta pa se v njihovem lovišču vse bolj zadržuje tudi jelenjad.

Čeprav je bil začetek lova ob osmi uri 9. 11. 2014, so se lov-

se odpravili na stojišča. Glede na letni čas bi morali biti tedaj vsaj okoliški hribi že pobeljeni, a o tem ni bilo sledu. Sonce je sramežljivo preganjalo jutranje meglice in dan se je prevesil v čudovit popoldan. Čeprav nam je veter malo naganjal, nam je bilo v srcih toplo ob ponovnem snidenju.

Čast prvega pogona je rešil **Jože**, član LD Orlica, ki mu je uspelo upleniti »dolgouhca«. V pogonu je bilo tudi nekaj srnjadi, a uplenitev ni uspela nikomur.

Lovski rog je naznanil konec

prvega pogona. Počasi smo se začeli zbirati na kmetiji Pobernik, kjer je bila načrtovana malica. Lastnik kmetije, tudi strasten lovec, nas je pogostil z njihovimi dobrotami in moštom, ki nam je še posebno prijal.

V imenu vseh lovcev se zahvaljujem za gostoljubnost in prisrčen sprejem ter pogostitev.

Po okrepčilu in prijetnem klepetu o poteku prvega pogona je lovski rog naznanil drugi pogon.

Lovci, ki so nam bila dodeljena stojišča, le-teh še nismo dodobra zasedli, ko so se že oglasili prvi streli. Kasneje smo imeli kaj videti. **Milanu** in **Ivanu** je uspelo upleniti »zvitorepko«, **Branko** in **Tonček** pa sta uplenila vsak po glavo srnjadi.

Pozdrav lovini je potekal pred njihovim lovskim domom. Lovovodja Peter je upleniteljem velike divjadi izročil vejico plena in čestital k lovskemu blagru, vsem drugim pa se je zahvalil za discipliniran in uspešen lov. Posebna zahvala je bila namenjena tudi vodji gonjačev **Boštjanu**, saj brez njihove pomoči ne bi bilo toliko lovine.

Zadnji pogon se je nadaljeval v prostorih lovskega doma, kjer so nas postregli z okusno pečenko, ki je še kako prijala po uspešnem lovu.

Ker je datum lova sovpadal s praznovanjem svetega Martina, si vozniki le nismo upali preveč pogledati v kozarec. Starešina LD Zeleni Vrh se je spomnil, da je med nami tudi en **Martin**, član LD Orlica. Čestital mu je v imenu vseh lovcev ter mu zaželel še veliko lovskih užitkov na jesen življenja. Prijetno druženje smo

sklenili s pesmijo Kol'ko kapljic tol'ko let ...

*Bogdan Kovač - Danč
LD Orlica - Vuhred*

Lovske tovarišice uživale v Čagoni

V prekrasem jesenskem vrenju je bil organiziran že 41. tradicionalni lov z ženami, ki ga je v lovskem revirju Čagona organizirala LD Dobrava. To je bila hkrati zadnja letošnja prireditev v okviru praznovanja 60-letnice te LD. Lova so se udeležile lovske tovarišice, ki tudi sicer rade prihajajo med zeleno bratovščino. Med njimi sta bili tudi **Dragica Šebart** in **Alenka Kavčič**, ki sta bili skupaj s **Terezijo Senekovič**, **Adelo Neuvirt**, **Marijo Duh** in **Tinko Mlinarič** med pobudnicami za tovrstno druženje lovcev in njihovih življenjskih družic pred enainštiridesetimi leti. Lov se je začel z jutranjim zborom pri kmetiji Kovačec v Čagoni in je potekal pod vodstvom revirne vodje **Ivana Ljubeca** in pomočnikov **Antona Šamperla** in **Ivana Turčina**. Malica je bila v čebelarskem domu v Čagoni, krajši postanek pa tudi pri uspešnem vinogradniku in prijatelju zelene bratovščine **Jožetu Gregorcu**. Vsi udeleženci lova so bili na koncu zadovoljni zaradi dobre volje, ki je prevevala ves dan. Obljubili so si, da se bodo prihodnje leto spet srečali. Za nameček je bila darežljiva tudi Diana, saj so uplenili enega dolgouhca.

M. T.



Pred lovom z ženami v Čagoni (arhiv LD Dobrava)

Lovski tabor za osnovnošolce tudi na Gorenjskem

U smeritvam Lovske zveze Slovenije na področju dela z mladimi sledi tudi območna Zveza lovskih družin Gorenjske. Z organizacijo in izvedbo prvega enodnevnega lovskega tabora

vi, da našega prvega druženja z osnovnošolci nismo pripravili v naravnem okolju, pač pa v prostorih Biotehniškega centra Naklo, kjer smo poleg izvrstnih prostorskih možnosti imeli na voljo tudi sodobno učno tehnologijo in storitve iz kuhinje.

Rdeča nit tabora, ki ga je suvereno vodila predsednica Komisije za izobraževanje in lovsko kulturo



Udeleženci prvega lovskega tabora za osnovnošolce z lovskimi rogisti iz LD Selca

smo naše naravoslovno in lovsko znanje poskušali približati osnovnošolcem. Našemu vabilu se je v spremstvu svojih mentorjev odzvalo petnajst učenk in učencev tretje triade iz štirih osnovnih šol, in sicer: OŠ Poljane nad Škofjo Loko, OŠ Josipa Vandota - Kranjska Gora, OŠ Staneta Žagarja - Lipnica in OŠ Tržič.

Dejstvo, da so vremenske razmere v začetku jeseni lahko zelo negotove, včasih tudi izrazito neprijetne, je botrovalo odločit-

pri ZLD Gorenjske, lovska tovarišica **Sely de Brea Šubic**, je bila vloga lovcev pri varovanju in ohranjanju našega naravnega okolja. Že na samem začetku tabora so mladi udeleženci lahko spoznali, da je lovstvo mnogo mnogo več kot le streljanje divjadi. S kratkim nastopom so jih namreč pozdravili **Rogisti LD Selca**, čemur je s strani njihovega vodje sledila zanimiva predstavitev **lovskega roga** ter njegovega pomena pri lovu in v lovski kulturi. **Ptice uje-**



Utrinek z likovne delavnice

de, njihove značilnosti in videz, prehranjevanje in razmnoževanje ter vloga lovcev pri varovanju teh zavarovanih vrst je bila naslednja tema, ki so ji z zanimanjem prisluhnili udeleženci tabora. **Moj pes – moja in naša odgovornost** je bilo naslov vsebini, ki je prisotnim približala pomen lovskih psov pri lovu in hkrati opozorila na odgovorno obnašanje sleher-



nega skrbnika psa do živali in tudi do okolja, v katerem živimo. Predavanja je izvrstno popestrila izvedba **likovne delavnice**, v okviru katere so učenci lahko osvojili nekaj temeljnih pravil, ki zadevajo risanje živali, in se seznanili s tehniko risanja s tušem. Po svojih najboljših močeh so upodobili sovo. Za veliko večino prisotnih je predstavitev **lovskega orožja in varnega rokovanja z njim** pomenila pridobitev povsem novega znanja in hkrati tudi zmanjšanje morebitnega strahu pred njim. O rogarjih v našem okolju, torej o **gamsu, muflonu in kozorogu**, je tekla beseda v popoldanskem delu srečanja, pri čemer so učenci med drugim lahko spoznali tudi negativne človekove vplive na njihove populacije in prizadevanja lovcev za ohranitev nekaterih vrst divjadi. Kot pika na i in za udeležence verjetno najzanimivejša pa je bila predstavitev **sokolov in sokolarjenja kot oblike lova**.

V okviru programa tabora so si udeleženci med odmori lahko ogledali razstavljeno lovsko opremo in pripomočke ter lovsko



Ob 60-letnici LD Mislinja smo praznovali jubilej naših 80-letnikov. Med njimi je tak častitljiv jubilej praznoval **Ivan Lekše**.

Ivan se je rodil 29. 10. 1934 na Zajčevi domačiji v Šmartnem pri Slovenj Gradcu. Po končani osnovni šoli in nižji gimnaziji so mu starši omogočili šolanje na srednji gozdarski šoli v Ljubljani, ki jo je leta 1955 tudi uspešno končal. Nadaljnji študij je nadaljeval na VEKŠU in ga v 80. letih tudi končal.

Leta 1955 se je zaposlil kot pomočnik vodje gozdarskega obrata v Mislinji. Po letu službovanja je odšel na enoletno služenje vojaškega roka v Zadar, kjer je uspešno končal šolo za rezervne oficirje. Po odsluženem vojaškem roku se je vrnil na gozdarski obrat v Mislinjo in sprejel delo referenta za pridobivanje lesa. Leta 1963 se mu je ponudila možnost zaposlitve na Komiteju politične organizacije v Občini Slovenj Gradec, ki jo je opravljal do leta 1967. Nato se je ponovno zaposlil v gozdarskem obratu v Mislinji. Leta 1975 je postal vodja oz. direktor gozdarskega obrata in ga vodil do upokojitve leta 1995. Velik osebni delež je prispeval v osamosvojitveni vojni za Slovenijo, ko je bil pomočnik komandanta TO, Območja za Koroško v Slovenj Gradcu.

Rad je opazoval lepote narave, tako mu je bilo tudi lovstvo zelo blizu. Ivanova vzornika sta bila njegov oče in brat, ki sta ga navdušila za zeleno bratovščino. Lovski izpit je opravil že leta 1954 med šolanjem na gozdarski šoli, med nas lovce pa se je včlanil leta 1972. Zaupane so mu bile različne funkcije, ki jih je vestno opravljal, velik delež pa je prispeval tudi pri gradnji novega lovskega doma v Završah. Opravljal je naslednje funkcije: od leta 1979 do 1989 je bil predsednik disciplinske komisije, funkcijo kronista je opravljal od leta 1989 do 2009, komisijo za priznanja in odlikovanja pa je vodil od leta 2001 do 2005.

Za trud in uspešno delo je Ivan Lekše prejel številna priznanja LD Mislinja, LZS pa ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in mu podelila jubilejni znak za štirideset let članstva v lovski organizaciji ter zlati znak za lovske zasluge.

Dragi Ivan, vedno smo bili ponosni nate, saj si v lovski družini znal umirjati strasti in vnašati zdrav duh med člane. Ob tvojem 80-letnem jubileju ti želimo še obilo zdravja in dobrega počutja. Naša želja je, da bi se še dolgo srečevali v lovski koči in skupaj spili kozarček.

LD Mislinja – J. S.

literaturo in se z izkušenim in vsestransko razgledanim lovcom pogovorili o lovskih šegah in navadah. Poleg tega so učenci in učenke prejeli promocijsko pisno in slikovno gradivo s področja lovstva ter spominske čepice, njihovi mentorji pa tudi plakate z motivi ptic in divjadi, živeče v našem naravnem okolju.

Udeleženci, katerim je bil tabor namenjen, so v kratki anketi po-

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

90-letnico

Anton Bosilj, LD Boč na Kozjaku
Rado Vojko Pohar, LD Radeče
Franc Hrovatič, LD Ponikva
Franc Hruševar, LD Raka

85-letnico

Ludvik Gomboc, LD Slovenj Gradec
Ivan Jenko, LD Tuhinj in LD Krvavec
Franc Kos, LD Zabukovje
Ivan Kromar, LD Dolenja vas
Pavel Pivk, LD Idrija
Miroslav Plos, LD Lož, Stari trg
Maksimiljan Polanec, LD Pernica
Anton Pušavec, LD Dobrča
Martin Remic, LD Dreta, Nazarje
Viktor Troha, LD Babno Polje

80-letnico

Marjan Ahačič, LD Begunjščica
Albert Ajster, LD Krško
Slavko Boc, LD Kočevje
Anton Čanžek, LD Šmarje pri Jelšah
Jože Florjančič, LD Ruše
Aljodij Hrovat, LD Domžale
Vincenc Ivanc, LD Kozje
Viljem Ignacij Jereb, LD Borovnica
Jože Kalan, LD Mala Gora
Ivan Keblič, LD Vojnik
Vasja Klavara, LD Trnovski gozd
Adolf Kovač, LD Hrastnik
Frančišek Lukanič, LD Sorško polje
Dušan Lukman, LD Plešivica, Žužemberk
Niko Marn st., LD Brestanica
Vincenc Medved, LD Jelenk
Matija Orešnik, LD Peca, Mežica
Jože Pogačnik, LD Jelovica, Ribno
Maks Prelovšek, LD Mengeš
Viktor Rebernak, LD Šentlambert
Vladimir Štampahar, LD Vinica
Anton Vrbnjak, LD Videm ob Ščavnici

75-letnico

Gelindo Bernik, LD Anhovo
Jurij Brozovič, LD Vinica
Janez Čufer, LD Bohinjska Bistrica
Enver Dizdarevič, LD Mirna
Jožef Dover, LD Slovenske Konjice

Viktor Drnovšek, LD Zagorje
Anton Kodrič, LD Dobova
Davorin Kogej, LD Rakek
Jožef Košuta, LD Lijak
Janko Kragl, LD Veliki Kamen
Anton Kukovec, LD Markovci
Otmav Lavuger, LD Duplek
Edvard Lenarčič, LD Rakek
Marjo Mišigoj, LD Dobrovo
Anton Perpar, LD Dobrnič
Vincenc Petelin, LD Lož, Stari trg
Jože Podpečan, LD Smrekovec, Šoštanj
Ivan Slobodnik, LD Metlika
Janez Šafarič, LD Videm ob Ščavnici
Ignacij Šoštarčič, LD Juršinci
Jožef Utenkar, LD Istra, Gračišče
Franc Vajksler, LD Slovenj Gradec
Jožef Vogrin, LD Pišece

70-letnico

Ludvik Berden, LD Prosenjakovci
Franc Bukovec, LD Križevci pri Ljutomeru
Janez Dovžan, LD Dovje
Vincenc Fevžer, LD Loče
Alojz Frece, LD Kozje
Albin Haler, LD Brezovica
Vincencij Ilenič, LD Dragatuš
Anton Intihar, LD Tomišelj
Anton Koprivšek, LD Dobrepolje
Jožef Krpič, LD Grad, Kuzma
Aleksander Lepoša, LD Mlajtinci
Ernest Lubej, LD Kapla
Zoran Majstorovič, LD Laze
Edvard Mazej, LD Loče
Franc Merlak, LD Cigonca
Vincenc Perdec, LD Trstelj, Kostanjevica
Franc Peternelj, LD Sorica
Jože Plimon, LD Dravograd
Anton Prosen, LD Kozleak
Maks Rakovnik, LD Loče
Franc Rudolf, LD Hotedršica
Zrnoglav Skubin, LD Dobrovo
Erna Slak, LD Otočec
Feliks Slavič, LD Radenci
Anton Šmit, LD Vransko
Anton Valenčič, LD Žabnik, Obrov
Stane Verdev, LD Velenje
Željko Vidakovič, LD Gaberk, Divača
Marjetka Milena Volarič, LD Laze
Anton Volmajer, LD Kungota
Bojan Završnik, LD Šentjošt
Anton Županc, LD Senovo

Vsem jubilentom iskrene čestitke!

* Po podatkih, ki so nam jih posredovali tajniki LD na članskih seznamih!

srečanja kljub temu terja znatna finančna sredstva, ki jih bo v prihodnje za delo z mladimi treba zagotoviti v lovskih proračunih. Da bo odločitev lažja, se vprašajmo, koliko smo v ta namen primerjavi z lovsko kulturo, lovsko kinologijo, lovskih strelstvom v lovskih družinah prispevali doslej? Razen redkih izjem – zelo malo ali skorajda nič!

Marko Mali



Bobri tudi že na Goričkem!

Opovrnem pojavljanju evrazijskega bobra (*Castor fiber*) v Sloveniji se je v naši reviji že pisalo, tokrat pa s fotografijo potrjujemo njegovo navzočnost tudi tik pod najsevernejšo točko naše države, na Hodoškem jezeru na Dolenskem potoku na območju LPN Kompas - Peskovci.

Evrazijski bober je bil v naših krajih iztrebljen najpozneje v 18. stoletju. Sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja so ga naselili v hrvaški Posavini. Naselitev je bila očitno uspešna, saj se v zadnjih letih še množijo znamenja njegove prisotnosti tudi v naših rekah iz porečja Donave. Zasedli so ga doslej – po mojem, najbrž ne povsem popolnem vedenju – v Krki, Savi, Dravi, Muri ter v nekaterih pritokih, tudi na območju Bele krajine in morda še kje.

Odkritje na Hodoškem jezeru, to je manjša akumulacija, me je vendarle presenetilo, zlasti zato, ker je bila njegova najverjetnejša pot do tam od Mure po veliki Krki in nato na Hodošu v Dolenski potok, kar je približno 40 ali 50 km daleč! To so namreč majhni vodotoki, Krka je komaj malce večji potok, njen pritok Dolenski potok pa je tako ali tako dolg vsega nekaj kilometrov. No, pozneje sem

izvedel, da ga na madžarski strani Krke, torej nizvodno, opazujejo že nekaj let.

Mogoče je tudi, da je novega starega gosta premamilo letošnje vodnato leto. Tudi fotografije, ki sem jih posnel v začetku novembra, kažejo, da sledi njegovega dela, to je podrte vrbe, debeline kakšnih 20 cm, niso bile čisto sveže. Potem ko je debla obglodal in spustil krošnje v vodo, se je gladina med enim od jesenskih deževij dvignila in jih začasno prekrila, pred mojim obiskom pa je voda spet upadla.

Mogoče, a manj verjetno je, da bi glodavski obiskovalci pri-

šli iz Rabe, ki teče severno od omenjenih krajev in se v Donavo izliva na severozahodni Madžarski pri kraju Győr. Tudi v Rabi so namreč Madžari že opazili bobre. Za vidro je znano in izpričano, da gre tudi čez gorske prelaze v druga porečja. Morda tudi bober kdaj »prepešači« kakšen hribček?

O sledeh bobrov so že pred časom poročali tudi iz Ledavskega jezera, kamor jih je skoraj zagotovo zaneslo iz Mure po Ledavi navzgor.

Kakor koli že, na Goričkem je zabeležena nova živalska vrsta. Lahko le ugibamo, ali je bil le priložnostni obisk ali pa se bodo

taki pohodi ponavljali. Za stalno naselitev je najbrž manj verjetnosti – ali pa nas čaka še kakšno presenečenje? Dejstvo je, da so v teh krajih nekoč živeli bobri, čeprav jih v ljudskem spominu in izročilu ni več. Je pa besedni koren za bobra v madžarskem jeziku enak kot za ime kraja Hodoš! Ali so jih lovili tudi zaradi krzna ali so jih pokončevali zgolj zato, ker so bili »škodljivci«, pa ni znano.

Štefan Kutoš

Rezbarije Staneta Novaka

Zanimiva in likovno vsečna so zrezbarska dela v lesu, plastike **Staneta Novaka** iz Trebnjega na Dolenjskem, člana Društva slovenskih rezbarjev in večkratnega razstavljalca trebanjske likovne galerije. Ko sem si ogledal njegovi leseni skulpturi, kipa **sv. Huberta**, zaščitnika lovcev in divjadi, in sv. Bernarda iz Mentone, redovnika, sem menil, da je tega umetnika, ki upodablja tudi lovske elemente v lesu, treba omeniti tudi v Lovcu, čeprav njegovi kipci sv. Huberta iz orehovega lesa krasijo že marsikateri lovski dom na Dolenjskem.

Medtem ko zgodovino sv. Huberta že poznamo (glej fotografijo Novakove skulpture), zapišimo,



Foto: S. Kutoš

Podrta in obglodano deblo vrbe na Hodoškem jezeru je kazalo na znake bobrove prisotnosti.

da se je **sv. Bernard**, ki ga je prav tako upodobil v lesu, rodil v začetku 11. stoletja v plemiški družini na območju italijanskih Alp. Ta svetnik je znan po tem, da je visoko v Alpah, nad dolino Aoste, na visokem gorskem alpskem prelazu obnovil dotrajan razpadli samostan, ki so ga kasneje poimenovali po njem. Prelaz in samostan poznamo in ga uporabljajo še dandanes. Redovniki so v slabih vremenskih razmerah pomagali oslabeledim planincem/popotnikom in izgubljenim v gorskem svetu, v metežih, plazovih, ob zdrsih. Najbolj znano pa je,



Lesena rezbarija: Stane Novak – sv. Bernard (višina 70 cm)

da so vzrejali veliko pasmo psov bernardincev, ki so jih izšolali in usposobili za iskanje ljudi, ki so v gorskem svetu zašli v težave, se izgubili, ponesrečili. Verjetno smo že vsi videli fotografije teh psov, ki so ponesrečencem nosili »krepilni« napitek v sodčku, ki so ga ponesrečencem nosili privezanega na ovratnico pod vratom.

Poslanstvo in nudenje pomoči v gorah na tak način sta gorskim popotnikom v gorskem alpskem svetu velikokrat rešila življenje. Zato tudi nekateri gorski lovci častijo sv. Bernarda, ki je bil izrazito izjemno socialno usmerjen in dejaven, in ga izbrali za svojega zaščitnika in varuha. Za svetnika ga je razglasil papež Pij XI. leta 1923, ki je bil tudi sam vnet obiskovalec in častilec gora. Tudi papež je spoznal gorske nevarnosti in se zavedal, kaj pomeni pravočasno nudenje pomoči ponesrečenim in izgubljenim v gorah.

Verjetno ima Novak v svoji rezbarski delavnici še kakšne za-



Foto: F. Ekar

Lesena rezbarija: Stane Novak – sv. Hubert (višina 70 cm)

nimive kipece z lovsko tematiko ali divjadjo, zato bi ga bilo dobro obvestiti, da imamo na Lovski zvezi Slovenije primeren razstavni prostor, kjer bi lahko postavil na ogled tudi svoja umetniška rezbarska dela. Za moj, verjetno pa še za marsikateri okus so njegova umetniška rezbarska dela zelo všečna.

F. Ekar

V parku Risnjak je preža namenjena turistom

Ko sem v Narodnem parku **Risnjak** zagledala nenavadno veliko prežo na visokih kolih, sem vprašala vodnico po učni poti, ali je namenjena lovcem za skupinski lov. Brž me je popravila, da je to opazovalnica za obiskovalce. Najbolj vneti ljubitelji divjadi si



Foto: A. Podbevšek

Lična opazovalnica nad jaso, kjer se živali zadržujejo zgođaj zjutraj.

lahko prinesejo s seboj spalne vreče in tam prenočijo, da ujamejo jutranjo zarjo, ko se živali v miru sprehajajo naokoli, tudi pod opazovalnico, kjer jih čaka koruza, predvsem pa solnica. Tako smo na blatni poti lahko preverjali, katere živali so se tisto noč prišle pokazat opazovalcem, saj so za seboj pustile sledi. Svoje mačje tačke je pokazal tudi mladiček risa v spremstvu svoje mame. Zraven so se »slikali« še nekateri parkljarji in volk. Medveda ni bilo. Park Risnjak se razteza na 6.250 hektarih, vse do izvira reke Kolpe in Snežnika. V njem veljajo stroga pravila obnašanja, ni dovoljeno nabirati gob ali drugih gozdnih sadežev, ni dovoljeno lomiti vej ali trgati cvetja, zaželeno je mirno hoditi brez kričanja in najbrž tudi prepevanja. Ta naravni rezervat je kot hotelska soba z napisom na kljuki »Ne moti!«.

Vsako sedmo leto mana za čebele

Narodni park ima za seboj že šestdesetletnico obstoja. Tako

rastejo tam v nebo štrleča drevesa, zlasti stoletne jelke. Učna pot šteje dvajset postaj z razlagami o rastlinstvu, živalstvu in geoloških posebnostih. Med drugim lovijo meteorno vodo in proučujejo kakovost zraka. Kot je povedala vodnica Sanja, pogosto zaznajo onesnaženje s kemikalijami, prinesenimi z vetrovi iz industrijskega predela Italije. Ob poučni poti so postavili drvarske kočice, zasilna lesena zavetišča za gozdarje, pa kope za pripravljanje oglja, včasih ptičje valilnice, kamor se večasih naselijo vereverice ali polhi. Zanimiva je solnica v obliki stebra, na katerem je sol, ki se staplja ob dežju ali zaradi toplote in počasi teče navzdol. Tako se divjad vsak dan najde dobrodejnih mineralov. V parku je posebnost drevo, neke vrste jelka oziroma tamariska s sadeži, podobnimi semenom koriandra, ki izločajo nekakšno smolo ali vosek, ki se staplja na soncu, okus pa ima medu in je zdravljen za oči. To snov, z imenom mana, omenjata Biblija in Koran. To naj bi bila



Tabla pred vhodom v nacionalni park

hrana, ki jo je Bog ali Alah pošiljal z neba Izraelcem med eksodusom po puščavi iz Egipta v zdajšnji Izrael. Mana je odlična paša za čebele, zato v času medenja tamariske čebelarji pripeljejo svoje panje v narodni park.

Nadloga so le divji lovci

V parku pravijo, da izletniki niso množični: »Pogrešamo tuje turiste, ki jih avtocesta v dolini prehitro odpelje k morju in se neradi ustavljajo vmes,« so malce potarnali v penzionu narodnega parka v Crnem Lugu, znanem po dobri hrani iz divjačinskim mesom in jagnjetino. Po drugi strani pa je res, da si uprava parka niti ne želi množic. Živali potrebujejo mir.



Solnica, okrog katere je vse potacano, in obiskovalci potem ugibajo, katere živali so se tam razvrščale za lizanje soli.



Poslikano stojalo z medvedom, volkom, risom in lisico tik pod opazovalnico, menda za okras, a včasih tam diši tudi po slastni koruzi.

Imajo ga ponoči, saj park zapirajo. »A tedaj se naše skrbi še povečajo, kajti na delo pridejo divji lovci, ki jih nobena kazen ne ustavi,« mi je povedal eden od čuvajev Risnjaka, ko sem ga povprašala po risih in hkrati povedala, kako so te krasne mačke pri nas na robu izumrtja. Tudi na Hrvaškem jih je vse manj; zdaj naj bi jih v Gorskem Kotarju živelo okrog trideset. Prvi vzrok njihove smrti so strelji divjih lovcev, drugi je pomanjkanje plena in tretji parjenje v sorodstvu. Tudi kakšen medved pade pod nezakonitim strelom, vendar se njihovo število ne zmanjšuje, občasno pa povzročajo nevšečnosti, ker stikajo za hrano v bližini naselij. Kot pri nas.

Sicer pa je Park Risnjak samo del gorate in gozdnate pokrajine Gorski Kotar, kjer so že od nekdaj bogata lovišča tudi z zvermi. V Brodu na Kolpi je zanimiv Kaštel zrinjskih plemičev, zgrajen sredi 17. stoletja. V njem je stalna razstava o gozdarstvu, lovstvu in ribolovu. Posebno razkošne so lovske trofeje nekdanjih lastnikov

gradu, ki jih je podaril nek zbiralec iz Zagreba. Poleg tega se Kaštel lahko pohvali tudi z razstavo o zgodovini dvorca, njihovih vladarjev in mesteca Brod na Kolpi.

Albina Podbevšek

Lovka Maja - ponos belokranjskih lovcev

Okdar so se začeli v začetku lanske pomladi občni zbori belokranjskih LD, članicah **ZLD Bele krajine**, in po končanih zaključnih lovskih izpitih se o **Maji Brunskole**, mladi lovki iz LD Suhor, na sončni strani Gorjancev, zelo veliko govori. Upal bi si trditi, da je največkrat omenjena lovka v Beli krajini.

Na občnem zboru **LD Suhor** jo je starešina omenil kot mlado lovko, ki je 23. maja 2014 z odliko opravila lovski izpit. Po koncu občnega zbora je bil predviden lovski krst za dve lovki te LD: **Tino Badovinac** in **Majo Brunskole**. Obe sta namreč že uplenili veliko divjad in sta morali biti zato temu primerno krščeni v okviru lovskih tovarišev. Obe, Tina in Maja, sta uplenili srnjaka. Obe že v prvem lovskem letu v spremstvu svojih mentorjev. In obe sta se tudi odlično izkazali na zaključnem lovskem izpitu.

Toda to je bil šele prvi korak Majine začetne lovske kariere, dekleta, ki pomeni četrto generacijo lovcev v družini Brunskole in ki nadaljuje njihovo tradicijo.

Le malo za tem je Maja uplenila še zelo zanimivega srnjaka »gumbarja«. Zaveda se zanimivosti take trofeje, čeprav ni tako velika, da bi pokrila velik del stene v dnevnici sobi. Naslednja njena trofeja je bil divji prašič lanščak, teden kasneje pa še lep lisjak. Tudi ta trofeja že pravilno ustrojena in lepo obdelana visi na zidu lovske sobe. Lani 28. septembra je v spremstvu **Cveta Skoka**, lovca in starešine LD Banja Loka, uplenila jelena – nepravilnega osmeraka. Uplenila ga je na zalazu v gozdu, ko ji ga je vodnik privabil z rukanjem na rog – rukalo. Maji zato ta uplenitev pomeni še toliko več.

V petek, 17. oktobra 2014, ob 19.30 je Maja v lovišču svoje matične LD Suhor uplenila 65 kg težkega medveda. Bil je sam na krmišču. Lovec **Janez Klemenčič** ga je že dlje hranil s koruzo in je redno prihajal. Po odobritvi odstrela Maji je bilo dogovorjeno, da jo bo na lov nanj vodil prav on. Janez, med lovci imenovan tudi Johan in obenem nekdanji stare-

šina te LD, jo je poklical na lov. Pozno popoldne sta že sedla na visoko prežo v revirju Beškera nad vasjo Sela, ki leži nekako v sredini lovišča LD Suhor. Nista ravno predolgo čakala na njegov prihod. Ko ji je Johan potrdil, da je to pravi medved, je lovka streljala zbrano, brez podrtavanja rok zgrabila puško in natančno pomerila. Medved je bil zadet v srce in našla sta ga mrtvega po osemdesetih metrih. Brez zadržka se mu je lovka poklonila in se

gospodarja LD Suhor **Matije Brunskoleta**, ki je obenem tudi Majin oče. Povedal je, da je v Majo verjel vse od začetka, že od njenih zgodnjih otroških let jo je vzgajal v lovskega duha, saj je ves čas od otroštva kazala veliko volje in ljubezni do lova. Po pradedu Matiji, dedu Slavku, očetu Matiji je Maja zdaj predstavnica četrte generacije lovcev v družini Brunskole.

Zbralo se nas je vsaj dvajset povabljenih. Med nami je bil



Foto: T. Vrščaj

Maja z vodniki ob prvem uplenjenem jelenu



Ob uplenjenem divjem prašiču in v očetovem spremstvu

zahvalila boginji Diani za velik lovski uspeh. Veselju ni bilo ne konca ne kraja.

Prvi, ki se je odzval na obvestilo o velikem lovskem blagru, je bil strokovni tajnik ZLD Bele krajine **Tadej Burazer**, kmalu za njim pa še **Miran Bartol** iz ZGS Kočevje. Skupaj so opravili predpisani ogled, meritve in odvzeli vzorce tkiva, nato pa napravili zapisnik o odstrelu.

Ta odstrel medveda v LD Suhor je bil prvi po več kot tridesetih letih premora. Pomemben dogodek za Majo in tudi celotno LD Suhor smo proslavili v zidnici

tudi starešina LD Suhor **Janko Klemenčič** in še nekaj članov domače LD. Med lovce je prišla tudi ponosna mama **Renata Brunskole**, ki je kar žarela od ponosa na svoji hčeri Majo in **Nastjo**. Maja ni mogla vzdržati, da se ne bi javno zahvalila za pozornost očetu in mami, ki jo pozdirata tudi v lovstvu. Enake zahvale so bili deležni njeni lovske tovariši, spremljevalec na lovu na medveda **Johan Klemenčič**, belokranjski kinolog **Tomaž Burazer**, **Martin Kraševc**, **Anton Šuklje** in **Marko Urigelj**. Zakaj prav zadnji imenovani? Ker je Maja vodnica mladega lovskega terierja, ki je pod njenim vodstvom opravil PNZ in telesno ocenjevanje. Ime mu je **Šmajser**. Ves čas so ji lovske kinologi stali ob strani in ji izdatno pomagali pri šolanju psa.

Očitno je, da se je Majina lovska kariera začela burno in je lovka na pravi poti. Tudi sicer je deklica zelo uspešno pri študiju, saj je v roku diplomirala pravo.

Ostane nam le še, da njej in vsem lovcem LD Suhor zaželimo uspešno delo in dober pogled, družini Brunskole pa vsakovrstnih uspehov tudi v prihodnje.

Toni Vrščaj,
predsednik ZLD Bele krajine

Nekaj posebnih trofej tudi v LD Negova

Kot vsako leto smo v LD Negova tudi v letu 2014 načrtovali za odstrel 110 glav srnjadi. Po načrtu smo namenili nekaj glav srnjadi za turistični lov. Tokrat je bilo v LNL določeno, da je ta številka dvanajst srnjakov. Opaziti je, da očitno kriza deluje ne samo pri nas, ampak tudi drugod. Tudi lovni turizem je očitno v upadajo. Prejšnja leta so lovski turisti uplenili bistveno več srnjakov kot v obravnavanem letu. Vsako leto se povečuje odstrel srnjadi, toda ob vseh znanih in drugih izgubah je mogoče opaziti, da srnjadi le ni več toliko, kot je bilo nekoč. Tu bi pričakoval nekoliko več razumevanja načrtovalcev, da bi bolj kot doslej upoštevali mnenje lovskih družin. Izhajam iz preprostega razmišljanja, da če srnjad ne povzroča škode, vsaj ne v takšni meri, da bi bilo problematično, ne vidim razloga za povečevanje odstrela iz leta v leto.

Lahko razmišljam tudi nekoliko drugače in si mislim: kako zelo je bilo podobno s poljskim zajcem, fazanom, vse populacije so se



Foto: F. Veberič

Letos je avstrijski gost v LD Negova uplenil srnjaka z rogovjem, ki smo mu prisodili 138,8 CIC točke (na fotografiji).

kmalu skoraj povsem zmanjšale. V LD sem oddal funkcije, zdaj sem le še lovski čuvaj. Naravo doživljam pristno, zelo rahločutno. Ne želim neprimernih in neustreznih posegov vanjo. Maščevala se nam bo. Ne upam si trditi, da se nam že maščuje ... Spomnim se, da smo leta 1970 v naši LD uplenili 390 fazanov, 180 zajcev. Lani le tri zajce in 23 fazanov ... Vprašajmo se, zakaj?

Franc Veberič
LD Negova



Srnjak s tremi vejami rogovja (na fotografiji, 124 CIC točk) je bil žrtev v prometni nesreči. Tokrat lovski čuvaj sem mu lahko zgolj skrajšal muke ...

Krst v LD Kobilje

Na skrajnem severovzhodu Slovenije zelo uspešno deluje **Lovska družina Kobilje**, v katero je včlanjenih petindvajset lovcev. Med njimi so tudi tri predstavnice nežnega spola. Dvanajstega julija 2014 je bil lovski krst tretje njihove lovke, **Jerice Ferencek**, ene najmlajših lovk v Pomurju. Letos je dopolnila šele 22 let. Njen krst,



Foto: I. Sajko

Lov je v tradiciji družine Ferencek – dedek, sin in vnukinja, mlada lovka.

ki so ga uprizorili njeni lovski tovariši, je potekal po ustaljenem običaju. Jerica je uspešno opravila pripravništvo, zato se ji je v sončnem nedeljskem popoldnevu uresničila njena želja. Krst je potekal ob prisotnosti presrečnega dedka **Emila**, ponosnega očeta **Emila**, sicer njenega mentorja in starešine LD Kobilje, in številnih lovcev iz sosednjih LD, pridružili so se jim tudi lovci iz Avstrije, Hrvaške in Madžarske. Jerica je pokazala svoj močan značaj. Uspešno je prestala vse postopke lovskega krsta in tudi »tepežkanje« zadnje plati s krstno palico. Po končanem obredu je sledilo druženje in pesmi so povezale zeleno bratovščino v eno veliko srečno družino.

Ivan Sajko

Vzrok: pomrznitev uhljev in rogljev

Na članek **Stanka Kapuna**, ki je bil objavljen v Lovcu, 11/2014, pod naslovom **Poškodba, bolezni ... (?)**, str. 594 (s fotografijo), bi želel povedati moje mnenje o glavi gamsove kože brez roglja in uhljev ter prav tako kozličeve brez rožičkov in dela uhljev.

Tudi sam imam podobno izkušnjo iz pred nekaj let, ko sem s prijateljem **Vojkom Mrakičem** iz Bovca šel na lov na gamsa v Bukovico nad Bovcem.

Upleni sem gamsovo kožo, staro trinajst let, ki ji je manjkalo velik del uhljev.

Poškodba na uhljih odrasle živali je posledica več hladnih zim oz. mokrote in nato nizkih temperatur, ki jih pospeši še veter. Mladiču lahko poškodbo uhljev in rožičkov povzroči že ena mrzla zima.

Za seboj imam več kot šestdeset let opaznanj divjadi, ki so jo tako ali drugače prizadele krute naravne razmere.

Zdravko Kosmač
LD Poljane

Novе knjige

Boris Žagar: Bohinjska znamenja

Na zavihku knjige **Bohinjska znamenja**¹ je zapisana zanimiva misel, ki bi bila lahko izhodišče za razmišljanje o tistem, o

¹ Boris Žagar: Bohinjska znamenja; samozaložba (300 izvodov); Medium Žirovnica; Žirovnica 2014.

čemer knjiga bralcu pripoveduje: »Nekatere zgodbe zaslužijo, da so povedane večkrat. /.../ Ko jih pripovedujemo, negujemo dušo ...«

Avtor v večše napisani knjigi, ki bi jo žanrsko do neke mere lahko označili za kriminalko, pripoveduje o več nepojasnjenih smrtih v hribih v okolici Bohinja. Kaj je v tem takega, da pripovedovalec skozi pripovedovanje 'neguje svojo dušo'? Morebiti je to v njegovem značaju, iz katerega je podzavestno in tudi zavestno postal kriminalist po poklicu. V njem je namreč močna težnja po razkrivanju ljudskega spomina in pozabljenje zakopanih skrivnosti; dostikrat zamolčanih. V tej njegovi značajski lastnosti je tudi ambicioznost, hotenje biti boljši od drugih, se neprestano dokazovati pred seboj in pred drugimi – česar avtor ne skriva, kar je ponekod v knjigi že skoraj malo moteče.

V razkrivanju 'zastarelih' skrivnostnih smrti, tudi ubojev in umorov, pisec izhaja iz spoznanja, ki ga večkrat ponovi. Citiram: »Naključij v življenju ni; vse se zgodi z namenom. // Ko se zgodi naslednje 'naključje', ki se poveže s prejšnjim, ti počasi postane jasno, da ima 'nekaj' načrte s tabo. // In: »Naključjem se nikoli ne mudi, da bi se razkrila.« V tem filozofskem spoznanju najde sebe in svoje poslanstvo. Usoda (določenost) ga pripelje v Zatrej, odmaknjen kot v bohinjskih samotnih strminah, »sredi ničesar«, kot sam pravi. Tam kupi podrto opuščeno gorsko domačijo – njegovega gospodarja so v ne povsem pojasnjenih okoliščinah ubili med drugo vojno. Tako avtor po tuji volji postane vnaprej določena 'lučka, ki razsvetljuje dogodke iz preteklosti'. Citiram: »Zgodilo se je po neki tuji volji, vstopilo je v moje življenje usodno.« Najprej pahljačasto osvetli smrt Vodolnjeka, prejšnjega gospodarja kupljene domačije, pušča namreč več mogočih vzrokov njegove smrti – od romantičnih, ki jih splete ljudska domišljija, do realističnih. Kot mlad in ambiciozen kriminalist na začetku kariere poklicno raziskuje še druge nepojasnjene nasilne smrti. Začne z Jazbinškom, kot ga poimenuje (njegove kosti so našli v jazbini na Pokljuki; ubit naj bi bil med drugo vojno); nadaljuje z divjim lovцем Sušnikom, ki nasilno umre v strminah Jelovice v povsem zamegljenih okoliščinah še pred drugo svetovno vojno (ubit je bil na divjem lovu – raubšicanju). Sušnik postane njegova obsednost. Citiram: »Naselil se je v moji

glavi in hoče, da ga ne pozabim.« Vzrok in način Sušnikove smrti avtor razvozlava skoraj do konca obsežne knjige, celih petintrideset let. Resnica se mu kaže postopoma: ko bi moral že spregledati, ne vidi; davni dogodki se mu razkrivajo kasneje, v jasni luči, in samo čudi se, da resnice ni razbral že prej. Ko zaslišuje priče, povsod naleti na zid; na molk, na zavajajoča priznanja in namigovanja. 'Primer' ga tako obsede, da ga v ključnih mejnih trenutkih potegne v vzporedni svet, kjer vladajo duše. Cit.: »Duše se ne starajo in lahko kadarkoli oživijo. Z mano sobivajo v vzporednem svetu resničnosti. // O vzporednem svetu vem le to, da je in da tudi on ve zame.« V ta svet mu kažejo pot mnoga znamenja (naslov knjige!); vse polno je mističnih namigovanj (Sušnikov krik iz onstranstva, ki ga sliši le on; ponavljajoče se število 35; vse ključno se dogaja v jesenskih kvatrah, ko po ljudskem verovanju ne smeš v gozd, sicer se ti zgodi kaj hudega ...). Kaj od omenjenega je že stvar parapsihologije, saj je krik ubitega Sušnika pravzaprav krik njegove duše, ki blodi na kraju uboja in išče stik z živimi. Zdi se tudi, da avtor na prefinjen način obračunava z uradno sodobno kriminalistiko, saj ironično navaja tezo, da nekateri ljudje vidijo več. Cit.: »Kriminalistika in mistika se smeta (v zadnjem času, op.) javno prijeto za roke.«

V Žagarjevi knjigi so Bohinjci samosvoje označeni. Označujeta jih, skoraj določata, besedi 'koraža' in 'klubanje' (korajža – klubovanje). Cit.: »Koliko jo (koražo, op.) Bohinjci cenijo, povedo s primerjavo: 'Koraža ni drek.' Je pa dostikrat drek v neki drugi bohinjski besedi: klubanje. Bohinjci znajo biti neverjetno trmastí, ko se postavijo zase, le da se pri tem lahko včasih prav sovražno merijo vsak izza svojega plota. Takrat klubajo iz nagajivosti, privošljivosti, maščevalnosti in še kakšne drugačne zlonamernosti ... // Hitra jeza se spremeni v dolgo zamerljivost.«

Drugače govori o Bohinjkah: »Bohinjke! // Ena bolj presenetljiva kot druga, verjetno pa vse bolj trdožive od svojih moških. Res čvrsto postavljene v tisto bohinjko okolje in pripravljene na težko življenje, ki ne prizanaša nikomur.«

Vendar tudi moškim priznava njihovo vrednost, in sicer v povezavi z divjim lovom. Cit.: »Divji lov je za Bohinj zaščitna znamka – je 'koraža' in 'klubanje' hkrati. Res je bila potrebna korajža, da so ta



nevarni posel opravljali; to je bilo hkrati klubovanje oblastem ...« In še besede enega od osumljenih storilcev uboja Sušnika: »Mi, raubšici, imamo pri sebi razčiščeno, da je prisega sveta in da jo je treba držati za ceno življenja. Tega se mora vsakdo zavedati, če hoče biti naš. Slabiče policija takoj zavoha ...«

Idealizirano je 'primerjalno' razmišljanje o skrivnem seksu in raubšicanju, ki ga morebiti beremo ob hahljanju in muzanju. Cit.: »Skrivni greh je tudi neke vrste raubšicanje. Kombinacija obojega se je morala pod visokim zvezdnim nebom visokih planin krasno dopolnjevati. Zelo prvinško je moralo biti. Moški – lovec, ki upleni gamsa, mu prereže vrat in se najprej napije vroče krvi (vzame viagro!), potem pa plen odere in prinese meso pojavi deklini, da se ji prikupi ... Ostane pri njej celo noč ...«

Šibkejša stran Žagarjeve knjige so nekateri koraki vstran od osrednje zgodbe, ko avtor vpleta še druge primere iz svoje kriminalistične prakse. S tem postaja pisanje razvlečeno, rdeča nit kot bi se zgubljala. Za primer: prav »ven štrli« podroben in že kar mučen opis obdukcije razpadajočega obešenca. Ali pa celo zadnje poglavje Dorothy, ki je samo zase zanimivo, polnokrvno, vendar se bralec vpraša, ali sodi tudi to v knjigo. Avtor nenavadno 'znamenje' vrh Vogla – ženske tangice na bukovem količku, zapičenem v tla – na pol hudomušno na pol resno poveže z nepojasnjanim izginotjem škotskega župnika Davida Foxa v bohinjkih hribih. Postavi radoživo predpostavko, cit.: »Župnik Fox naj bi šel na hrib, ki je skoraj raven Vogla in ima simbolično ime Rodica. Kraj, kjer se nekaj rojeva. Fox (lisjak) pa tudi pomeni, da ne bi smel biti čisto predvidljiv, čeprav je bil duhovnik. // Mogoče kje

živi čisto novo življenje, ki ni več duhovniško ...«

Slogovno je Žagarjevo pisanje prepoznavno – stavki so povečini kratki, sporočilno jasni; kot bi jih zabijal; kot bi se hotel tako izogniti mogočim zapletom v dolgih in zapletenih povedih, ki jih v knjigi tudi najdemo.

Moteče so nepotrebne pravopisne napake in jezikovne ter druge malomarnosti, ki bi jih bilo mogoče odpraviti pri natančnejšem pregledu korektur (zamešani naslovi dveh poglavij, recimo) ...

Če sklenem: Žagarjeva Bohinjska znamenja so več kot gola kriminalka. Treba jo je brati zbrano, tudi s svinčnikom v roki, če nimamo zelo dobrega spomina. V svoje pisanje avtor vplete sebe samega, svoja razmerja do sveta, do življenja, do okolice in do ljudi, s katerimi prihaja v stik, poklicno in tudi drugače; vpleta tudi svoja razmišljanja in spoznanja, ki iz našega realnega in preverljivega sveta segajo tudi čez – v 'vzporedni svet', za katerega pisec pravi, da ve, da je ...

Franc Černigoj

P.S.: *Interesenti lahko knjigo naročijo na naslovu: Medium, d. o. o., Žirovnica 60/c, 4274 Žirovnica. tel.: 580 50 20 ali po e-pošti: medium@medium.si. Cena knjige je 19 evrov, – 20 % popust za naročnike revije Lovec, tako da stane s popustom 15 evrov.*

Leupoldovi daljnogledi in spektivi

Leupold & Stevens je ameriško družinsko podjetje, ki načrtuje in izdeluje precizne optične naprave že več kot sto let in ima več kot šeststo zaposlenih. Ustanovljeno

je bilo leta 1907, uspeh pa gradi na predanosti do strank in z izdelavo najboljše optike za lovce, strelce ter vojsko in policijo.

Leupoldova optika je znana po neprekosljivi robustnosti in popolnoma vodotesnih izdelkih. Stoletje izkušenj prenašajo na vsak izdelan daljnogled (dvogled), spektivi in strelni daljnogled. Bili so pionirji pri izdelovanju vodotesnih strelnih daljnogledov. Vsi izdelki so narejeni v ZDA in vsak izdelek gre čez temeljite preglede in teste, ki jim v svetovnem merilu ni para. Leupold je v ZDA »št. 1« med proizvajalci optike, in sicer po kakovosti, inovativnosti in množici modelov.

Leupold ima zelo veliko izbiro daljnogledov različnih kategorij, cenovnega razreda od 129,00 do 815,00 evrov. Poleg športnih in taktičnih modelov so za nas lovce najzanimivejši lovski modeli BX-3 Mojave, BX-2 Cascades in BX-2 Acadia. Imajo pa tudi pestro izbiro spektivov cenovnega razreda od 395,00 do 3.265,00 evrov, ki so nadvse uporabna oprema za natančno opazovanje. Za več informacij se obrnite na: BENE Commerce, d. o. o., bene.commerce@bene.si, tel.: (01)517-15-17.

Daljnogled - Leupold BX-3 Mojave 8 x 42

Serijski daljnogled Mojave je lahka, ergonomske oblike in preprosta za uporabo. Konstrukcija odprtega mostička omogoča dolgotrajno opazovanje brez napora. Prevlčene prizme v kombinaciji s premazi leč omogočajo optimalno svetlost in ločljivost v vseh svetlobnih razmerah. Daljnogled je gumiran, na voljo v črni ali kamuflažni izvedbi in zelo primeren za uporabnike, ki nosijo očala. Je zelo robusten, povsem vodoodporen, polnjen z dušikom in kot vsi



Leupoldovi izdelki tako zanesljiv, da proizvajalec zanj jamči doživljenjsko jamstvo. Daljnogled stane 519,00 evrov. Mojave 8 x 42 sodi v višji kakovostni razred in je s svojo velikostjo, težo 660 g, kakovostjo in ceno za lovce idealna izbira.

Spektiv - Leupold SX-1 Ventana 15-45 x 60

Spektivi se uporabljajo za natančnejše opazovanje divjadi – predvsem trofejne. Leupoldov model SX-1 Ventana 15-45 x 60 je lahek (867 g) in ne prevelik, zato ga boste lahko radi vzeli s seboj na lov. S sistemom premazov leč omogoča odlično prepustnost svetlobe, zato boste opazovani objekt dobro videli tudi v polmraku. Spremenljiva povečava in objektiv v tem razponu sta idealna izbira za vsestransko natančno opazovanje. Spektiv Ventana sodi v začetni Leupoldov cenovni razred, toda velja za najbolje ocenjen spektiv na OpticsPlanet.com. Cena spektiva je 395,00 evrov, kar je za kakovost, ki jo nudi, odlična cena. Tudi za ta izdelek je zajamčeno doživljenjsko jamstvo.

*Predstavitvena reportaža
BENE Commerce, d.o.o.*

Resnično vodoodporna in prožna zaščita vaših rok in nog

Podjetje SealSkinz® s svojimi izdelki že več kot dvajset let skrbi za dobro počutje navdušenec nad športi v naravi – njihovi izdelki grejejo, skrbijo za udobje in varnost. Vodoodporne nogavice in rokavice imajo že legendarni status, v zelo specializirani ponudbi pa so tudi pokrivala. V programu imajo posebne izdelke za lovce, strelce in jezdece.

Inovativno škotsko podjetje

SealSkinz® se je proslavilo z izdelavo izjemnih vodoodpornih nogavic, ki so hkrati tudi udobne in dopuščajo izparevanje vlage. Nogavice so namreč izdelali iz zelo prožne trislojne membrane, ki je 100 % vodoodporna ter je nepremagljiva ovira za veter. Membrana je delno izdelana iz volne, zato je odličan izolator, presenetljivo dobro pa zaščiti tudi v vročini – pred vročino in drobnimi delci peska. V podjetju so tehnologijo prenesli tudi v rokavice in tako zdaj ponujajo vrsto modelov z zelo dobro izolacijo. Vse rokavice omogočajo preprosto delo in oprijemanje. Prav zaradi prožnosti so ti izdelki prva izbira v številnih vojaških, lovskih in alpinističnih organizacijah. Del tehnologije namenjajo tudi izdelavi vodoodpornih pokrival različnih oblik in različnih stopenj zaščite pred mrazom.

Zanimivo je, da čisto vsako nogavico in rokavico uvrstijo v hišni preskus vodoodpornosti. Delavci testirajo/preskusijo prav vsak posamezni kos, saj so prepričani, da je to edini način, da so v podjetju lahko 100 % prepričani v 100 % vodoodpornost svojih izdelkov.

V katalogu SealSkinz® boste našli še vse dodatne izdelke za zaščito vaših stopal, dlani, pa tudi glave. Vodoodporne nogavice country iz volne merino so po višini, barvi in stopnji izolacije namenjene posebej za lovce za uporabo skupaj s pohodnimi čevlji. Ponudba rokavic je ogromna – vedno je primeren legendarni model Ultra Grip, ki ponuja največji razpon uporabe, ali pa specializirane strelske rokavice s posebej oblikovanimi dlančnimi deli ter različnimi kombinacijami odprtin za prste. Tudi ponudba pokrival je široka – od klasičnega vodoodpornega klobuka do različno oblikovanih kap z vizirjem ali brez njega in z zaščito za ušesa ali brez nje.

Izdelke si oglejte na spletnih straneh: www.factorystore.si in www.sealskinz.com

*Predstavitvena reportaža
Factorystore, d. o. o.*

Elite 1,25-4 x 24

Vsi se veselimo adrenalinskih jesenskih in zimskih skupnih lovov na divje prašiče. Zadnja leta jih je v naših loviščih še posebno veliko.

Skupni lov na divje prašiče je poseben način lova, ki je le za dobre strelce z ustreznim strelnim daljnogledom. Zadnja leta so se v lovski praksi uveljavili manjši, priročni strelni daljnogledi s spremenljivo povečavo, ki so namenjeni predvsem za strelce na kratkih in zmernih razdaljah, velikokrat na zelo poraščenem zemljišču in na gibljive cilje. Največkrat so to strelni daljnogledi manjših povečav, od približno 1,25 x na dnu razpona, pa tja do 4 x ali 5 x na vrhu razpona.

Eden najboljših predstavnikov te skupine je odlični strelni daljnogled **Bushnell Elite 1,25-4 x 24**. Predstavljeni daljnogled je najmanjši daljnogled najbolj elite serije strelnih daljnogledov

jeno evropskim navadam in ima osnovno cev premera 30 mm.

Tak daljnogled je resnično idealen za gozdni lov na divje prašiče.

V temačnem gozdu in za strele na kratke razdalje lahko vklopimo rdečo piko. Spodnja povečava na daljnogledu je zelo nizka, malo več kot 1 x, zato lahko merimo z obema očesoma tako kot pri namerilniku tipa »rdeča pika«. Na tak način izkoristimo širše vidno polje, kar je zelo pomembno, ko divji prašiči skočijo čez kolovoz v neposredni bližini našega stojišča.

Z montiranjem tega strelnega daljnogleda na naše orožje se izognemo nakupu dveh optičnih naprav: strelnega daljnogleda in namerilnika tipa rdeča pika. Obenem se tako izognemo stroškom dvojne montaže, nepotrebni komplikaciji, pa tudi dvomom, kaj naj vzamemo s seboj na lov. Vse je namreč odvisno od stojišča, kjer bomo čakali divje prašiče. Tam, kjer so zaradi gostega rastlinja za strel zelo kratke razdalje, rabimo »rdečo piko«, v redkejšem gozdu za malo daljši in dobro merjen strel pa potrebujemo strelni daljnogled. **Elite 1,25-4 x 24** je odgovor za vse razmere. Tako imamo s seboj na lovu vedno tisto, kar



Model: E1224, povečava: 1,25-4 x 24, križ: 4A z rdečo piko; teža: 426 g, dolžina: 263 mm, vidno polje: 27,1 m (1,25 x)/8,7 m (4 x), izhodna zenica: 15,2 mm (1,25 x) - 6 mm (4 x)

Bushnell. Odlikujejo ga enake lastnosti kot druge vrhunske daljnogledne serije Elite. Njegovo telo je izjemno čvrsto iz kovane zlitine aluminija in titana, z vrhunsko optiko, zaščito leč Rainguard in preizkušeno odpornostjo proti udarcem.

V bistvu je daljnogled idealna kombinacija namerilne naprave tipa »rdeča pika« in strelnega daljnogleda s spremenljivo oz. variabilno povečavo, saj po želji lahko vklopimo tudi rdečo piko. Daljnogled ima evropskemu trgu namenjen križ tipa 4A, v sredini križa pa po potrebi vklopimo rdečo piko različne svetlobne moči. Tudi telo daljnogleda je prilago-

potrebujemo: strelni daljnogled in »rdečo piko« za vse lovne/strelne okoliščine.

Poleg tega bodo preizkušene lastnosti daljnogledov serije Elite prišle še kako prav. Izjemna ostrina leč serije Elite omogoča čisto in ostro sliko tudi pri majhnem objektivu daljnogleda. Presenečeni boste nad ločljivostjo podrobnosti v mračnem gozdu, ki jo omogoča predstavljeni daljnogled. Posebno v spremenljivem jesenskem vremenu bo protidežna zaščita leč Rainguard omogočila zanesljiv strel tudi v slabih vremenskih razmerah.

*Predstavitvena reportaža
Rodeoteam, d. o. o.*





Konec oktobra smo se na ilirskobistriškem pokopališču številni prijatelji in lovci poslovlili od **Antona Škabarja**, enega najstarejših lovcev v bistriškem bazenu, ki je umrl 19. 10. 2014.

V bistriškem bazenu je žalostno odjeknila vest med lovci, da našega lovca Toneta ni več med živimi. Značajnega in čvrstega Kraševca je premagala bolezen.

O Tonetu, o njegovem bogatem življenju kot lovcu, je v kratkem nekrologu nemogoče napisati vse.

Rodil se je 7. 4. 1927 v vasi Lovke na Krasu. Že kot šestnajstletni mladenič je odšel v partizane, kjer je kot borec Gradnikove udarne brigade (tudi 10. Ljubljanske brigade) dočkal svobodo in se po demobilizaciji naselil v Ilirski Bistrici. Za hrabrost in zasluge v NOB je bil tudi večkrat odlikovan.

Kot mlad mojster elekto stroke se je zaposlil v tovarni plošč Lesonin in tam dočkal tudi zaslužen pokoj. Z ženo Marico sta si ustvarila dom in imela dva sinova: Edvina in Vojka. Slednjega sta na žalost prezgodaj izgubila v prometni nesreči.

Lovci smo Toneta poznali predvsem kot člana lovske organizacije, v katero se je včlanil med prvimi, že leta 1950, v našem bistriškem bazenu. Predvsem ima Tone kot soustanovitelj LD Brkini velike zasluge za razvoj naše LD. Kot odličen organizator in vesten lovec je v naši LD izredno zaslužen tudi za uspešno upravljanje z divjadjo v lovišču. Kot odličen poznavalec lovstva in zahtevnih terenov v Brkinih in Čičariji je nesebično prenašal svoje znanje in izkušnje tudi na nas, mlajše lovce.

Bil je neutruđen delavec v lovišču in funkcionar. Kot dober poznavalec lovskih šeg in navad ter kot šegav vodja in organizator lovskih krstov je bil ob vsakem druženju ali na zadnjem pogonu vedno nepogrešljiv. Ljubil je lovsko druženje in ostajal v družbi vedno do zadnjega.

Kdo se ne spominja njegove ljubezni do slovenske pesmi in odličnega glasu, ki je ob »zadnjih pogonih« v gostoljubni, nam brkinskim lovcom prijazni gostilni v Hrušici s prijatelji odmeval še pozno v mrak!

V naši LD je opravljal številne naloge. Naj jih navedemo le nekaj: starešina LD je bil od 1954 do 1959, gospodar od 1960 do 1966, predsednik NO od 1970 do 1972, predsednik disciplinske komisije je bil od 1974 do 1976, bil je tudi cenilec škode, dolgoletni mentor številnim lovcom ter zaradi izvrstnega poznavanja lovišča nepogrešljiv vodja lovskih pogonov.

Kot predsednik gradbenega odbora je imel največ zaslug pri gradnji naše lovske koče. Vsi smo poznali njegovo tehnično izvirnost, iznajdljivost in organizacijske sposobnosti. Vse to je tudi spretno uporabljal pri gradnji lovske koče in v lovišču. Za svoje delo in prizadevanja v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in zlatim znakom. Za 60 let članstva v lovstvu je prejel jubilejni znak.

Tonetova vloga in zasluge pri razvoju lovstva bomo vedno cenili. Spomin na njegov vedri značaj, ko je znal na lovu in tudi na družjenih ustvariti veselo in sproščeno razpoloženje, ne more zbledeti. Bogastvo Tonetovega znanja je velika zapuščina nam lovcom, ki jo bomo skušali ohraniti in prenesti mlajšim lovskim rodovom. Tudi sam je v svoji družini vzgojil dva odlična lovca: sina Edvina in vnuka Tomaža.

Dragi Tone, hvaležen spomin nate bo ostal še dolgo v nas. Naj ti bo lahka slovenska zemlja!

LD Brkini – S. Ž.



Pred prvimi jesenskimi dnevi, prav pred začetkom jesenskih lovov in brakad, ko lovčevu srce zapoje ob zvonjenju brakov ali za trepete v velikem pričakanju, je semiške lovce presenetila vest, da je iz lovskih vrst 17. 9. 2014 za vedno odšel dolgoletni član **Branko Podgornik**. Bil je čil in aktiven do svojih zadnjih dni, ko je izgubil boj z zahrbtno boleznijo.

Branko se je rodil 7. junija 1930 v Rušah. Kmalu po drugi svetovni vojni je mladega fanta življenjska pot pripeljala iz rodne Štajerske v Belo krajino, kjer si je poiskal prvo zaposlitev in si ustvaril družino. Lovska kri pa ga je gnala, da se je leta 1964 včlanil med semiške lovce in že naslednje leto uspešno opravil lovski izpit. Zagnanost mladega lovca so hitro opazili in kmalu so mu zaupali številne funkcije: bil je referent za lovski turizem, lovski čuvaj (1982–1986) in mentor pripravnikom, oskrbnik lovskega doma, strelski referent (1986–1972), tajnik (1972–1982) in tudi starešina LD (1986–1988). V organih ZLD Bele krajine je bil med drugim dolga leta član izpitne komisije. Izkazal se je tudi kot dober organizator lovskih prireditev, veselje in lovskih razstav. Posebno je bil aktiven na področju lovske kinologije, za kar je prejel več kinoloških priznanj, bil pa je tudi dolgoletni vodnik lovskih psov. Veliko truda je vložil v

gradnjo lovskih domov na Vimojlu in Smuku ter kinološkega objekta na Krupi. Poseben in neizbrisen pečat pa je pustil na področju kulture; bil je ustanovitelj in član LPZ Bele krajine, začel je poučevati mlade rogiste. V Semiču je pod okriljem kulturno-umetniškega društva vodil pevski zbor, ki je štel več kot trideset članov. Za delo na področju kulture je prejel najvišje občinsko priznanje – plaketo Občine Semič. Igral je na veselicah in drugih prireditvah, s pevci in rogisti pa nastopal po Sloveniji in tudi zunaj nje. V letih 2008 do 2012 je bil član Komisije za kulturo pri LZS. Za delo v lovstvu je prejel priznanje LD Smuk - Semič, priznanje ZLD Bela krajina I. st., znak za lovske zasluge LZS, red I. stopnje LZS, leta 2006 plaketo za kulturo LZS I. stopnje.

Od Braneta smo se poslovlili na pokopališču v Vojni vasi pri Črnomlju. V spoštljiv in trajen spomin so se mu po lovskih običajih poklonili številni praporci, s pesmijo in melodijo lovskih rogov so se poslovlili lovci iz belokranjskih in sosednjih lovskih družin in ga pospremili na njegovo zadnje stojišče.

Lovske steze so se za Braneta za vedno končale. Nam, ki smo skupaj z njim stopali po njih, ostajajo spomini. Brane, hvala za vse, kar si dobrega storil za lovstvo in lovsko kulturo v Beli krajini in zunaj nje.

LD Smuk - Semič – J. Z.



Branko Mozgan je odšel, brez slovesa ... Zelo ga bomo pogrešali. 30. 7. 2014 se je ustavilo njegovo srce.

Rodil se je 7. 9. 1948 v Črni, a je večino življenja preživel v Kotljah pod Uršljo goro, med revirji Lovske družine Prežihovo. Poklicno si je že v mladosti pridobil potrebno znanje in se do upokojitve zapisal poklicu železarja v ravenski

vzmetarni. V LD Prežihovo se je včlanil leta 1969, nato opravil pripravništvo ter leta 1971 postal njen aktivni član.

Mozgan je bil med najbolj aktivnimi člani: delal je v lovišču, pri lovskem domu, na strelišču ... Najraje je prevzemal naloge, ki so bile najbliže njegovemu znanju, podkrepljene z veliko prakse v lovišču. Opravljal je naloge statistika v letih od 1981 do 1985, kinologa (od 1997 do 1999), strelskega referenta v letih od 1999 do 2001, od 2003 do 2005, od 2011 do 2014), kasneje pa je bil tudi član disciplinske komisije. V času članstva v LD Prežihovo je bil uspešen mentor enajstim pripravnikom. Bil je tudi vodnik lovskih gostov, ocenjevalec trofejev in velik ljubitelj lovskega petja, saj je bil član lovskega okteta v LD Prežihovo od maja 1995 naprej. Bil je aktiven strelski sodnik in vodnik lovskih psov. Pošten in dosleden kot je bil, je po navadi znal svetovati predvsem mladim lovcom. Bil je tudi revirni vodja revirja Uršlja gora in Podgora, predvsem pa je bil izjemen strelce, eden od stebrov mnogega leta odlične strelske ekipe LD v streljanju na glinaste golobe. Njegov dom krasi mnogo osvojenih pokalov, vitrina strelske ekipe v lovskem domu pa je polna pokalov, tudi po njegovi zaslugi.

LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in zlatim znakom za lovske zasluge, lani pa je prejel tudi jubilejni znak za štirideset let članstva v lovski družini. Koroška lovska zveza ga je odlikovala z znakom KLZ.

Bolj kot prejeta odlikovanja na lovskem kroju so Branka odlikovali njegova skromnost, lovska pravičnost ter občutek za naravo, divjad in lovsko tovarištvo. Njegova knjiga življenja se je zaprla, a njegovo delo in modrost sta trdno vtkana v temelje naše lovske družine, za kar smo mu člani Lovske družine Prežihovo neizmerno hvaležni.

LD Prežihovo - Kotlje – M. K.



Narisal: M. Semar

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Ivan Purgaj, LD Kungota,
* 26. 3. 1927, † 5. 9. 2014.

Žarko Milošević, LD Litija,
* 26. 9. 1936, † 24. 11. 2014.

Zoran Pfeifer, LD Veliki Podlog,
* 12. 12. 1937, † 4. 11. 2014.

Iztok Šturm, LD Gorenja vas,
* 6. 12. 1955, † 6. 11. 2014.

Janez Gršič, LD Vodice,
* 4. 4. 1923, † 16. 11. 2014.

Vinko Oblak, LD Škale,
* 28. 12. 1932, † 29. 10. 2014.

Pavel Vicman, LD Puščava,
* 5. 12. 1946, † 9. 11. 2014.

Selim Semič, LD Zagorje ob Savi,
* 26. 6. 1964, † 10. 10. 2014.

Edvard Prebil, LD Horjul,
* 17. 9. 1938, † 23. 10. 2014.

Silvester Vodopivec, LD Vrhe,
* 1. 1. 1928, † 25. 10. 2014.

Jakob Urh, LD Šentjošt,
* 1. 8. 1928, † 1. 6. 2014.

Franc Slabe, LD Šentjošt,
* 2. 4. 1926, † 6. 8. 2014.

Umrlim časten spomin!

Srečanje vodstev Kinološke zveze Slovenije in Lovske zveze Slovenije

Na sedežu Lovske zveze Slovenije v Ljubljani sta se 26. 11. 2014 srečali vodstvi Kinološke zveze Slovenije (KZS) in Lovske zveze Slovenije (LZS). Predstavniki obeh zvez so na tokratnem srečanju, ki je bilo prvo po izvolitvi novega vodstva KZS, razpravljali o stanju v lovski kinologiji in opredelili naloge delovne skupine obeh zvez. Delovna skupina KZS in LZS za izdelavo študije *Delovanje lovske kinologije v Sloveniji* je bila imenovana leta 2012 z namenom, da bi analizirala obstoječe stanje in delovanje lovske kinologije pri nas, opredelila ključne merljive pokazatelje ugotavljanja delovanja lovske kinologije in pripravila oz. predstavila pregled delovanja procesov.

Predsednik Lovske zveze Slovenije mag. **Srečko Felix Krope** je pozdravil vse zbrane, novizvoljeni predsednik Kinološke zveze Slovenije **Egon Dolenc** pa je dejal, da bi si pri Kinološki zvezi Slovenije želeli nadgraditi dosedanje sodelovanje. Kot glavno temo sestanka je napovedal reševanje težav zaskrbljujočega zmanjševanja števila lovskih pa-

sem oziroma vzreje psov. Poudaril je, da si njihova organizacija s pomočjo LZS želi te negativne težnje obrniti v pozitivne.

Vodstvi obeh zvez sta si enotni, da je treba podpirati vzrejo lovskih psov, saj brez nje ni lovsko uporabnih psov v loviščih. Eden glavnih ciljev mešane delovne skupine je tako povečanje števila lovskih psov. Pomanjkanje zanimanja lovcev za kakovostno vzrejo je namreč v času in denarju, ki ga ta dejavnost terja. Obe strani sta se strinjali, da bi sofinancira-

nje vzreje in šolanje rejcev lahko odpravilo to težavo. Vključiti je treba tudi lovske družine in pripraviti ustrezne razmere, da bo zanimanje za lovsko kinologijo večje, ter zagotoviti nadzor nad delom vzrejnih komisij. Vodstvi sta še sklenili, da je treba v delovni skupini dopolniti program izobraževanja za lovsko kinologijo ter se s članstvom dogovoriti glede financiranja vzrejnih komisij, vzrediteljev in aktivnosti lovsko-kinoloških društev.

Sabina Mrlak



Predsednik KZS Egon Dolenc in predsednik LZS mag. Srečko Felix Krope



Sestanka LZS in LZS (od leve proti desni): Dragan Zemljič, podpredsednik KZS, Andraž Opeka, član UO KZS, Jožica Janežič, članica UO KZS, Egon Dolenc, predsednik KZS, mag. Srečko Felix Krope, predsednik LZS, Ivan Malešič, podpredsednik LZS, Srečko Žerjav, direktor strokovne službe LZS, Janez Šumak, predsednik Komisije za lovsko kinologijo, Anton Lukančič, predsednik Komisije za gospodarsko in finančno področje.

Zgoščenka/film o lovski kinologiji - posneta za uporabo in v javnem interesu

Lovsko kinologijo kot izvorno Lvejo sodobne kinologije dobra dopolnjujeta strokovna in poljudna literatura. Toda v slovenskem prostoru je izvirno pisanje težje dostopno zaradi majhnih naklad, zaprto na policah knjižnic ali pa v video oblikah na zastarelih medijih. Marsikdaj so zastareli tudi pogledi in mnenja o metodah vzgoje in šolanja psov. Zato je bila pri nas že lep čas prisotna potreba po široko dostopnem novejšem dokumentarnem in izobraževalnem gradivu, ki bi bilo v pomoč novim vodnikom psov pri uspešni vzgoji in nato šolanju njihovih varovancev.

Posamezniki, zavzeti in srčni lovski kinologi, so se ljubiteljsko lotili snemati prizore s psi, zdaj že na sodobnejših medijskih sredstvih, v ločljivostih sodobnih televizorjev in računalnikov. Ko je **Komisija LZS za kinologijo** spomladi leta 2014 objavila razpis za snemanje filma o *Slovenski lovski kinologiji*, je nekaj lovskih kinologov z ljubljanskega območja predlagalo vodstvu Zveze lovskih družin Ljubljana, naj bi se z njihovo pomočjo prijavi na razpis. Na sestanku s predsednikom in tajnikom ZLD Ljubljana, lovskima tovarišema **Ladom Bradačem** in **Milanom Velkovrhom**, so predstavili že napisan scenarij in skupaj so se odločili ter se prijavi na razpis. Kot edini prijavljeni in deležni polne podpore in zupanja ZLD Ljubljana, da bodo nalogo dobro opravili, so se z navdušenjem lotili nelahkega dela, polnega potrebne volje, odrekanja in povezanega z lastnimi stroški. A rojeval se je dober tematski film. Na kasnejših sestankih tudi s predsednikom Komisije LZS za lovsko kinologijo **Janezom Šumakom** so se dogovorili še za nekatere spremembe in dodatke scenarija in delo na projektu je lepo napredovalo.

Na snemanjih po območjih celotne Slovenije so prevozili več kot 10.000 km. A kot so povedali, imeli so se lepo, čeprav so bili občasno pošteno utrujeni od dela. Povsod so jih tudi lepo sprejeli, zato so vsem hvaležni.

Naj je bilo zgoraj na Koroškem ali spodaj na Notranjskem, na vzhodu ali zahodu Slovenije, vedno so bili obkroženi z dobršno mero pozitivne energije, ki so

jo izžarevajo njihovi lovski psi – »filmski igralci« – in ki so jo na svoj pasji način, ki ga poznajo le srčni vodniki, prenašali na večino svojih vodnikov, ki so sodelovali pri snemanjih. Ne samo veliko posnetega materiala, tudi nova znanstva in celo tesna prijateljstva so si nabrali na teh poteh. Spoznali so marsikaj novega o psih in njihovi vzgoji ter bili presenečeni nad marsikaterim prizorom, ki si ga doslej niso znali niti predstavljati, sta povedala glavi gonilni sili nastajanja tega projekta, **Marijan Likar** in **Gregor Deržič**.

Film, ki je zdaj dokončan, je razdeljen na tri vsebinska poglavja. V prvem nas seznanja s kratko zgodovino kinologije. Nato predsednik komisije LZS za kinologijo predstavi zgodovino slovenske lovske kinologije in njeno zdajšnja organizacijo. V nadaljevanju na splošno opiše še namen in uporabo lovskih psov ter temeljno razdelitev lovskih psov po pasemskih skupinah. Osrednji del filma na zgoščenci je namenjen prav pasemskim skupinam, zato se v predstavitev predstavljajo zdajšnji predsedniki posameznih vzrejnih komisij, ki delno ali tudi celostno predstavijo delo in vse oziroma predpisane preizkušnje za najštevilčnejše pasme iz posamezne pasemske skupine. Tako predstavijo pse jamarje, goniče, krvoslodce, ptičarje, šarivce in prinašalce. Film »v živo« prikazuje predvsem raznolikost oblik, pasem in uporabe naših štirinožnih lovskih pomočnikov v Sloveniji v zdajšnjem času, zato je prav to njegova pomembna dodana vrednost lovske slovenske kinologiji. Vse je posneto v Sloveniji, nič ni uporabljenega tujega.

V zaključnem delu spoznamo nekaj osnov vzgoje in šolanja lovskih psov: od mladička do šolanja že odraslega mladega psa. Inštruktor šolanja lovskih psov predstavi tudi pasjo »malo šolo« in pravilno obnašanje lovskega psa v urbanem okolju, lahko pa si ogledamo tudi, kako so se lovci s svojimi psi učili pravilne izvedbe vaj na posameznih organiziranih območjih (LKD) tečajih poslušnosti.

V zahtevani dolžini šolske ure film ne more posredovati prav vseh napotkov za učenje določenih spretnosti, npr. kako vztrajno učiti psa, da »drži prostor«, kako pripraviti psa, da bo ptičar dobral na malo divjad, ali kako ga pravilno učiti, da bo uspešno sledil po krvni sledi. Menimo, da so avtorji na filmu dovolj zgovorno predstavili in sporočili, kje vse in kako se tega lahko učijo in



Foto: A. Strajnar

Film o lovske kinologiji, ki ga je s sodelavci posnel in uredil Marijan Likar (na fotografiji) je z licenco Creative Common že prosto dostopen na kanalu Youtube FLOV, TV-portala Forum-lov.org: <http://youtu.be/9C7-hrF7AQs> 52

naučijo lovci - vodniki. Poleg osnov lovske kinologije, ki jih morajo spoznati lovski pripravniki, pa tudi temeljnega znanja o lovske pasmah in organiziranosti lovske kinologije, menimo, da so avtorji z veliko volje in vloženega dela uspeli narediti zanimiv izobraževalni film, ki bo nedvomno zanimal tudi širšo javnost in marsikoga tudi česa naučil, v čemer bodo spoznali še kaj lovskega.

Menim, da je treba pri tem pro-

jektu posebno pohvaliti in postaviti za zgled, da so se snovalci v prid zainteresirane širše javnosti dogovorili in uskladili, da dovolijo film objaviti tudi na spletu. Menili so, da bo le tako čim bolj spodbujal nove kinologe in širil znanje, ki ga prinaša film, med vse, ki jih snov zanima. Partnerji družbe FLOV, ki so s pomočjo zavzetih kinoloških prijateljev in lovske tovarišev uresničili to nalogo, so prepričani, da bi širjenje



Foto: I. Trček

Vodno delo – prinašanje rase iz globoke vode

izobraževalnega in dokumentarnega gradiva na tak način počasi moralo postati stalnica tudi v naši lovske organizaciji. To je pomemben element našega učinkovitega približevanja javnosti; je lahko elementaren dokaz, kaj in na kakšen način lovci opravljamo naše poslanstvo na vseh področjih delovanja. Tudi tako najzgovorneje lahko dokazujemo, da delujemo v javnem interesu!

Boris Leskovic

Državni tekmi za terierje, B-preizkušnja in VUP za jazbečarje LKD Ljubljana

Nedeljsko jutranje sonce (19. 10. 2014), ki se je sramežljivo prikazalo iznad Krima na Planincu, kjer imajo lovci **LD Tomišelj** svoj lovski dom, je napovedovalo, da nas čaka sončen dan. Že od zgodnjih jutranjih ur so prihajali v tamkajšnjo čudovito naravo sodniki, vodniki in drugi ljubitelji lovskega psov. Na razpisano tekmo so vodniki prijavi kar osemnajst psov, od tega trinajst nemških lovske terierjev (NLT) in pet jazbečarjev.

Uvodno besedo je imel starosta slovenske lovke kinologije, kinološki sodnik in član LD Tomišelj, na tekmi pa kot strokovni vodja **Vinko Foršček**. Opisal je zgodovino tamkajšnje lovske družine in razložil, kako bo tekmovanje potekalo. Predvsem je poudaril, da je prijetno presenečen nad številčnostjo na tekmovanje prijavljenih psov jamarjev in zato pohvalil vse, od organizatorjev do vodnikov. Z nagovori so nadaljevali **Dejan Poljanšek**, predsednik LKD Ljubljana, **Andreja Strajnar**, vodja prireditve, **Matej Lah**, vodja sodniškega zbora, in **Jože Velikonja**, delegat KZS, ki je tudi uradno razglasil začetek tekmovanja. Oglasila se je še slovenska himna in tekma se je lahko začela. Sodniški zbor so sestavljali, **Matej Lah**, **Franc Zagoričnik** in **Mario Vlasič**.

Sodniki so natančno obrazložili vse discipline, potek tekmovanja in najavili, da bodo vse ocene javne. Prva disciplina je bila *odložljivost*, nato smo odšli na *izdelovanje krvnih sledov*. Po pravilniku za jamarje so bili krvni sledovi položeni že dan prej. Sodniki so poskrbeli, da so bile sledi čim bolj enakovredne in položene na podobnem tere-

nu. Za jazbečarje so bile sledi daljše, več kot 1000 metrov, za lovske terierje pa so bile dolge najmanj 400 metrov. Razmere za sledenje so bile odlične, vendar je kljub temu nekaj psov pri sledenju imelo težave s toplimi sledmi divjadi, ki je prečkala krvne sledove. Razveseljivo je, da je bilo kar nekaj psov prijavljenih za »pokažače«, kar potrjuje, da so vodniki s takšnimi psi morali kar precej delati. Žal pa nekaterim psom na krvnih sledovih sledenje ni uspelo in so bili izločeni iz nadaljnega tekmovanja.

Po krvnih sledovih so vodniki z nemškimi lovskimi terierji odšli na preizkušanje dela v rovu, vodniki z jazbečarji pa na šarjenje in na jazbečarje neobvezen preizkus v vodnem delu.

Delo pod površjem (v rovu) je za gledalce vedno najzanimivejše; tako je bilo tudi na tej tekmi. V glavnem so vsi psi pokazali odlično delo, vendar so sodniki vseeno določili, kdo je bil boljši med njimi. Kot organizator smo priskrbeli lisico, ki je bila zelo

Po koncu vseh disciplin se je sestel sodniški zbor z delegatom in glavnim računalničarjem **Štefanom Gorenčičem**, da uredijo vse rezultate, jih vpišejo na ocenjevalne liste, končne ocene v rodovnike in pripravijo pisna priznanja. Za ocenjevalne liste smo imeli že izdelan program, da so sodniki lahko samo vpisali svojo oceno, vse preostalo je opravil računalnik sam (izračun) in treba je bilo samo še natisniti ocenjevalne liste. Tako smo dobili pregleden ocenjevalni list in tudi natančne seštevke točk. Marsikdaj prej se je že zgodilo, da je bil kdo od vodnikov zaradi človeške napake (nepravilni seštevki) po nepotrebnem oškodovan. Temu smo se tako popolnoma izognili, zato se bomo tudi v prihodnje posluževali tega programa.

Vsi prisotni smo se zbrali za zaključek prireditve, kjer so bili uradno razglašeni rezultati.

Rezultati B-preizkušnje terierjev (uvrščenih):

1. **Fenix Ficilius**, NLT, 156



Prvovrščeni pari z jazbečarji (spredaj) in lovskimi terierji (za njimi) v družbi sodniškega zbora. Planinca, 19. 10. 2014.

1. **Gina**, resasta jazbečarka, I. n. r., 440 točk CACT, vodnik **Dejan Poljanšek**

2. **Aba**, resasta jazbečarka, II. n. r., 352 točk R., CACT vodnik **Franc Kogovšek**

Kot najboljša delovna psa sta bila posebej pohvaljena terier **Fenix Ficilius**, vodnika **Naceta Remica**, in resasta jazbečarka **Alba Dejana Poljanška**, ker sta dosegla vse možne točke.

Vodniki na ocenjevanje niso imeli pripomb, prav tako nobene ni prejel delegat KZS, ki je tekmovanje tudi uradno zaključil.

Vsem, ki niso opravili preizkušnje/tekmovanja, želimo, da bi jim to uspelo naslednjič. Vsi uvrščeni so prejeli priznanja in pokale v trajno last, prvi trije pa še pasjo hrano, ki jo je darovalo podjetje **Kočevski medved**. Posebej bi se rad zahvalil glavnemu sponzorju **Zavarovalnici Maribor**, kajti brez njihove pomoči ne bi mogli organizirati tekme. Ob tem se želimo s kritičnimi mislimi dotakniti tudi naše krovne organizacije LZS in njene Komisije za kinologijo, ki do nekaterih kažeta mačehovski odnos. Na naše pravočasne in pravilno oddane termine za državne tekme so brez vsakršnih pisnih pojasnil in brez argumentov zavrnili odobritev povračila stroškov. Vedno so prej, in to desetletja, pri Komisiji LZS za lovsko kinologijo, ki jo zdaj vodi **Janez Šumak**, odobrili povrnitev sredstev za državne tekme. Naš LKD Ljubljana je, s pisno z vlogo in v predpisanem času/roku, zaprosil LZS (KLK) za okrog 500 evrov (toliko je bilo predvidenih stroškov), pa od komisije nismo dobili niti odgovora, kaj šele denarja! Menimo, da mora stroške tekme

višje ravnati, kar zadeva stroške sodnikov in divjadi, poravnati tudi LZS. Še bolj nesprejemljivo pa je dejstvo, da ta komisija razmetava denar za nepomembne stvari, kot je sponzoriranje prapora LKD Celje, da iz namenskih sredstev sponzorira (s 1000 evri) komisijo za šolanje, ki deluje v okviru KZS, itn. Za enakovredno tekmo za jamarje, ki je bila letos pod okriljem KLPJ, in ki so se je udeležili le po štirje vodniki s psi, je ta komisija namenila okrog 3.200 evrov. Še bi lahko naštel nekaj takšnih razlik, na katere sem tudi drugače opozoril, vendar so očitno moja opozorila zgolj »glas vpijajočega v puščavi«! V LKD Ljubljana tudi ne razumemo, zakaj se predsednik LZS spreneveda in ne ukrepa, čeprav je bil o vsem obveščen. Lovci-kinologi bomo odgovorne pri LZS morali vprašati, kam gre še denar?

Posebno zahvalo izrekam vodstvu LD Tomišelj za odstop lovišča in izdatno ter požrtvovalno pomoč njihovih članov, predvsem pa **Štefanu** in **Mirku** za ureditev rofov ter birokracije, **Andreji**, obema **Jožetoma**, **Tomažu** za pomoč pri krvnih sledovih, **Milanu** za brezhibno postrežbo in tudi vsem tistim, ki jih nisem posebej omenil. **Lado Bradač**, predsednik LD Tomišelj, je na koncu izrazil željo, da bi takšna tekma postala tradicionalna. Le upam, da bomo prihodnje leto lahko spet pozdravili takšno številčnost vodnikov in lovskih psov; da bomo s ponosom in rezultati dokazali, da lovska kinologija le ne izumira, kot menijo nekateri ...

V glavnem vsi zadovoljni, eni bolj, drugi malo manj, smo se po končanem tekmovanju posvetili družabnemu delu, kjer smo si



Foto: D. Poljanšek

Uvodno besedo na državni prireditvi LKD Ljubljana za pse jamarje je imel starosta slovenske lovke kinologije, kinološki sodnik in član gostiteljske LD Tomišelj, Vinko Foršček.

primerna za to višjo raven tekmovanja, saj je bila zelo ostra in se je vsakemu psu postavila po robu. Naslednja disciplina je bila *izvlačenje*, vendar samo za lovske terierje, kajti jazbečarji nimajo zabeležene te discipline v ocenjevalnem listu.

Nekateri psi so nalogo opravili z odliko, nekaterim pa je bila ta disciplina pretrd oreh. Tekmovanje se je zavleklo v pozno popoldne, vendar nam kljub temu ni bilo dolgčas, ker se je zbralo veliko gledalcev in lovcev. Tudi uslužna postrežba gospodarja lovskega doma **Milana Korena** s hrano in pijačo je bila popolna.

točk, I. n. r., CACT, vodnik **Nace Remic**

2. **Asta**, NLT, 143 točk, I. n. r., R. CACT, **Darko Pungersič**

3. **Kana od Spišiča**, NLT, 136 točk, I. n. r., **Martin Kraševc**

4. **Gala od borca**, NLT, 128 točk, I. n. r., **Darko Pungersič**

5. **Crnja crni grom**, NLT, 138 točk, II. n. r., **Paolo Di Pascoli**

6. **Hugo hunter**, NLT, 120 točk, II. n. r., **Stanko Lihtenvalner**

7. **Gejša**, NLT, 125 točk, III. n. r., vodnik **Maks Poljanšek**

8. **Dal**, NLT, 116 točk, III. n. r., **Sebastjan Tomšič**.

VUP jazbečarjev (uvrščenih):

lahko izmenjali izkušnje. Pesem in harmoniki virtuozev na tem inštrumentu, Štefana in Mirka, so naznanile, da zadnjega pogona še ne bo kmalu konec in tako je tudi res bilo.

Dejan Poljanšek

PNZ psov jamarjev v umetnem rovu in na planem

Na Celjskem tradicija vzreje, šolanja ter lova s psi jamarji (in terierji) sega krepko v petdeseta leta prejšnjega stoletja. Pri lovskem domu na Rinki pri Gotovljah, LD Žalec, so kinologi in člani LD pod vodstvom **Ivana Rojca** zgradili umeten rov za preizkušanje dela v rovu za jamarje. Sicer je slednje terjalo tudi obnovitev, vendar v svoji funkcionalnosti služi za vsakoletne organizirane preizkušnje psov jamarjev ob prisotnosti njihovih vodnikov, ki so člani LKD Celje, in tudi preostalim kinologom – gostom iz drugih regij.

V četrtek, 4. septembra 2014, so pod vodstvom ter nadzorom **Bogdana Dolenca** opravili trening, v petek pa PNZ, ki sta jo ocenjevala kinološka sodnika **Milan Krajnc** in **Milan Udovč**. Naslednji dan, v soboto, je bila še preizkušnja v delu na planem v lovišču LD Šentjur, ki sta jo prav tako ocenjevala omenjena sodnika.

Preizkušnje naravnih zasnov se je udeležilo trinajst vodnikov s svojimi psi, od katerih je štirje



Kinološki sodnik Milan Krajnc pri ocenjevanju dela psov



Najboljši trije pari na PNZ psov jamarjev v umetnem rovu in na planem

pari niso opravili. Eden ni opravil preizkušnje dela v umetnem rovu, trije pa v delu na planem.

Ker je LKD Celje preizkušnjo pripravilo kot tekmovanje, so ob zaključku razglasili še najboljše tri »nastopajoče pare« ter jim podelili pokale. To so bili:

1. **Boris Ramšak** in nemški lovski terier **Neon Friezach** – 188 t. I. n. r.,

2. **Franc Lesjak** in resasti jazbečar **Atos** – 229 t. I. n. r.,

3. **Aleksander Hernaus** in resasta jazbečarka **Abi** – 224 t. I. n. r.

Še enkrat zahvala lovcem LD Žalec in LD Šentjur za uporabo lovišča in terensko vodenje kinoloških sodnikov in vodnikov.

Janez Šumak



Jutranji zbor pred lovskim domom Ig v Dragi

Državna tekma lovskih psov v vodnem delu - CACT

Že štiriindvajsetič v čudovitem okolju Drage pri Igu in tudi letos v organizaciji LD Ig ter Lovskega kinološkega društva (LKD) Ljubljana

Zadnja septembrska sobota 2014 se je prebujala iz jutranjih meglic in napovedovala sončen, predvsem pa (za spremembo) »suh« dan. Saj ne, da bi človek tarnal, ampak dežja je bilo letos poleti že čez glavo dovolj.

Z veliko vnemo smo se članice in člani LD Ig tudi letos lotili organizacije in izvedbe 24. DTVD. V veliko pomoč nam je odlična logistika in večletne izkušnje, kljub temu pa vsi stremimo, da bi se kot organizatorji izkazali še bolje kot prejšnja leta.

Vodstvo prireditve je bilo zaupano našemu kinologu **Matjažu Gerbcu**, ki je, tako kot lani, tudi letos nalogo opravil vzorno in s polno mero odgovornosti.

Pred lovskim domom v Dragi

je bilo že pred sedmo uro zjutraj živahno. Vsi tekmovalci in celotno uradno osebje so bili nared, ko so zvoki državne himne naznanili uradni začetek. Vodja prireditve Matjaž je po uvodnem pozdravu predal besedo županu izžanske občine **Janezu Cimpermanu**, nato starešini naše LD **Marku Vilfanu**, predsedniku LKD Ljubljana in soorganizatorju prireditve **Dejanu Poljanšku**, delegatu KZS **Matjažu Roterju**, strokovnemu vodji **Ivanu Travnu** ter vodji sodniškega zbora **Rudiju Rakuši**.

Vseh štirinajst tekmovalcev se je kmalu nato porazdelilo na tekmovalna mesta, ki so bila razdeljena na tri različne vrstni zahtevanih nalog. Priznani kinološki sodnik

Rudi Rakuša je ocenjeval delo psov pri sledenju izpuščene rase v vodi, porasli z ločjem, in kakovost nosu. Kinološka sodnica **Lidija Šmigoc** je ocenjevala ubogljivost in vodljivost psa ter šarjenje v vodi, porasli z ločjem – brez rase. Način iskanja in prinašanja izgubljene rase iz vode, ubogljivost in vodljivost psa ter odložljivost s strelomirnostjo pa je bilo področje dela, ki ga je ocenjevala kinološka sodnica **Andreja Strajnar**.

Vsi skupaj smo si malce pred poldnevom privoščili kratek odmor, da so se nam zbrstili možgani in da smo potešili lakoto in žejo. Naši fantje so se tudi letos odlično izkazali pri kuhi, peki in postrežbi. Med tem ko smo tešili lakoto in vmes kakšno pametno rekli, je bilo vedno več ogledov »semaforja« s trenutnimi točkami in rezultati, ki ga je ažurno vodila **Tina Jež**. Tina je celoten potek tekmovanja večje skrbelo tudi za avtomatsko obdelavo podatkov, zato ji velja še posebna zahvala.

Tekmovanje se je počasi bližalo koncu in s »terena« so prihajali še zadnji tekmovalni pari, skupaj z njimi pa tudi skupina lovskih

pripravnikov. Slednjim je vodja tekmovanja omogočil strokovno razlago in ogled prireditve.

Po sodniški predložitvi vseh ocen so sledili še končni izračuni in slavnostna razglasitev rezultatov ter podelitev pokalov trem najboljšim posameznikom in ekipam. Vsak nastopajoči je prejel plaketo in vrečko s spominskim darilom.



Pred šarjenjem: Darjo in sodnica Lidija Šmigoc



Delegat KZS izroča pokal za ekipno zmago.

Tretje mesto je v ekipni konkurenci zasedla ekipa **LKD Ptuj - Ormož 1** v sestavi **Kristijan Vuzem, Anton Ambrož in Alojz Žihar**. Drugo mesto je pripadlo ekipi **LKD Gorica**, ki so jo sestavljali **Darjo Spačal, Darko Miklavčič in Marjan Rijavec**. Za zmagovalno ekipo **LKD Ptuj - Ormož 2** pa so nastopili **Vilko Turk, Ivan Šincek in Silvo Kralj**.

Še uvrstitve najboljših treh v posamezni konkurenci: tretje mesto sta osvojila **Ivan Šincek in Ika Lovrenška**; »srebrna« sta bila **Vilko Turk in Isa Lovrenška**, zmagal pa je – tako kot lani tudi letos – **Silvo Kralj z Iro Lovrenško**. Poleg CACT sta Silvo in Ira ponovno osvojila tudi prehodni pokal Občine Ig za leto 2014, ki jima ga je v odsotnosti

župana izročil naš starešina Marko Vilfan.

Letošnja 24. Državna tekma v vodnem delu je minila torej v popolni premoči treh pasjih sestric, kratkodlakih ptičark **Ike, Ise in Ire** (poleženih 25. junija 2009) iz psarne **Lovrenške**. Čestitke!

Zahvaliti se moramo vsem, ki ste nam kakor koli priskočili na pomoč pri organizaciji prireditve,

Državna ŠPP ptičarjev - 35. Memorial Bogdana Sežuna

V organizaciji **Društva ljubiteljev ptičarjev (DLP)** in **LD Ljutomer** je 5. oktobra 2014 potekala **državna – širša poljska preizkušnja ptičarjev** kot delovno tekmovanje psov ptičarjev v spomin na nestorja slovenske lovske kinologije, **Bogdana Sežuna** (1912–1975). Beseda ali dve ne bosta odveč, če o Sežunu ponovno poudarim njegov velik prispevek k slovenski kinologiji. Mlademu rodu lovcev - kinologov bi se namreč lahko izbrisala spomin in delo na tega strokovnjaka. Naslednje leto, ko bo visoka, okrogla obletnica njegove smrti, bi bilo prav, da lovci - kinologi iz DLP z obema krovnima organizacijama, LZS in KZS, pripravijo spominski dan z okroglo mizo ali simpozijem ter odkritjem spominske plošče. Bogdan Sežun je bil strokovnjak, praktik in teoretik

Sašo Ferenčič iz ZLK Pomurja, je s svojo strokovno ekipo **Borutom Fickom, Simonom Budno, Herbanom Lahom in Samom Babičem** uspešno opravil tehnični del preizkušnje. Za pravilnost strokovnega dela je poskrbela sodniška ekipa na čelu z vodjem sodniškega zbora **Vladimirjem Kobalom**. V tej ekipi so sodelovali **Franc Turnšek, Josip Panič** iz Hrvaške, **Saša Volarič, Rudi Rakuša** in **Vladimir Vesel**, ki so svoje delo korektno opravili.

Strokovni vodja preizkušnje je bil **Ljubo Vaupotič** iz LKD Ptuj, delegat KZS pa je bil **Miloš Ambrožič** iz Vipave.

Pred začetkom uradnega odprtja 35. Sezonovega memoriala, ki je bilo pred lovskim domom Ljutomer v Podgradju, sta dežurni veterinar in veterinarski inšpektor poskrbela za strokovni pregled psov, ki so se udeležili preizkušnje, prav tako je uro pred začetkom preizkušnje zasedal sodniški zbor.

Natanko ob 8. uri sta se, ob plapolanju nacionalne, evropske



Zbor tekmujočih parov pred lovskim domom LD Ljutomer

mednarodnega slovesa. Bil je strog do sebe, kar je prenašal tudi na druge. Svoja kinološka spoznanja je skušal na vsak način prenesti v prakso, saj, po njegovem, teorija brez praktične uporabnosti ni nič vredna.

Na spominsko širšo poljsko preizkušnjo se je prijavilo deset vodnikov s svojimi lovskimi pomočniki, od katerih se nato en vodnik ni udeležil preizkušnje. Vremenske razmere so bile, vsaj za vodnike, idealne, psom pa je na polju delo oteževalo suho in za tisti čas nenormalno lepo sončno vreme. Skratka, krasna preizkušnja v vseh pogledih.

Vodja preizkušnje, mladi sodnik

še posebno snemalcu **Marjanu Likarju** za odstopljeni reklamni prostor na spletu in lepo posnet film ter našemu fotografu **Zlatku Podržaju** za čudovite fotografije.

Naslednje leto se bomo pri organizaciji DTVD še posebno potrudili, saj bo prireditev praznovala (in štela) že četrto stoletja! Želimo si še več nastopajočih in obiska vseh vas, ki ste bili z nami letos, lani ali leta prej. Letošnja prireditev se je končala v prečudovitem vzdušju, glasbi, ob hrani, pijači in še čem. Za vse to vam še enkrat hvala, dragi prijatelji, z željo in v upanju, da se vidimo tudi prihodnje leto!

Obilo lovskih užitkov s štirinožnimi prijatelji in dober pogled!

Jani Šivc
LD Ig



Foto: F. Krnjek

Ocenjevanje dela v vodi in prinašanja race iz globoke vode na 35. ŠPP ptičarjev (Sežunovemu memorialu)

jad, kar se je še posebno odrazilo pri psu **Agu Kobalovem**, ki je v trenutku postal izrazit »gonič« in si je tako zapravljal možnost za nadaljevanje preizkušnje in končno uvrstitev. 35. Sežunov memorial je uspešno končalo osem psov, pet kratkodlakih nemških ptičarjev in trije nemški žimavci.

Največ točk, 212 (in s tem I. a nagr. razred), je dosegla nemška kratkodlakarka **Isa Lovrenška** z vodnikom **Vilkom Turkom** iz LKD Ptuj. Osvojila je prehodni pokal z naslovom CACT in pokal za prvo mesto ter tako postala zmagovalka 35. Sežunovega memoriala. Prav tako je osvojila tudi pokal za najboljšo vodno delo.

Drugo mesto, 206 točk, in I. b razred in R CACT, je dosegla nemška žimavka **Nila Mursko-črnska** z vodnikom **Štefanom Hohegerjem** iz ZLK Pomurja. Psica je dobitnica pokala za najboljšo poljsko delo.

Vodnik **Čedomir Vogrinc** iz LKD Celje z nemško kratkodlakarko **Jojo Svetilovrenc** je dosegel 204 točke in I. c nagr. razred.

Nemška kratkodlakarka **Ika Lovrenška** je dosegla z 204 točkami I. d n. r.. Vodil jo je **Ivan Šincek** iz LKD Ptuj.

Prav tako z 204 točkami je dosegla I. d n. r. **Ira Lovrenška**, z vodnikom **Silvom Kraljem** iz LKD Ptuj.

Nemška žimavka **Ella vom Loxterhof** z vodnikom **Miranom Fickom** iz ZLK Pomurja si je priborila 201 točko.

Arko (Fiko) Ljutomerski, nemški žimavec, je dosegel 205 točk in II. a n. r., vodil ga je kinološki veteran **Vojko Pirher** iz ZLK Pomurja.

Z zelo majhno razliko v točkah se je na zadnje mesto uvrstil nem-

ški kratkodlakar **Amor »Kralj«** lova z vodnikom **Antonom Vuzmom** iz LKD Ptuj. Pes je dosegel 202 točke in II. b n.

Pred slavnostno razglasitvijo rezultatov in podelitvijo naslova CACT in R CACT ter pokalov in praktičnih nagrad so zaključek 35. Sežunovega memoriala popestrili. **Prleški rogisti** iz Križevcev pri Ljutomeru. Povabilu se je prijazno odzval tudi predsednik ZLD Prlekije **Anton Holc**, saj je ta zveza podelila pokala za najboljše vodno in poljsko delo. Pokale za tri mesta je podarila ZLD Prekmurje, **Zveza lovskih kinologov Pomurja** pa je prispevala lepe praktične nagrade. Svoj prispevek za uspešnejšo organizacijo preizkušnje so primaknili še Mlinopek iz Murske Sobote, skupina prijateljev lova iz Slovenike, Ferdinand, d. o. o., Ivan Nemeč, Tap Mlinarič, d. o. o. iz Vitana, Usnjarstvo Fišer - Šafarsko in seveda naši vrli vinogradniki: Gaube, Pregrad, Ficko, Lipovec in Taverna Kupljen - Svetinje, ki so z izbornimi vini polepšali slavnostne trenutke ob razglasitvi in podelitvi priznanj ter nagrad. Izborna kapljica je še kako prijala ob pogostitvi vseh sodelujočih ob slastno pečenem odojku.

Ob koncu tega zapisa naj se v imenu prireditelja zahvalim lovcem in LD Ljutomer za izkazano pomoč in gostoljubnost, vsem, ki so kakor koli pomagali pri izvedbi preizkušnje, podpornikom preizkušnje, ki so z darili pomagali olepšati spomin na Bogdana Sežuna, pa tudi organizacijskemu ter strokovnemu timu in tudi predstavnikoma krovne kinološke organizacije.

Franc Krnjak

Predvidena legla lovskih psov

Lovski terierji (SLRLt):

O: 5/I, m: 5/II, 22. 11.,
Ljubko Žižmond,
Vogersko 153/a, 5293 Volčja Draga.

Resasti jazbecarji (SLRJR):

O: tuj plemenjak, m: 5/I,
12. 1. 2015,
Dejan Poljanšek,
Rimska 16/a, 1358 Log.

Brandel braki (SLRBrb):

O: 4/II, m: 5/II, 20. 1. 2015,
Boštjan Logar,
Turjak 16, 1311 Turjak.

Beagli (SLRBig):

O: 5/I, m: 5/I, 21. 10.,
Družina Omejec,
Selca 6, 4227 Selca.

Bavarski barvar (SLRBb):

O: 4/I, m: 5/III, 23. 12.,
Zdravko Garmut,
Spodnja Kapla 35, 2362 Kapla.

Brak-jazbecarji (SLRBj):

Jelenje rdeči:
O: 5/I, m: 5/I, 30. 12.,
Anton Komidar,
Krvavčji Vrh 27, 8333 Semič.

Nemški žimavci (SLRNŽ):

O: 5/5-PZP-76, JZP-191, ŠPP - II. a, PZPI,
m: 4/4-PZP-55, JZP-191, ŠPP - SM - 206, UPKS, VUP-300, PZPI, 8.1.,
Štefan Hoheger,
Murski Črnci 53/c, 9251 Tišina.
O: 5/5-PZP-50, JZP-162, VD - 88, m: 5/3- PZP-52, JZP-188, 6. 12.,
Viktor Čuden,
Podpeška cesta 277,
1357 Notranje Gorice.

Nemški kdl. ptičarji (SLRNKp):

O: 5/VGP, m: 5/PZP-54, JZP-194, 18. 1. 2015,
Nataša Gederer,
Gašpersiščeva 21, 1000 Ljubljana.
O: 5/FT-I., m: 5/PZP-48, JZP-168, UPKS-86, 20. 1. 2015,
Sebastijan Gorenc,
Senožeti 89,
1262 Dol pri Ljubljani.

Labradorski prinašalci (SLRLR):

O: tuj plemenjak,
m: 5/PNZ, 22. 12.,
Urška Tavčar,
Dorfarje 6, 4209 Žabnica.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Orožje in lovška optika

Prodajam odlično ohranjeno belgijsko **šibrenico - brezpetelinko**, kal. 16 - 16. Puška je izredno lahka, z bogato izrezljanim kopitim. Možnost menjave. Tel.: 041/871-703.

Prodajam ohranjeno **češko šibrenico**, kal. 12-12. Tel.: 041/978-003.

Kupim krogelne naboje RWS H-mantel, 11,2 g, kal. 7 x 57 ali 7 x 57 R. Tel.: 031/296-046

Prodajam lepo ohranjeno boroveljsko **bokarico**, kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Habicht 6 x 42 (Shulova montaža); **revolver** Smith&Wesson za natančno streljanje, kal. .22 LR, skoraj novo, teža 1,5 kg, dožina cevi 145 mm + boben ter **starinske puške** (za dekoracijo lovskih sob, ni potrebno nabavno dovoljenje). Tel.: 041/698-679.

Prodajam kombinirano puško, CZ, mod. ZH304, kal. 12/7x57 R, z menjalno cevjo 12/12, strelnim daljnogledom in **MK-puško** Brno-2. Cena po dogovoru. Tel.: 040/911-203.

Prodajam repetirno risanico CZ, kal. .22-250 Rem., izvozni model. Tel.: 041/707-628.

Prodajam dnevno-nočno optiko ATN-PS 22 GTI (novo). Tel.: 040/895-284.

Prodajam zelo dobro ohranjeno **češko bokarico** Brno, kal. 7 x 57 R/ 12. Tel.: 031/322-560.

Prodajam šibrenici Sauer & Sohn s privezjenima cevema, kal. 16-16, s strelnim daljnogledom Zeiss 1,5-6 x (Suhlova montaža) ter Simson & Suhl, kal. 20/20. Tel.: 041/592-933.

Po ugodni ceni prodajam lovške puške: Mauser, kal. 6,5 x 57, s strelnim daljnogledom z optično piko, starejšo **šibrenico - petelinko**, kal. 16 -16, **šibrenico** CZ, kal. 12 -12, ter **MK-puško** z daljnogledom BRNO-2. Vse za 1.800 €. Tel.: 040/624-078.

Prodajam češko kombinirko, CZ Brno, mod. 2, kal. 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Hawre 4 - 12 x 50, z osvetljeno piko v križu. Tel.: 041/852-322.

Kupim menjalne cevi za CZ, kal. 12/12, mod. ZH308. Tel.: 041/297-313.

Prodajam odlično ohranjena vrhunska **ruska daljnogleda** z Zeissovimi lečami 7 x 50 (90 €) ter 20 x 60 (130 €). Tel.: 051/820-975.

Prodajam rusko **šibrenico** Bajkal, kal. 12/12, in češko **kombinirko**, mod. 304, kal. 12/7 x 57 R, s str. daljnogledom. Tel.: (02) 544-11-62 ali 031/762- 545.

Prodajam repetirno risanico Sava - Kranj, kal. 7 x 64 (Suhlova montaža), s str. daljnogledom Swarovski. Puška je gravirana in lepo ohranjena. Tel.: 031/791-444.

Lovski psi

V psarni Barjanska se je 4. 12. 2014 skotilo osem **nemških ostrodlakih pričarjev - žimavcev**. Mladiči so potomci vrhunskih nemških delovnih linij. Mati: Cerra II v. d. Dachwiese, oče: Hank III. v. d. Wissower Klinken. Tel.: 041/717-464.

Pričakujemo (18. 1. 2015) **leglo nemških kratkodlakih ptičarjev**. Starši izhajajo iz odličnih delovnih linij. Mati: Beca Marovška, oče: KS Whisky von

Göttlesbrunnerhof. Več informacij po tel.: 041/285-939.

Prodaj tri mlade posavske goniče, stare šest mesecev. So izredno lepi, potomci odličnih delovnih staršev. Psički so bili že vodeni v lovišče. Tel.: (07) 308-35-84.

Prodaj uporabnega nemškega kratkodlakega ptičarja, rjava serca - Aga Prvenskega (poleženega 26. 5. 2013), ki ima prav dobro telesno oceno in opravljeni PNZ - 53 točk in JZP - 194 točk. Tel.: 031/619-609.

Prodaj mladiče alpske brak-jazbečarje jelenje rdeče barve, stare štiri mesece. Mogoče je tudi delno pokritej z odstrelom divjadi. Več informacij po telefonu: 041/574-703.

Drugo

Prodaj divjo svinjko in merjaščka, stara sta 1,5 leta. Nista v sorodu. Tel: 041/968-016.

Prodaj osebno vozilo Panda 4 x 4, popolnoma obnovljeno, reg. do konca julija 2015. Tel.: 040/466-891.

Prodaj novo, trenutno najboljšo in najbolj napredno lovsko kame-ro na trgu, znamke Ltl. Acorn. Nevidna IR-bliskavica, MMS- in GPRS-funkcija, 12 MP-fotoaparati, odporna proti vsem vremenskim vplivom. V kamuflažni barvi in majhnih dimenzij. Takojšnje obvestilo s fotografijo na vaš mobilni telefon ali računalnik. Dveletna garancija in slovenska navodila! Tel.: 041/353-319.

Prodaj nerabljen elektronsko ovratnico za šolanje psov. Domet signala do 1000 metrov, popolnoma vodotesna, z garancijo. Ugodno. Tel.: 041/406-471.

Kupim ali zamenjam lovsko literaturo od leta 1910 do 1946 in vse lovske knjige, ki so izšle do tega leta. Tel.: 051/611-377.

Izdelam vam pasti - lovke iz nerjavne kovine za odlov živih živali velikosti: 30 x 30, 30 x 30, 35 x 35 cm; dolžine: 50, 60, 70, 80, 100, in 120 cm. V teh pasteh žival ostane nepoškodovana. WWW.RAJGELJ.SI Tel.: 041/642-184.

Izdelam vam krmilnice in valilnice za ptice duplarice (več vrst) in **netopirnice** (več vrst) **ter pasti za lov polhov**. Tel.: 041/255-878 ali (01) 895-15-96.

Na voljo so odrasli fazani, race mlakarice in jerebice. Tel.: 041/717-464.

Nudimo odstrel divjega prašiča, merjasca starega osem let. Tel.: 041/628-512.

Prodaj kakovostno navadno jelenjad iz obore za nadaljnjo rejo. Možnost dostave. Tel.: 051/652-682.


Prodaj kovinski blagajni 60 x 85 x 50 cm (200 €) in 61 x 135 x 63 cm (250 €). Tel.: 041/500-200.

Ugodno prodaj Conibear pasti. Odlikuje jih izredno močna obojestranska vzmet. Pasti so odlične za lov lisic, jazbecev, nutrij, pižmovk, kun ... Velikosti: 12 x 12 cm, 16 x 16 cm, 18 x 18 cm in 26 x 26 cm. Cena od

JANUAR						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)	vzide	zaide	začet.konec
1. Če	13:53	3:48	7:44	16:27	6:31	17:39
2. Pe	14:37	4:49	7:44	16:27	6:32	17:40
3. So	15:25	5:47	7:44	16:28	6:32	17:41
4. Ne	16:18	6:38	7:44	16:29	6:32	17:42
5. Po	17:14	7:24	7:44	16:30	6:32	17:43
6. To	18:12	8:03	7:44	16:32	6:32	17:44
7. Sr	19:11	8:38	7:44	16:33	6:32	17:45
8. Če	20:10	9:09	7:44	16:34	6:31	17:46
9. Pe	21:09	9:37	7:43	16:35	6:31	17:47
10. So	22:08	10:04	7:43	16:36	6:33	17:48
11. Ne	23:07	10:29	7:43	16:37	6:35	17:49
12. Po	-----	10:56	7:42	16:39	6:36	17:50
13. To	0:06	11:23	7:42	16:40	6:38	17:51
14. Sr	1:08	11:54	7:41	16:41	6:38	17:52
15. Če	2:10	12:28	7:41	16:42	6:38	17:53
16. Pe	3:13	13:09	7:40	16:44	6:34	17:54
17. So	4:15	13:57	7:39	16:45	6:36	17:56
18. Ne	5:16	14:54	7:39	16:46	6:38	17:57
19. Po	6:12	15:58	7:38	16:48	6:31	17:58
20. To	7:02	17:10	7:37	16:49	6:32	17:59
21. Sr	7:47	18:25	7:36	16:51	6:34	18:00
22. Če	8:26	19:42	7:36	16:52	6:36	18:02
23. Pe	9:02	20:57	7:35	16:53	6:36	18:03
24. So	9:36	22:11	7:34	16:55	6:32	18:04
25. Ne	10:09	23:24	7:33	16:56	6:32	18:05
26. Po	10:42	-----	7:32	16:58	6:26	18:06
27. To	11:17	0:33	7:31	16:59	6:28	18:08
28. Sr	11:55	1:41	7:30	17:01	6:31	18:09
29. Če	12:37	2:43	7:29	17:02	6:33	18:10
30. Pe	13:23	3:42	7:28	17:04	6:36	18:12
31. So	14:13	4:34	7:26	17:05	6:39	18:13

25 € naprej. Žival usmrtno na mestu. Tel.: 041/ 868.739.

Odкупim kakovostne »na meh« izkožene (posušene ali surove) kože kun. Za kožo kune belice plačam (odvisno od kakovosti) od 7 do 12 €, za kožo kune zlatice pa od 11 do 16 €. Že ustrojeno kožo ne odkupujem! Tel.: 031/509-939.



OBVESTILO o območnem zbiranju lovskih trofej za uradno oceno

Lovska zveza Slovenije bo v letu 2015 organizirala

IV. Slovensko razstavo najmočnejših lovskih trofej.


Razstava bo organizirana v okviru devetega Mednarodnega sejma lovstva in ribištva - LOV od 17. do 19. aprila 2015 v Gornji Radgoni.

Zainteresirani uplenitelji bodo lahko svoje lovske trofeje oddali le prek območnih lovskih zvez, od koder jih bodo odpeljali.

Rok za oddajo trofej na mednarodno oceno in razstavo v Gornjo Radgono je **najkasneje do konca januarja**.

Prednost imajo predvsem uradno še neocenjene trofeje I. in II. nagradnega razreda (zlata in srebrna medalja).

Nacionalna komisija za ocenjevanje trofej



LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO GORICA - NOVA GORICA


ORGANIZIRA

tečaj osnovnega šolanja lovskih psov VP-1.

Tečaj je namenjen šolanju mladih psov. Potekal bo **PO DOGOVORU TEČAJNIKOV** v večernem času v Volčah pri Tolminu. Za člane LD, ki sofinancirajo delovanje LKD Gorica - Nova Gorica, je tečaj brezplačen, za preostale udeležence pa je cena tečaja 120 €. Člani LKD imajo 50 % popust.

Tečaj se bo začel s teoretičnim delom v soboto, 7. 2. 2015, ob 10. uri v Volčah.

Za dodatne informacije pokličite na tel. št.: 041/695-660 (Ivo Leban).



Javni poziv Lovska kultura 2015:


dodelitev pomoči programom in projektom skupin ter posameznikov, delujočih na področju lovske kulture.

Komisija za lovsko kulturo in odnose z javnostjo pri Lovski zvezi Slovenije bo 4. 1. 2015 na spletni strani www.lovska-zveza.si objavila javni poziv **Lovska kultura 2015** za dodelitev pomoči programom in projektom skupin ter posameznikov, delujočih na področju lovske kulture, saj ob prvem razpisu sredstva niso bila v celoti dodeljena.

Pomoč je namenjena organizaciji kulturnih dogodkov (jubilejni koncerti, predstave, razstave, projekcije in druge javne kulturne prireditve), ki jih pripravlja in opravlja kulturna skupina ali posameznik na nepridobiten način in so v interesu lovske organizacije, ter za izvajanje skupnih programov kulturnih skupin na ravni regije.

Celotna vsebina javnega poziva z obrazci za prijavo in merili za dodeljevanje pomoči bo dostopna na spletni strani www.lovska-zveza.si (pod rubriko *Obvestila*) in na sedežu Lovske zveze Slovenije, Zupančičeva 9, Ljubljana (vsak delovni dan med 9. in 12. uro). Vse dodatne informacije lahko dobite po telefonu (01) 24-10-916.

Zadnji rok za prijavo na javni poziv je **4. februar 2015**.



Komisija za lovsko strelstvo LZS in selektor strelske ekipe LZS

vabita na

Strelsko ligo v kombinacijskem lovskem streljanju.

Tekmovanje bo potekalo po naslednjem terminskem programu:

- **22. 3. 2015**, strelišče v Slovenj Gradcu (kompak, trap, krogla/100 m)
- **29. 3. 2015**, strelišče na Jančah (kompak, trap, bežeči merjasec 2 x 10 strelcov)
- **12. 4. 2015**, strelišče Gornji Grad (kompak, trap, krogla/100 m)
- **18. 4. 2015**, strelišče SV v Crngrobu (kompak, trap, krogla/100 m)

Začetek tekmovanja je vedno ob 9. uri.

Prijavnina: 30,00 evrov.

Trening: dan pred tekmovanjem v Crngrobu. Začetek treninga ob 15. uri.

Kategorije: ženske, mladinci in člani.

Tarče: tarče LZS.

Krogla: najmanjši kaliber .22 Hornet (kontrolnik 7 mm).

Tekmovanje: tekmovanje poteka po pravilniku FITASC.

Nagrade: prvi trije v vsaki kategoriji dobijo medalje (štiri tekme).

Rezultati tekmovanja bodo podlaga za izbor tekmovalne ekipe LZS, ki bo tekmovala na Evropskem prvenstvu na Češkem.

Pogoji za izbor v ekipo LZS:

Ženske: Na treh tekmah morajo zbrati 945 točk (ekipa: največ tri tekmovalke).

Mladinci: Na treh tekmah morajo zbrati 990 točk (ekipa: največ trije tekmovalci, starost največ 21 let).

Člani: Rezultat treh tekem, ne upošteva se le najslabši rezultat na tekmah (Slovenj Gradec, Gornji Grad, Crngrob), rezultati tekmovanja na Jančah se obvezno upoštevajo (**ekipa LZS: največ osem tekmovalcev**).

Komisija za lovsko strelstvo LZS

Nova Zelandija: 3 dnevi lova in odstrel jelena trofejne vrednosti za zlato medaljo (med 215 in 250 CIC točk) za 7.500 €. Lov naše skupine: 1.-5. april 2015.

Divji petelin, ruševac, ključač (Rusija): 5 dni lova v aprilu/maju za 1.990 €.

Merjasec (Romunija): 3 dni lova vključno z odstrelom merjasca za 1.690 €.

Črni medved/baribal, Kanada: 7 dni/6 dni lova za 1.990 €. Odstrel prvega 500 €, drugega le 300 €. Brezplačen odstrel kojota! Odhod naše skupine na lov bo 26. junija.

Beli medved (Kanada): 10 dni lova in odstrel medveda za 35.000 \$.

Afriški safari v Namibiji za vsak žep: 7 dni v lovišču s 5 dnevi lova in odstrelom 4 glav divjadi že za 2.500 €. Ob doplačilu je mogoč lov na 26 vrst divjadi.

5 dni lova v pampi Argentine, vključno z odstrelom jelena brez omejitve trofejne vrednosti ter dveh divjih prašičev za 3.600 €. Dodatno: vodni bivol 2.300 €, blackbuck 950 €, jelen axis 1.650 €. Lov naše skupine: 27.-31. 3. 2015.

Pasat, d.o.o., Dolenjska cesta 11, 1000 Ljubljana
www.pasat.si > info@pasat.si > tel.: 01 428 37 40 > GSM: 041 728 143

Modno krojaštvo Andrej Šmigoc, d.o.o.
 Spuhlja 86a / 2250 Ptuj
 T: +386 (0)2 779 35 61
 M: +386 (0)41 949 331
 E: info@krojastvo-smigoc.si

MODNO KROJAŠTVO
 Andrej Šmigoc, d.o.o.
 Ptuj

SRAJCE
 TELOVNIKI
 KLOBUKI
 KRAVATE
 MOŠKI IN ŽENSKI KROJ (zimski, letni material)
 HUBERTUS PLAŠČI • PELEKINE • PUMPARICE

Vsa oblačila izdelamo po meri in poskušaji, ne glede na oddaljenost!
www.krojastvo-smigoc.si

DOG TRACE

ELEKTRONSKE
 ovratnice za učenje psa
 ovratnice proti lajanju
 nevidne ograje

PROFESIONALNA KVALITETA
 DOSTOPNE CENE
 EVROPSKI IZDELEK
 3 LETNA GARANCIJE

akcija -20%

M-NET, d.o.o., TEL.: 040 760 760
www.dogtrace.si
 e-mail: info@dogtrace.si

Blaser LE CHAMEAU FJALL RAVEN HART

Trgovina za **LOV & ŠPORT**
 Ljubljana

KDT d.o.o.
 Kolodvorska ulica 12
 1000 Ljubljana
 00386 (0) 1 430-37-96
 GSM: 00386 (0) 31/389-020
www.lovinisport.si - lovinisport@gmail.com

Na zalogi že novi modeli kolekcije tekstila proizvajalcev: Blaser, Fjall Raven, Hart.
 Za prejšnje modele je 30 % popust

TERMO ŠKORNJI

IZREDNO TOPLI, LAHKI IN POVSEM NEPREMOČLJIVI ŠKORNJI, KI SEGajo DO KOLEN. Podplat je čvrst, preprečuje zdrse in nudi dober oprijem na spolzkih tleh, pa tudi na gladki skali in ledu. Škornj je udoben in omogoča dolgotrajno hojo po različnem terenu, tudi po snegu in ledu.

DO -50°C

56,50 €

Velikosti od 41 do 48

INFORMACIJE IN NAROČILA:
 tel. 031 389 010, info@beluga.si, www.beluga.si

Sestava škornja:
 OVČJA VOLNA
 FILC
 TOPLOTNO IZOLACIJSKA FOLIJA

EVA MATERIAL Z MEHUČKI

TAKO TOPLIH IN LAHKIH ŠKORNJEV SE NIŠTE IMELI!

MEDO šport BIROS D.O.O., CESTA TONETA KRALJA 2, 1290 GROŠUPLE
www.biros.si

PE TRGOVINA MEDOŠPORT GROŠUPLE
 CESTA TONETA KRALJA 2, 1290 GROŠUPLE
 tel.: 01/787 37 00, fax: 01/787 37 02, e-mail: medosport@biros.si

PE TRGOVINA MEDOŠPORT ČRNOMELJ
 ULICA NA UTROBAH 24, 8340 ČRNOMELJ,
 tel.: 07/306 24 70, e-mail: medosport@biros.si

AKCIJA PUŠKA + OPTIKA + MONTAŽA **-10%**

MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE!

STEYR MÄNNLICHER COUNT ON IT

ALFA PROJOJ

REVOLVER ALFA HOLEX 341 4" 22 LR/WMR
 Cena 430,00 €

REVOLVER ALFA STEEL 3541 4" INOX, 357 MAG
 Cena 635,00 €

PIŠTOLA ALFA COMBAT 9mm LUGER
 Cena 629,90 €

STEYR MÄNNLICHER ROVA NOVO TITAN 16 TITAN 6 Sabatti Beretta YILDIZ ALFA PROJOJ RUGER

TEHNO OPTIKA

Cena veljajo do razprodaje zaloge

SMOLNIKAR, d.o.o.
 Brnčičeva ulica 13,
 1231 Ljubljana-Črnuče
 tel./fax: 01/426 32 72
 e-mail: tehnootoptika@siol.net
www.tehnootoptika-smolnikar.si

Nikon

Monarch
 8,5-10x56
 Akcijska cena:
~~599,00 €~~
 sedaj **490,00 €**

NIKON Prostaff
 3-9x40 NP
 Akcijska cena:
 sedaj **190,00 €**
 Redna cena: 209,00 €

SERVIS:
 dvogledov
 in strelnih
 daljnogledov

BOCK

Dražgoška 2, 4000 Kranj, info@bock.si
 T: 04/202-33-20, F: 04/202-60-00

PUŠKARSTVO
SPLETNA TRGOVINA
www.bock.si

M12 Extreme 308 Win cena: 1465 € 1345 €

KARABINKE po naročilu že za 1000 €

MAUSER HAENEL SWAROVSKI OPTIK ZEISS STEINER GERMANY

MEDO šport
TRGOVINA ZA LOV, RIBOLOV IN REKREACIJO

BIROS d.o.o., CESTA TONETA KRALJA 2, 1290 GROSUPLE
WWW.BIROS.SI

PE TRGOVINA MEDOŠPORT GROSUPLE, Cesta Toneta Kralja 2, 1290 GROSUPLE, tel.: 01/787 37 00, fax: 01/787 37 02
e-mail: medosport@biros.si
PE TRGOVINA MEDOŠPORT ČRNOMELI, Ulica na Utrbah 24, 8340 ČRNOMELI, tel.: 07/306 24 70 e-mail: medosport@biros.si

Pentaflex
ŠIROKOKOTNI DALJNOGLEDE
JAGER 1-4x24 IR

AKCIJA

- POVEČAVA: 1-4x24
- PREMER OBJEKTIVA: 24 mm
- PREMER TUBE: 39 mm
- OSVETLJENA PIKA
- JAKOST SVETLOBE NASTAVLJIVA
- 5 POTENCIOMETROM
- POLNJEN Z DUŠKOM
- VODOODPORN
- DOLŽINA: 27 cm
- TEŽA: 445 g

Stara cena: 210,00 €
NOVA CENA: 184,80 €

PRODAJA NA OBROKE!

KAPA ZA POGONE

JAKNA FLIS 9687
- lahko obrneš

Stara cena: 45,00 €
NOVA CENA: 39,60 €

Stara cena: 13,90 €
NOVA CENA: 12,23 €

PEČKA ZA NA PREŽO

Stara cena: 86,42 €
NOVA CENA: 77,78 €

12% 12% 10%

RWS WINCHESTER KARMA Sellen & Bellot

Do -30°C
Narejeno v EU

Termo čevlji

Trpežni, izredno topli in lahki ter povsem nepremočljivi čevlji so udobni in nudijo dober oprijem na različnih podlagah. Združujejo prednost klasičnega gozdarja in škornja. Tako toplih in lahkih čevljev verjetno še niste imeli.

Velikosti od 39 do 47
Cena: 63,50€

INFORMACIJE IN NAROČILA
BELUGA, d.o.o., LJUBLJANA; Tel.: 01/25 10 880 ali 041/726 011

VODOODPORN

NEPREMOČLJIVA OPREMA SealSkinz

Ob nakupu rokavic in nogavic, podarimo nepremočljiv lovski klubuk v vrednosti 38€.

Informacije in naročila:

- Factory store d.o.o.
Tel: 03 710 36 86
www.factorystore.si
- Puškarstvo Fanzoj d.o.o.
Tel: 01 430 37 96
www.fanzoj.si

snemljiv kazalec

Vodoodporne rokavice SHOOTING
60,00 €

Vodoodporne nogavice THIN WALKING
40,00 €

Vodoodporna KAPA TRAIL
0,00 €

fsi

MAUSER

STEYR

Blaser

MERKEL

SAUER

Puškarstvo Špendal d.o.o.
Gramozna pot 9, 1000 Ljubljana
gsm: 041 399 307
email: puskarstvo@siol.net
www.guns-spendal.si

Prodaja vrhunskih izdelkov

- Optike: Swarovski, Kahles, Zeiss, Hawke ...
- Puške: Blaser, Sauer, Steyr Mannlicher, Merkel, Haenel, CZ, Heym ...
- Strelivo: RWS, Geco, Blaser, KJG, Sellier&Bellot, Rottweil ...
- Oblačila: Chevalier, Laksen

Izvajamo vsa puškarska dela

17. SEJEM

LOVIŠČE & VODA

Strokovni sejem za lov, ribolov in naravo
Vsak dan od 9.00 do 18.00

10. - 12. april 2015

SEJMIŠČE GRADEC HALA A

mcg | graz

www.revier-wasser.at

SlovArms

Lovska trgovina SlovArms d.o.o.

www.slovarms.si

DIVAČA, Kraška cesta 67, Pon.-Pet.: 15:00 - 19:00

Tel.: 040 126 500, 041 403 656 Sobota: 09:00 - 13:00

E-mail: info@slovarms.si

PRIVOŠČITE SI NAJBOLJŠE OROŽJE IN OPREMO!

RÖWA
Röbler | AUSTRIA



TITAN 6

TITAN 16

TITANalpha



MERKEL

sako
FINLAND



STEYR

MANNLICHER



Verney-Carron

Faiseur de fusils depuis 1650

SAUER



GunCoating®

Tehnološko napredno keramično mazivo

- ✓ Brez vonja in barve, ne pušča ostankov in ne masti.
- ✓ Zelo primeren za vse vrste strelnega orožja in nožev.
- ✓ Zaradi suhe površine se na orožje ne lepi prah.
- ✓ Dolgotrajni efekt z visoko protikoroziivno zaščito.
- ✓ Za zaščito zadostuje majhna količina – zelo ekonomično.
- ✓ Odporen na vodo, znoj in kri.



IZBRALI SO GA: BLASER, MAUSER, TITAN, STEYR MANNLICHER, ANSCHÜTZ, SAUER. Na prodaj v vseh boljše založenih lovskih trgovinah.

Vixen®

VRHUNSKI STREJNI DALJNOGLEDI,
JAPONSKA KAKOVOST, UGODNA CENA!
30 LETNA GARANCIJA!

HAWKE

Strelni daljnogledi in dvogledi...
Odlična cena - 10 letna garancija!

PPU GROM na zalogi!



**ŠIROK IZBOR
NOČNE OPTIKE**



Aimpoint®

Opto-elektronski merek

Samo en pogled pove, da gre za najbolj napredno lovsko optiko, ki jo je Aimpoint kdaj izdelal.

HUNTER serija

- Večje vidno polje
- Popolnoma voododporen
- Digitalno stikalo za osvetlitev pike
- 50.000 ur delovanja z eno baterijo!
- Enotno ohišje za večjo odpornost
- Večplastni premaz leč



Gremo na lov!

G R **22** U P

Group, 22 d.o.o. • Babičeva ulica 1 • 1000 Ljubljana • 01-420-22-22

• www.group22.si



PHOTO: PETER R. C. IN NIGRET

NOVA LOVSKA TRGOVINA V NOVEM MESTU!

SPOŠTOVANI LOVCI, LETOS SMO ZA VAS ODPRLI VRATA NOVE LOVSKE TRGOVINE V NOVEM MESTU. VABIMO VAS, DA SI OGLEDATE NAŠ PESTER LOVSKI PRODAJNI PROGRAM: NOVO IN RABLJENO LOVSKO OROŽJE, SREDSTVA ZA ČIŠČENJE IN VZORŽEVANJE OROŽJA, STRELIVO, OPTIKO, NOŽE, LOVSKA OBLAČILA IN OBUTEV, LOVSKI DARILNI PROGRAM, PRIPOMOČKE ZA LOVSKO KINOLOGIJO IN ŠE VELIKO DRUGEGA.

NAJVEČJA IZBIRA LOVSKEGA IN ŠPORTNEGA OROŽJA V SLOVENIJI!
VAŠE OROŽJE SPREJEMAMO V KOMISIJSKO PRODAJO!
TRGOVCI: ZASTOPAMO ZASTAVO IZ KRAGUJEVCA, ČISTILA ZA OROŽJE LUPUS PROFESSIONAL, NOŽE MORA, MUELA IN MIKOV, ŠVEDSKE ŠKORNJE TRETORN!

MALOPRODAJNA TRGOVINA:
SLOGUN, TRGOVINA IN TRANSPORT OROŽJA, STRELIVA IN OPREME ZA LOV IN ŠPORT, D.O.O.
POD TRŠKO GORO 83, 8000 NOVO MESTO, SLOVENIJA

DELOVNI ČAS:
PON-PET 10:00-17:00
SOBOTA 8:00-12:00

Tel.: 00386 (0)7 33 71 055
Fax: 00386 (0) 7 33 71 056
Gsm:00386 (0)40 240 040

VSE IZDELKE LAHKO KUPITE TUDI V
SPLETNI TRGOVINI:
www.slogun.si

SloGun

SloGun, za dober pogled in ravne cevi vsak dan!